

Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto lyhyesti

Johdanto: Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto lyhyesti

Tervetuloa tutustumaan lyhyesti eurooppalaiseen maaseudun kehittämisverkostoon!

Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto (European Network for Rural Development, ENRD) yhdistää maaseudun kehittämisen sidosryhmät koko Euroopan unionin (EU) alueella. Tällä sivustolla kerrotaan, miten ENRD on edistänyt jäsenvaltioiden maaseudun kehittämisohjelmien tehokasta toteuttamista tuottamalla ja jakamalla tietoa sekä helpottamalla tietojenvaihtoa ja yhteistyötä Euroopan maaseutualueilla. Alla olevista painikkeista voit ladata lyhyen esittelyn ENRD:stä PDF-muodossa [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [el](#) [nl](#) [pt](#) [hu](#) [fi](#) [ro](#) [cs](#) [bg](#) [da](#) [et](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [sk](#) [sl](#) [sv](#) [hr](#)]. Tarkempia tietoja ENRD:n tavoitteista, sen sidosryhmistä ja edunsaajista, rakenteesta, yhteyspisteestä ja oikeudellisesta perustasta sekä muita tärkeitä asiakirjoja on saatavana ENRD:n [verkkosivuilta](#).

Tässä oppaassa esitellään yksityiskohtaisesti ENRD:n toimintaa ja annetaan ohjeita lisätiedon hakemiseksi ENRD:n verkkosivustolta. Oppaan tarkoituksena on antaa kattava yleiskuva ENRD:n maaseudun kehittämistyöstä ja helpottaa osallistumista verkoston toimintaan. Oppaassa on linkkejä verkkosivuille, joilla annetaan lisätietoa kustakin aiheesta, jotta voit tutustua kiinnostaviin aiheisiin perusteellisemmin verkossa. ENRD-verkkosivusto on saatavana englanniksi, ranskaksi, saksaksi, italiaksi, espanjaksi ja puolaksi. Osa sivuista on saatavana myös kreikaksi, portugaliaksi, romaniaksi, hollanniksi, unkariksi, suomeksi, tšekiksi ja bulgariaksi. Oppaassa on muutamia linkkejä myös joko englannin- tai muunkielisille ulkopuolisille verkkosivustoille.

Opas on tarkoitettu niille sidosryhmille, joiden äidinkielellä ENRD-verkkosivustoa ei ole saatavana. On tärkeää huomata, ettei siinä toisteta koko verkkosivuston sisältöä, vaan tarkoituksena on esittää yhteenveto kaikista sivuston osioista ja mahdollistaa tutustuminen verkkoaineistoon useista kohdista. **Oppaan rakenne vastaa siis ENRD-verkkosivustojen rakennetta ja sen sisältö sivuston sisältöä 31. joulukuuta 2013 alkaen.**

- ! Oppaassa luodaan yleiskatsaus maaseudun kehittämisohjelmiin ja niihin liittyviin ENRD:n toimiin **ohjelmakaudella 2007–2013**.
- ! Jos haluat ensisijaisesti tietoa **seuraavasta ohjelmakaudesta (2014–2020)**, siirry suoraan [tähän osioon](#).

Sivustolla liikkumista helpotetaan tietyillä toiminnoilla:

- [[PDF](#) [en](#)] PDF-asiakirjoja voi ladata kuvakkeissa ilmoitetuilla kielillä.
- Lipun osoittamasta maasta on saatavana lisätietoa verkossa.
- Asiakirjan sisäiset linkit on merkitty [vihreällä](#).
- Linkit ENRD-verkkosivustolle on merkitty [oranssilla](#).
- Linkit ulkosiin verkkosivustoihin on merkitty [sinisellä](#).

Toivottavasti oppaasta on sinulle hyötyä.

Sisällys

1. Poliitiikka toiminnassa

1.1. Maaseudun kehittämisspolitiikka – yleistä

- 1.1.1. Kansalliset strategiat
- 1.1.2. Kansalliset ja alueelliset ohjelmat
- 1.1.3. Toimintalinjat ja toimenpiteet
- 1.1.4. Ohjelman toteutus

1.2. Maaseudun kehittämisspolitiikka lukuina

- 1.2.1. Aihekohtaiset tiedotteet
- 1.2.2. Maaseudun kehittämissohjelmia koskevat tiedotteet
- 1.2.3. Toimenpiteitä koskevat tiedotteet
- 1.2.4. Maaseudun kehittämissohjelman indikaattoritaulukot

1.3. Maaseudun kehittämissohjelmien hanketietokanta

1.4. Täytäntöönpanon parantaminen

- 1.4.1. Tyyppiluokitukset ja kohdentaminen
- 1.4.2. Maatalous ja maaseudun elinkeinoelämä
- 1.4.3. Julkishyödykkeiden tarjonta
- 1.4.4. Täytäntöönpanotoimenpiteet
- 1.4.5. Leader

1.5. Yhteinen maatalouspolitiikka vuoteen 2020

1.5.1. Maaseudun kehittäminen 2014–2020

- Yleiskatsaus kehittämisspolitiikkaan 2014–2020
 - Maaseudun kehittämisen ensisijaiset tavoitteet
 - Tietämysensiirto
 - Kilpailukyky
 - Elintarvikeketju
 - Ekosysteemit
 - Resurssitehokkuus
 - Sosiaalinen osallisuus
- Lainsäädäntö ja suuntaviivat
- Maaseudun kehittämissohjelmien suunnittelu
- Maaseudun kehittämissohjelmien toteutus
- Katsaus ohjelmakauteen 2007–2013
 - Ohjelmatyö ja ohjelmien toteutus
 - Tietämysensiirto ja innovointi
 - Maaseutuyrittäjyys
 - Rahoitusvälineet
 - Elintarvikeketju
 - Ympäristö ja ilmastonmuutos
 - Sosiaalinen osallisuus
 - Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeet, Leader-aloite ja valtioiden välinen yhteistyö
 - Maaseudun kehittämiss verkostot
 - Seuranta ja arviointi
- Seuranta ja arviointi
- Maaseudun kehittämiss verkostot
- Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeet
- Nykyiset ja mahdolliset ehdokasmaat

[1.6. Maaseudun kehittämisen tiedotus](#)**[2. Maa](#)****[3. Aiheet](#)**[3.1. Maatalous](#)[3.2. Ympäristö](#)[3.3. Julkisyödykkeet](#)[3.4. Yrittäjyys](#)[3.5. Nuoriso ja nuoret viljelijät](#)[3.6. Metsätalous](#)[3.7. Tieto- ja viestintätekniikka](#)[3.8. Maaseudun ja kaupunkien yhteydet](#)[3.9. Sosiaaliset näkökohdat](#)[3.10. Tietämysensiirto ja innovointi](#)**[4. Leader](#)**[4.1. Leader-työvälineet](#)[4.2. Paikallisten toimintaryhmien tietokanta](#)[4.3. Leader-teemaryhmät](#)[4.4. Leader-kirjasto](#)[4.5. Leader-tapahtumat](#)[4.6. Valtioiden välinen yhteistyö](#)**[5. Verkostot ja verkostoituminen](#)**[5.1. Tietoja kansallisista maaseutuverkostoista](#)[5.2. Kansallisten maaseutuverkostojen ryhmät](#)[5.3. EU:n organisaatiot](#)[5.4. Euroopan kalastusalueiden verkosto \(FARNET\)](#)[5.5. Eurooppalainen arviointiverkosto](#)[5.6. Kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointivälineet](#)[5.7. Verkostoitumisen tuoma lisäarvo](#)[5.8. Kansallisten maaseutuverkostojen työvälineet](#)**[6. Julkaisut ja media](#)**[6.1. EU Rural Review](#)[6.2. ENRD magazine](#)[6.3. Maaseuturahaston hanke-esitykset](#)[6.4. Aihekohtaiset julkaisut](#)[6.5. Mediagalleria](#)**[7. Tapahtumat ja kokoukset](#)****[8. Yhteystiedot](#)**

1. Poliittika toiminnassa

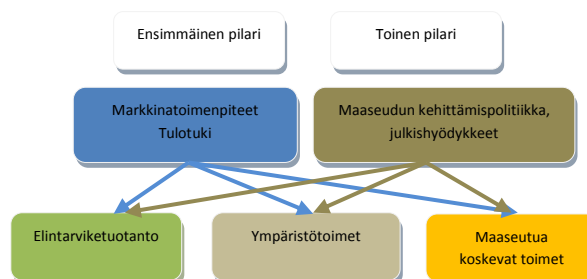
Euroopan unionin 27 jäsenvaltion yhteisestä pinta-alasta 90 prosenttia on maaseutua ja yli puolet väestöstä asuu maaseutualueilla, joten maaseutu on keskeisen tärkeä politiikanala EU:ssa. Osiossa ”*Poliittika toiminnassa*” annetaan tietoa siitä, mitä maaseudun kehittämiss politiikka tarkoittaa käytännössä Euroopan, kansallisen ja alueellisen politiikan näkökulmasta. Näitä kaikkia politiikan tasoja tuetaan Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto). Selaamalla alla olevia sivustoja löydät tietoa esimerkiksi maaseudun kehittämiss ohjelmista, seurantatilastoja niiden edistymisestä sekä esimerkkejä lukuisista maaseudun kehittämiss ohjelmahankkeista. Lisäksi opit tuntemaan eurooppalaisen maaseudun kehittämiss verkoston (ENRD) analyttistä työtä, jolla pyritään selvittämään keinoja täytäntöönpanon parantamiseen.

- [Maaseudun kehittämiss politiikka – yleistä](#)
- [Maaseudun kehittämiss politiikka lukuina](#)
- [Maaseudun kehittämiss ohjelmien hanketietokanta](#)
- [Täytäntöönpanon parantaminen](#)
- [Yhteinen maatalouspolitiikka vuoteen 2020](#)
- [Maaseudun kehittämisen tiedotus](#)

1.1. Maaseudun kehittämiss politiikka – yleistä

Koska EU:n pinta-alasta 90 prosenttia on maaseutua ja yli puolet sen 27 jäsenvaltion väestöstä asuu maaseudulla, maaseudun kehittäminen on EU:ssa keskeisen tärkeä toiminta-alue. Maa- ja metsätalous vaikuttavat ratkaisevasti luonnonvarojen hoitoon EU:n maaseutualueilla, ja näiden peruselinkeinojen pohjalta maaseutuyhteisöjen elinkeinoelämää voidaan edelleen monipuolistaa.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) päätavoitteet eivät ole muuttuneet vuosien aikana, mutta siinä käytäviä välineitä on uudistettu säännöllisesti. Alun perin maaseudun kehittämiss politiikan osat sisältyivät yhteiseen maatalouspolitiikkaan. Yhteinen maatalouspolitiikka jaoteltiin kahteen pilariin vuonna 2000, jolloin myös EU:n maaseudun kehittämiss politiikka otettiin käyttöön erillisenä politiikanalana. YMP:n ensimmäinen pilari kattaa suoran tuen ja yhteiset markkinajärjestelyt. Toiseen pilariin kuuluvat monivuotiset maaseudun kehittämiss ohjelmat. Nämä kaksi pilaria täydentävät toisiaan YMP:n yleisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Lisätietoa aiheesta:

- [Yleiskatsaus maaseudun kehittämisspolitiikkaan 2007–2013](#)
- EU:n maaseudun kehittämisspolitiikka 2007–2013 [[PDF](#) [en](#)]

EU:n maaseudun kehittämisspolitiikan uudistukset otettiin käyttöön **EU:n maatalous- ja maaseutupolitiikan terveystarkastuksen** nimellä tunnetun YMP:n tarkistusprosessin tuloksena. Sen johdosta EU:n johtajat sopivat vuonna 2008 useiden toimintapoliittisten muutosten toteuttamisesta. Terveystarkastus tarjosi mahdollisuuden varmistaa, että nykyiset toimintalinjat sovitettiin paremmin vastaamaan Euroopan maaseutua koskevia uusia haasteita ja mahdollisuuksia, kuten ilmastonmuutosta ja kasvavaa uusiutuvan energian tarvetta. Lisätietoa YMP:n terveystarkastuksesta saat napsauttamalla [tästä](#).

Lisätietoa aiheesta:

- Komission esite ”EU Rural Development Policy: Facing the challenges” (EU:n maaseudun kehittämisspolitiikka: uusien haasteiden kohtaaminen) [[PDF](#) [en](#)]
- Tiedote ”Overview of the CAP Health Check and the European Economic Recovery Plan - Modification of the RDPs” (Yleiskatsaus yhteisen maatalouspolitiikan terveystarkastukseen ja Euroopan talouden elvytyssuunnitelmaan – Maaseudun kehittämissohjelmien muutokset) [[PDF](#) [en](#)]

EU:n maaseudun kehittämisspolitiikan toimintakehys jakautuu neljään tasoon: i) EU:n strategiset suuntaviivat, ii) kansalliset strategiat, iii) kansalliset tai alueelliset ohjelmat ja iv) toimintalinjat ja toimenpiteet. Toimintakehys tarjoaa yhteisen viitekehyksen kunkin jäsenvaltion ohjelmasuunnittelulle EU:n strategisten suuntaviivojen mukaisesti. Tavoitteena on, että jäsenvaltiot (tai tapauskohtaisesti alueet) EU:n yhteisten suuntaviivojen mukaisesti asettavat maaseudun kehittämisen strategiset painopisteet, kehittävät ohjelmia ja valitsevat toimenpiteitä, jotka vastaavat kunkin jäsenvaltion tai alueen omia maaseudun kehittämissuunnitelmia ja -haasteita.

Tarkempia tietoja toimintakehyksen eri tasoista saa alla olevista linkeistä:

- [EU:n maaseudun kehittämisen strategisissa suuntaviivoissa](#) vahvistetaan EU:n ensisijaiset tavoitteet ohjelmakaudelle 2007–2013 kolmen keskeisen tavoitteen mukaisesti.
- [Maaseudun kehittämistä koskevissa kansallisissa strategiasuunnitelmissa](#) otetaan huomioon EU:n ensisijaiset tavoitteet asianomaisen jäsenvaltion tilanteen mukaisesti.
- [Kansallisissa ja alueellisissa maaseudun kehittämissuunnitelmissa](#) otetaan huomioon ensisijaiset operatiiviset tavoitteet.
- [Ohjelman toteutus, seuranta ja arviointi](#) perustuvat EU:n toimintakehykseen.

Lisätietoa maaseudun kehittämistä koskevista säädöksistä saa eurooppalaisen maaseudun kehittämissuunnitelman (ENRD) verkkosivuston kohdasta ”[Maaseudun kehittämisspolitiikan kysymykset](#)”.

Maaseudun kehittämisspolitiikka perustuu strategiseen lähestymistapaan, jossa määritetään maaseudun kehittämistä koskevat EU:n ensisijaiset tavoitteet. Neuvosto teki helmikuussa 2006 päätöksen [maaseudun kehittämistä koskevista yhteisön strategisista suuntaviivoista](#). Strategisissa suuntaviivoissa maaseudun kehittämisspolitiikalle määritellään kolme keskeistä avainalaa: elintarviketalous, ympäristö sekä maaseudun elinkeinoelämä ja väestö laajemmin käsitettynä. Suuntaviivojen perusteella jäsenvaltiot laativat maaseudun kehittämisen kansalliset strategiasuunnitelmat ohjelmakaudeksi 2007–2013. Jäljempänä kerrotaan lisää [kansallisista](#)

[strategiasuunnitelmista](#). Kansallisista strategioista puolestaan löytyy tietoa maaseudun kehittämishajelmista, joiden rungon muodostavat neljä temaattista toimintalinjaa. Lisätietoa kansallisista ja alueellisista suunnitelmista saat [täältä](#).

1.1.1. Kansalliset strategiat

Kukin jäsenvaltio on laatinut EU:n strategisten suuntaviivojen perusteella maaseudun kehittämistä koskevan **kansallisen strategiasuunnitelman**, jossa otetaan huomioon maan erityisolosuhteet ja -tarpeet. Jäsenvaltioiden strategioihin pääset tutustumaan tarkemmin valitsemalla haluamasi maan [interaktiivisesta kartasta](#).

Kansallisten strategiasuunnitelmien tarkoituksena on tarjota viitekehys ohjelmatyölle. Strategiat pannaan täytäntöön maaseudun kehittämishajelmassa joko koko maan tai joissakin jäsenvaltioissa kunkin hallintoalueen laajuisesti.

Kansallisten strategioiden avulla pyritään

- tunnistamaan alueet, joissa EU:n maaseudun kehittämistuki tuottaa eniten lisäarvoa
- varmistamaan, että politiikka tukee EU:n ensisijaisia päätavoitteita, mukaan lukien Lissabonin strategiassa (kasvu- ja työllisyysstrategia) ja Göteborgin toimintasuunnitelmassa (kestävän kehityksen tavoitteet) määritellyt tavoitteet
- varmistamaan johdonmukaisuus muiden EU:n poliittikkojen, kuten taloudellista yhteenkuuluvuutta edistävän politiikan ja ympäristöpolitiikan, kanssa
- edistämään uuden markkinasuuntautuneen yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanoa ja siihen liittyvää rakenneuudistusta eri jäsenvaltioissa.

Kansallisiin strategiasuunnitelmiin sisältyy

- arvio taloudellisesta ja sosiaalisesta tilanteesta, ympäristötilanteesta ja kehitysmahdollisuuksista
- EU:n ja asianomaisen jäsenvaltion yhteistä toimintaa varten valittu strategia, josta käy ilmi, että valinnoissa on noudatettu yhteisön strategisia suuntaviivoja
- kunkin toimintalinjan mukaiset maaseudun kehittämisen aihe- ja aluekohtaiset ensisijaiset tavoitteet, mukaan luettuina tärkeimmät määrällisesti ilmaistut tavoitteet ja asianmukaiset seuranta- ja arviointi-indikaattorit
- luettelo kansallisen strategiasuunnitelman täytäntöönpanemiseksi toteutettavista maaseudun kehittämishajelmista ja maaseuturahaston määrärahojen alustava jako kuhunkin ohjelmaan
- keinot, joilla varmistetaan yhteensovittaminen muiden yhteisen maatalouspolitiikan välineiden kanssa ja tarvittaessa talousarvio lähentymistavoitteiden saavuttamiseksi
- kuvaus järjestelyistä ja ilmoitus määrärahoista, jotka on varattu maaseutuverkoston perustamiseen asianomaisessa jäsenvaltiossa.

1.1.2. Kansalliset ja alueelliset ohjelmat

Kukin jäsenvaltio panee täytäntöön maaseudun kehittämissuunnitelmia ohjelmakaudella 2007–2013 oman maaseudun kehittämishajelmansa tai -ohjelmiansa avulla. Jäsenvaltiolla voi olla joko yksi koko valtion kattava ohjelma tai useita alueellisia ohjelmia. Maaseudun kehittämishajelmat ovat [EU:n yhteisten strategiiden suuntaviivojen](#) ja kunkin jäsenvaltion [kansallisen strategiasuunnitelman](#) mukaisia. Jäsenvaltioiden maaseudun kehittämissuunnitelmiin pääset tutustumaan tarkemmin valitsemalla haluamasi maan [interaktiivisesta kartasta](#).

Maaseudun kehittämisohjelma sisältää seuraavat osat riippumatta siitä, onko kyseessä koko jäsenvaltiota koskeva ohjelma vai useampi alueellinen ohjelma:

- tilanneanalyysi maaseutualueen vahvuuksista ja heikkouksista sekä tilanteen korjaamiseksi valittu strategia
- valittuja tavoitteita koskevat perustelut, joissa otetaan huomioon EU:n strategiset suuntaviivat ja kansallinen strategiasuunnitelma sekä odotetut vaikutukset
- toimintalinjoja koskevat tiedot ja kunkin toimintalinjan osalta ehdotetut toimenpiteet ja niitä koskeva kuvaus, mukaan luettuina todennettavissa olevat erityistavoitteet ja indikaattorit, joiden avulla voidaan mitata ohjelman edistymistä, tehokkuutta ja vaikuttavuutta
- rahoitussuunnitelma, jossa eritellään tarkasti maaseuturahaston kokonaisrahoitusosuus ja kullekin vuodelle suunnitellut vastaavat kansalliset/alueelliset julkiset rahoitusosuudet koko ohjelmakauden ajalta ja jokaisen toimintalinjan osalta, sekä toimenpidekohtaisten määrien alustava jakautuminen
- selvitys siitä, miten ohjelma täydentää muista yhteisen maatalouspolitiikan ja koheesiopolitiikan välineistä sekä yhteisön kalatalouden tukivälineestä rahoitettuja toimenpiteitä
- tarkat tiedot ohjelman täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, mukaan luettuna kaikkien asiaankuuluvien viranomaisten nimeämisestä, ja tiivistelmä hallinto- ja valvontarakenteista
- kuvaus seuranta- ja arviointijärjestelmistä sekä seurantakomitean kokoonpanosta
- tiedot suunnitelmista, joilla varmistetaan ohjelman julkistaminen.

Maaseudun kehittämispolitiikan toimintakehykseen kuuluu 41 erilaista toimenpidettä, joista jäsenvaltiot voivat valita omien maaseutualueidensa tarpeisiin parhaiten soveltuvat toimenpiteet ja sisällyttää ne kansallisiin tai alueellisiin ohjelmiinsa. EU:n toimenpiteisiin myöntämä rahoitusosuus riippuu kyseisestä toimenpiteestä ja ohjelmassa tehdyistä konkreettisista valinnoista. Lisätietoja maaseudun kehittämisohjelmien toimenpiteistä, ks. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen [20 päivänä syyskuuta 2005 annettu neuvoston asetus N:o 1698/2005](#).

Lisätietoja kunkin maaseudun kehittämisohjelman toimintalinjan yksittäisistä toimenpiteistä saa seuraavista linkeistä:

- [Toimintalinja 1 - Maa- ja metsätalouden kilpailukykyyn parantaminen](#)
- [Toimintalinja 2 - Ympäristön ja maaseudun tilan parantaminen](#)
- [Toimintalinja 3 - Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen](#)
- [Toimintalinja 4 - Leader](#)

Lisätietoja sääntöjen soveltamisesta saat [napsauttamalla tästä](#) (15 päivänä joulukuuta 2006 annettu komission asetus (EY) N:o 1974/2006).

1.1.3. Toimintalinjat ja toimenpiteet

Tasapainoisen strategian varmistamiseksi eri toimintalinjojen rahoitukselle on määriteltävä vähimmäistaso. Ehdotetut vähimmäisrahoitusprosentit ovat 10 prosenttia toimintalinjoissa 1 ja 3 sekä 25 prosenttia toimintalinjassa 2. Näiden vähimmäisprosenttien avulla varmistetaan, että kunkin maan kehittämisohjelma vastaa ainakin politiikan kolmea päätavoitetta, mutta prosentit on kuitenkin asetettu riittävän alas, jotta jäsenvaltioille tai alueille jää riittävän suuri joustovara (55

prosenttia EU:n rahoituksesta), jotta ne voivat painottaa oman tilanteensa ja omien tarpeidensa kannalta tärkeimpiä toimintalinjoja. Leader-toimintalinjalle on varattu vähintään 5 prosenttia (uusissa jäsenvaltioissa 2,5 prosenttia) kunkin ohjelman EU-rahoituksesta. Leader-menot kattavat kolme toimintalinjaa.

Ohjelmaan kuuluu erilaisia välineitä (toimenpiteitä), joista jäsenvaltiot voivat valita ja joille ne voivat saada EU:n rahoitustukea yhdenmittyvien maaseudun kehittämisohjelmien toteuttamista varten. Kukin toimintalinja toteutetaan näiden toimenpiteiden kautta.

Toimintalinja 1: maa- ja metsätalouden kilpailukyyn parantaminen, mukaan luettuna erilaiset toimenpiteet, jotka kohdistetaan maa- ja metsätalouden sekä elintarvikkealan inhimilliseen ja fyysiseen pääomaan (tietämyksensiirron ja innovoinnin parantaminen) sekä laadukkaaseen tuotantoon. Kaikkiin toimintalinjan 1 toimenpiteisiin pääset tutustumaan [tästä](#).

Toimintalinja 2: ympäristön ja maaseudun tilan parantaminen toimenpiteillä, joilla pyritään suojelemaan ja parantamaan luonnonvaroja sekä säilyttämään luonnonarvoiltaan arvokkaat maa- ja metsätaloustalustoimintatilat sekä kulttuurimaisemat Euroopan maaseutualueilla. Kaikkiin toimintalinjan 2 toimenpiteisiin pääset tutustumaan [tästä](#).

Toimintalinja 3: Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen tukemalla maaseutualueiden paikallisten infrastruktuurien ja inhimillisen pääoman kehittämistä sekä parantamalla talouskasvua ja työllisyyttä koskevia edellytyksiä kaikilla aloilla sekä taloudellisen toiminnan monipuolistamista. Kaikkiin toimintalinjan 3 toimenpiteisiin pääset tutustumaan [tästä](#).

Toimintalinja 4 perustuu [Leader-toiminnasta](#) saatuihin kokemuksiin ja mahdollistaa innovatiivisen hallinnoinnin maaseudun kehittämistä koskevan alhaalta ylöspäin suuntautuvan paikallisen lähestymistavan mukaisesti. Kaikkiin toimintalinjan 4 toimenpiteisiin pääset tutustumaan [tästä](#).

1.1.4. Ohjelman toteutus

Jäsenvaltioiden hallintoviranomaiset ovat ensisijaisesti vastuussa maaseudun kehittämisohjelman toteuttamisesta. Osalla jäsenvaltioista on vain yksi maaseudun kehittämisohjelma, toisilla taas voi olla useita alueellisia kehittämisohjelmia. Kaikki maaseudun kehittämisohjelmat rakentuvat neljän toimintalinjan ja toimenpidevalikoiman ympärille. Lisätietoja toimintalinjoista ja toimenpiteistä saat [tästä osiosta](#).

Ohjelman toimenpiteiden rahoitukseen oikeutettujen tuensaajien on kaikissa tapauksissa täytettävä tukikelpoisuusehdot. Näitä ehtoja ovat esimerkiksi maatilalla määrätty sijainti ja/tai koko tai maankäyttö. Myös monille toimenpiteille on määritetty valintaperusteet. Kelpoisuusehdot ja valintaperusteet ovat tärkeitä, koska niiden perusteella maaseuturahaston varat voidaan kohdentaa täyttämään maaseudun kehittämisohjelmien tavoitteet. Useimmissa tapauksissa mahdolliset tuensaajat hakevat rahoitusta yhteen tai useampaan määrättyyn toimenpiteeseen. Hakemukset arvioidaan ja ne tuensaajat, joiden hakemus hyväksytään, saavat tukea maaseuturahastosta asianomaisen viranomaisen kanssa sovittujen ehtojen mukaisesti. Sovellettavat toimitusmenetelmät ovat erilaiset eri jäsenvaltioilla ja eri kehittämistoimenpiteillä.

Eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) analysointityö keskittyy maaseudun kehittämisohjelmien täytäntöönpanon parempaan ymmärtämiseen, jotta parannuksista voidaan tiedottaa.

- Lisätietoa yksittäisistä aihealoista saa [aiheita koskevasta osiosta](#).
- Lisätietoa täytäntöönpanoon liittyvistä monialaisista kysymyksistä ja aiheista saa [täytäntöönpanon parantamista](#) koskevasta osiosta.

Yhteisiä seuranta- ja arviointisääntöjä käytettiin yhteisenä kehyksenä kaikkien maaseudun kehittämistoimien seurannassa ja arvioinnissa ohjelmakaudella 2007–2013. Seuranta- ja arviointisäännöt luovat perustan ohjelmien tulosten parantamiselle, niiden tilivelvollisuuden varmistamiselle ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisen arvioinnille. Yhteiset seuranta- ja arviointisäännöt on määritetty useissa Euroopan komission laatimissa asiakirjoissa, jotka jäsenvaltiot ovat hyväksyneet. Yhteisiin seuranta- ja arviointisääntöihin voi tutustua tarkemmin [täällä](#).

Jokaisessa jäsenvaltiossa hallintoviranomainen ja seurantakomitea seuraavat jokaista maaseudun kehittämisohjelmaa rahoitus-, tuotos- ja tulosindikaattoreiden avulla. Kukin hallintoviranomainen lähettää Euroopan komissiolle kesäkuun 30. päivään mennessä ohjelman täytäntöönpanoa koskevan vuotuisen kertomuksen. Vuotuiset kertomukset sisältävät

- taulukon, josta käy ilmi ohjelman rahoituksen toteutus ja jossa ilmoitetaan tuensaajille kalenterivuoden aikana kutakin toimenpidettä kohden maksetut tuet
- seurantataulukot, jotka sisältävät yhteisiin tuotos- ja tulosindikaattoreihin perustuvia määrällisiä tietoja.

Euroopan komissio tallentaa kaikki seurantatiedot maaseudun kehittämisen tietojärjestelmään (RDIS-tietokanta).

ENRD osallistuu seurantaindikaattoreiden vahvistamiseen ja toimittaa tiedotteet, joissa esitetään yhteenveto täytäntöönpanon edistymisestä kussakin jäsenvaltiossa ja maaseudun kehittämisohjelmassa sekä useimpien yksittäisten toimenpiteiden osalta. Lisätietoa kehittämisohjelmien toteutuksen edistymisestä saa [tästä](#).

Lisätietoja:

- [Rahoitusta koskevat ja aineelliset indikaattorit EU27:ssä ja jäsenvaltiotasolla](#)
- [Toimenpidekohtaiset tuotosindikaattorit EU27:ssä](#)

Lisätietoa maaseudun kehittämisohjelmien arvioinnista ja yhteisistä seuranta- ja arviointisäännöistä on saatavana [eurooppalaisen maaseudun kehittämisen arviointiverkoston](#) verkkosivustolta.

1.2. Maaseudun kehittämispolitiikka lukuina

EU:n 27 jäsenvaltiota ovat laatineet omien tarpeidensa analysoinnin pohjalta kansallisen maaseudun kehittämisstrategian [EU:n strategisten suuntaviivojen](#) 2007–2013 mukaisesti. Ohjelmakauden 2007–2013 kansallisten/alueellisten maaseudun kehittämisohjelmien kansalliset strategiatavoitteet toteutetaan panemalla täytäntöön maaseuturahastosta osarahoitettavat toimenpiteet.

Kunkin kehittämisohjelman hallintoviranomainen seuraa yhdessä seurantakomitean kanssa ohjelman edistymistä ja saavutuksia toimenpiteisiin liittyvien rahoitus-, tuotos- ja tulosindikaattoreiden avulla, [yhteisissä seuranta- ja arviointisäännöissä](#) määritetyllä tavalla. Näiden indikaattoreiden avulla arvioidaan, missä määrin odotetut tavoitteet on saavutettu toimenpidetasolla ja koko ohjelman tasolla.

Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto (ENRD) toimittaa vuosittain komissiolta saatujen seurantatietojen perusteella tiiviitä tiedotteita, joista selviää kunkin koko EU:n alueella toteutetun maaseudun kehittämisohjelman edistyminen. Tiedotteissa esitetään lyhyt kuvaus EU:n maaseudun kehittämispolitiikan nykytilanteesta, tuodaan esiin käytettyjen resurssien ja saavutettujen tulosten välisiä yhteyksiä ja esitetään ohjelmista asiantuntijanäkemyksiä niistä kiinnostuneille. Tietoja on saatavana kaikista 27:stä EU:n jäsenvaltiosta ja tiedot kattavat 88 kansallista ja alueellista ohjelmaa.

Tiedotteen ”Rural Development Policy in Figures” (Maaseudun kehittämispolitiikka lukuina) voi myös ladata alla olevista kuvakkeista: [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]

Tarkempia tietoja rahoitus- ja tuotosindikaattoreista on saatavana niitä koskevista [maaseudun kehittämisohjelmien indikaattoritaulukoista](#).

1.2.1. Aihekohtaiset tiedotteet

Tiedotteissa annetaan selkä kuva maaseudun kehittämispolitiikkaan liittyvistä toimenpiteistä aihealoittain ja korostetaan politiikan ensisijaisten tavoitteiden, sen täytäntöönpanotoimenpiteiden ja kentällä saavutettujen konkreettisten tulosten välisiä yhteyksiä. Aihekohtaisissa tiedotteissa kuvataan lyhyesti toimenpiteisiin liittyvää peruskäsitteistöä (EU:n laajuiset ensisijaiset tavoitteet ja niiden toteuttamiseen käytetyt toimet) ja kuvaillaan välineitä (toimenpiteitä), joiden avulla nämä ensisijaiset tavoitteet toteutetaan. Niissä ilmoitetaan myös mahdollisista edunsaajista, kohderyhmistä ja -aloista sekä talousarvion kokonaismäärärahojen ja menojen jakautumisesta EU:n 27 jäsenvaltiossa ja kerrotaan saavutetuista tuloksista. Ne sisältävät myös konkreettisia esimerkkejä näistä toimista ENRD:n [maaseudun kehittämisohjelmien hanketietokannassa](#) kuvattujen esimerkkien pohjalta.

- Aihekohtainen tiedote nro 1 – ”Promoting Knowledge transfer and investing in human capital” (Tietämyksensiirron ja inhimilliseen pääomaan tehtävien investointien edistäminen) [PDF [en](#)]
- Aihekohtainen tiedote nro 2 – ”Investments in physical capital and modernisation” (Investoinnit aineelliseen pääomaan ja uudistuksiin) [PDF [en](#)]
- Aihekohtainen tiedote nro 3 – ”Promoting agricultural production under recognized quality label / standards” (Laatumerkkien ja laatuvaatimusten mukaisen maataloustuotannon edistäminen) [PDF [en](#)]
- Aihekohtainen tiedote nro 4 – ”Supporting farms in the new Member States to enter the market” (Uusien jäsenvaltioiden maataloustuottajien markkinoille pääsyn edistäminen) [PDF [en](#)]
- Aihekohtainen tiedote nro 5 – ”Preserving the EU's natural resources and farm landscapes” (EU:n luonnonvarojen ja maaseutumaiseman suojelu) [PDF [en](#)]
- Aihekohtainen tiedote nro 6 – ”Supporting forestry” (Metsätalouden tukeminen) [PDF [en](#)]
- Aihekohtainen tiedote nro 7 – ”Encouraging diversification of the rural economy” (Maaseudun elinkeinoelämän monipuolistamisen edistäminen) [PDF [en](#)]
- Aihekohtainen tiedote nro 8 – ”Improving the quality of life in rural areas” (Maaseutualueiden elämänlaadun parantaminen) [PDF [en](#)]

Tarkempia tietoja rahoitus- ja tuotosindikaattoreista on saatavana niitä koskevista [maaseudun kehittämisohjelmien indikaattoritaulukoista](#).

1.2.2. Maaseudun kehittämishojelmia koskevat tiedotteet

Maaseudun kehittämishojelmien edistymistä koskevissa tiedotteissa esitetään tilannekatsaus kussakin EU:n alueella toteutetussa maaseudun kehittämishojelmassa saavutetusta edistyksestä antamalla ajantasaista tietoa ohjelmien rahoituksen toteutuksesta (julkisten menojen kokonaismäärä), maaseudun kehittämishojelman yleisestä edistymisestä tuotosten osalta (yhteenvedotiedot tärkeimmistä toimenpiteistä) ja vertailusta ohjelmakauden 2007–2013 tavoitteisiin. Annetut tiedot ovat jäsenvaltio- ja aluekohtaisia. Saatavana on myös yhteenvedo EU:n 27 jäsenvaltion tiedoista. Kaikki asiakirjat ovat saatavana [täältä](#).

1.2.3. Toimenpiteitä koskevat tiedotteet

Tässä osiossa annetaan tietoa maaseudun kehittämishojelmiin liittyvien toimenpiteiden tilanteesta EU:n 27 jäsenvaltiossa. Tiedotteissa edistymistä koskevat tiedot esitetään toimenpidekohtaisesti saavutettujen aineellisten tuotosten perusteella (uusimmat saatavilla olevat ajantasaiset tiedot) ja vertaamalla niitä koko ohjelmakauden 2007–2013 tarvoitteisiin.

Toimintalinja	Toimenpide	Toimenpiteitä koskevat tiedotteet
Toimintalinja 1	111 – Ammatillista koulutusta ja tiedotusta koskevat toimet	[PDF en]
	112 – Nuorten viljelijöiden toiminnan aloitustuki	[PDF en]
	113 – Varhaiseläke	[PDF en]
	114 – Neuvontapalvelujen käyttö	[PDF en]
	115 – Tilanhoito- ja lomitusta- ja neuvontapalvelujen perustaminen	Tietoja ei saatavilla
	121 – Maatilojen nykyaikaistaminen	[PDF en]
	122 – Metsien taloudellisen arvon parantaminen	[PDF en]
	123 – Maa- ja metsätaloustuotteiden arvon lisääminen	[PDF en]
	124 – Yhteistyö maatalouden ja elintarvikealan sekä metsätalouden uusien tuotteiden, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseksi	[PDF en]
	125 – Maa- ja metsätalouden kehittämiseen ja mukauttamiseen liittyvä infrastruktuuri	[PDF en]
	126 – Maatalouden tuotantomahdollisuuksien palauttaminen	Tietoja ei saatavilla
	131 – Unionin lainsäädäntöön perustuvien vaatimusten täyttäminen	Tietoja ei saatavilla
	132 – Viljelijöiden osallistuminen elintarvikkeiden laatu järjestelmiin	[PDF en]
	133 – Tiedotus- ja menekinedistämistoimet	Tietoja ei saatavilla
	141 – Osittainen omavaraistuotanto	Tietoja ei saatavilla
	142 – Tuottajaryhmittymät	Tietoja ei saatavilla

	143 – Maatiloille suunnattujen valistus- ja neuvontapalvelujen tarjoaminen	Tietoja ei saatavilla
	144 – Yhteisen markkinajärjestelyn uudistuksesta johtuvan rakenneuudistuksen kohteena olevat tilat	Tietoja ei saatavilla
Toimintalinja 2	211 – Vuoristoalueiden viljelijöille maksettavat luonnonhaittakorvaukset	[PDF en]
	212 – Viljelijöille muilla luonnonhaitta-alueilla kuin vuoristoalueilla maksettavat korvaukset	[PDF en]
	213 – Natura 2000 -tuet ja direktiiviin 2000/60/EY liittyvät tuet	[PDF en]
	214 – Maatalouden ympäristötuet	[PDF en]
	215 – Tuet eläinten hyvinvointia edistäviin toimiin	[PDF en]
	216 – Tuottamattomat investoinnit	[PDF en]
	221 – Maatalousmaan ensimmäinen metsitys	[PDF en]
	222 – Peltometsätalousjärjestelmien käyttöönotto maatalousmaalla	Tietoja ei saatavilla
	223 – Muun kuin maatalousmaan ensimmäinen metsitys	[PDF en]
	224 – Natura 2000 -tuet	[PDF en]
	225 – Metsätalouden ympäristötuet	[PDF en]
	226 – Metsätalouden tuottokyvyn palauttaminen ja ennalta ehkäisevien toimien käyttöönotto	[PDF en]
	227 – Tuottamattomat investoinnit	[PDF en]
Toimintalinja 3	311 – Taloudellisen toiminnan laajentaminen maatalouden ulkopuolelle	[PDF en]
	312 – Yritysten perustamisen ja kehittämisen tukeminen	[PDF en]
	313 – Matkailuelinkeinojen edistäminen	[PDF en]
	321 – Elinkeinoelämän ja maaseutuväestön peruspalvelut	[PDF en]
	322 – Kylien kunnostus ja kehittäminen	[PDF en]
	323 – Maaseutuperinnön säilyttäminen ja edistäminen	[PDF en]
	331 – Koulutus ja tiedotus	Tietoja ei saatavilla
	341 – Pätevyyden hankkimiseen ja toiminnan edistämiseen tähtäävä toimenpide, jonka tavoitteena on paikallisen kehittämisstrategian valmistelu ja täytäntöönpano	Tietoja ei saatavilla
Toimintalinja 4	Toimintalinja 4 – Paikallisten toimintaryhmien lukumäärä	[PDF en]
	Toimintalinja 4 – Hankkeiden ja edunsaajien lukumäärä	[PDF en]
	421 – Yhteistyöhankkeiden täytäntöönpano	[PDF en]
	431 – Paikallisen toimintaryhmän toiminnan takaaminen, pätevyyden hankkiminen ja toiminnan edistäminen	[PDF en]

1.2.4. Maaseudun kehittämisohjelman indikaattoritaulukot

Kunkin jäsenvaltion hallintoviranomainen ja seurantakomitea seuraavat jokaista maaseudun kehittämisohjelmaa rahoitus-, tuotos- ja tulosindikaattoreiden avulla. Kukin hallintoviranomainen lähettää Euroopan komissiolle kesäkuun 30. päivään mennessä edellisen kalenterivuoden maaseudun kehittämisohjelman täytäntöönpanoa koskevan vuotuisen kertomuksen. Euroopan komissio tallentaa kaikki seurantatiedot maaseudun kehittämisen tietojärjestelmään

(RDIS-tietokanta). Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto (ENRD) osallistuu seuraintindikaattoreiden validointiin ja laatii tiivistelmiä, joista ilmenee maaseudun kehittämisohjelmien täytäntöönpanotilanne EU:n 27 jäsenvaltiossa. Taulukot ovat saatavana [verkossa](#).

Hallintoviranomaisten vuotuisissa täytäntöönpanokertomuksissa ilmoittamien tietojen perusteella on laadittu yhteenvetotaulukoita ja niitä täydentäviä kaavioita, jotka kuvaavat EU:n maaseudun kehittämisohjelmien täytäntöönpanon edistymistä **rahoitusta koskevien ja aineellisten indikaattorien** (erityisesti tuotosindikaattorien) avulla. EU:n 27 jäsenvaltion tiivistelmät voi ladata alla olevista kuvakkeista: Maaseudun kehittämisohjelmiin liittyvät julkiset menot [[PDF](#) [en](#)] ja tuotokset [[PDF](#) [en](#)].

Rahoitustiedot – mukaan luettuina julkisten menojen kokonaismäärä ja maaseuturahaston rahoitusosuus – on ryhmitelty jäsenvaltioittain ja EU:n 27 jäsenvaltion tasolla, jotta niistä kävisi ilmi maaseudun kehittämisohjelmiin liittyvien menojen kehitys toimintalinjan ja toimenpiteen mukaan vuositasolla. Rahoitustietoja on myös verrattu koko ohjelmakautta 2007–2013 varten myönnettyihin kokonaismäärärahoihin (YMP:n ”terveystarkastuksen” jälkeen myönnetyt kokonaismäärärahat). Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto tuottaa ja toimittaa rahoitustiedot suoraan.

Myös tuotosindikaattorit on jaoteltu jäsenvaltioittain ja unionitasolla (toimintalinja- ja toimenpidekohtaisesti). Vertaamalla niitä vuosien 2007–2013 tuotostavoitteisiin saadaan kuva ohjelmien täytäntöönpanon tilanteesta. Lisätietoa toimenpidekohtaisista tuotosindikaattoreista sekä niiden jäsenvaltiokohtaisesta jaottelusta saa asiaa koskevalta [verkkosivulta](#). Täydellinen luettelo tuotosindikaattoreista ja niitä koskevista kuvauksista on saatavana [yhteisten seuranta- ja arviointisääntöjen](#) liitteessä 3 olevassa H kohdassa.

1.3. Maaseudun kehittämisohjelmien hanketietokanta

[Tietokannasta](#) ilmenee, miten maaseutuyrittäjät ovat käytännössä hyödyntäneet Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa (maaseuturahastoa) EU:n alueella. Siinä annetaan yksityiskohtaista tietoa maaseudun kehittämishankkeista, muun muassa rahoitettujen hankkeiden tyypeistä ja siitä, miten rahoitusta voi saada. Lisäksi on esitelty jokaisen EU-maan hankkeita kaikilta maaseudun kehittämisohjelmien toimintalinjoilta. Voit etsiä tietoa haluamastasi hankkeesta tietokantataulukosta. Siihen on koottu yli 570 hanketta, joita voidaan hakea maaseudun kehittämisohjelmaan liittyvän toimenpiteen, avainsanan, maan ja maaseudun kehittämisohjelman, valtioiden välisen yhteistyön ja muiden hakuperusteiden mukaan.

1.4. Täytäntöönpanon parantaminen

EU:n maaseudun kehittämispolitiikan täytäntöönpanon parantaminen on eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) ydintehtävä. Yksi pääasiallisista keinoista on suorittaa analyysejä, joiden tarkoituksena on

- lisätä tietämystä politiikan toimivuudesta käytännössä
- arvioida, mikä toimii hyvin ja missä on parantamisen varaa
- tarjota tiedottavia katsauksia jäsenvaltioiden ja unionin päätöksentekoa varten.

ENRD:n analyyseissä käytetään useita eri välineitä. Niitä ovat muun muassa

- temaattiset työryhmät
- ENRD:n koordinoitukomitean ja Leader-alamitean teemaryhmät
- kansallisten maaseutuverkostojen yhteishankkeet
- valmisteluasiakirjat, jotka on kehitetty erityisesti ENRD:n teematapahtumia varten
- jatkuvat analyysit maaseudun kehittämissuunnitelman täytäntöönpanosta.

Analysoitavat aiheet voidaan jakaa yleisesti kolmeen ryhmään:

1. yleisiin täytäntöönpano-ongelmiin liittyvät monialaiset aiheet. Niitä käsitellään jäljempänä.
 - [Maaseutualueiden tyyppiluokitukset ja kohdentaminen](#)
 - [Maatalouden ja maaseudun laajemman elinkeinoelämän väliset yhteydet](#)
 - [Maaseudun julkishyödykkeet ja julkiset palvelut](#)
 - [EU:n maaseudun kehittämissuunnitelman täytäntöönpanotoimenpiteet](#)
2. Temaattiset aiheet. Lisätietoa saa tästä [osiosta](#).
3. Maaseudun kehittämissuunnitelmat ja niiden toimenpiteet. Lisätietoa saa [täältä](#).

Tietoja ENRD:n analyysien tuloksista ja aihekohtaisista toimenpiteistä on saatavana ENRD:n julkaisuille tarkoitetuilla erityisfoorumeilla ja muiden tiedotuskanavien kautta. ENRD:n julkaisuihin voi tutustua tarkemmin [täällä](#).

1.4.1. Tyyppiluokitukset ja kohdentaminen

Euroopan maaseutualueet ovat hyvin erilaisia monien fyysisten, sosioekonomisten, ympäristöön liittyvien ja rakenteellisten tekijöiden osalta. Monimuotoisuus on Euroopan suurimpia voimavaroja, mutta monille jäsenvaltioille maaseutualueiden tarkka määrittäminen on kuitenkin haasteellista. Tämä määrittäminen on ratkaisevan tärkeää EU:n maaseudun kehittämissuunnitelman suunnittelulle ja sen varmistamiselle, että politiikalla täydennetään muita maaseudun kehittämiseen tarkoitettuja EU:n rahastoja, erityisesti niillä alueilla, joilla on selkeät tarpeet.

Temaattinen työryhmä 1 (TWG1) perustettiin vuonna 2009 käsittelemään näitä ongelmia. Sen avulla pyrittiin erityisesti edistämään maaseudun kehittämissuunnitelman tehokkaampaa kohdentamista maaseutualueiden alueellisiin erityispiirteisiin ja tarpeisiin. Työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii Euroopan komissio (maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto), analysoi perinpohjaisesti ohjelmakaudella 2007–2013 toteutetut 23 kansallista ja 12 alueellista kehittämissuunnitelmaa.

Tutkimustulokset

OECD:n maaseutualueita** koskevaa määritelmää, jonka Euroopan komissio antoi jäsenvaltioiden käyttöön, käytettiin vain hyvin pienessä osassa kansallisia ja alueellisia maaseudun kehittämissuunnitelmaa, ja työryhmän tutkimustulokset viittaavat siihen, että määritelmä ei kenties vastaa monen jäsenvaltion tarpeita. Jäsenvaltiot tai alueet käyttävät sen sijaan lukuisia erilaisia alueellisia määritelmiä kohdentaessaan maaseudun kehittämissuunnitelman toimenpiteitä. Nämä määritelmät voidaan ryhmitellä painopisteen mukaan yleisesti joko alakohtaisesti (esim. maa- ja metsätalous) tai aluekohtaisesti (esimerkiksi toimintalinjan 3 toimenpiteiden tukikelpoiset alueet). Jäsenvaltioissa ollaan hyvin tietoisia selkeän rajanvedon tarpeellisuudesta EU:n rahastojen välillä sekä mahdollisesta täydentävyydestä maaseuturahaston ja muiden rahastojen välillä, jotta voidaan varmistaa EU:n maaseutualueiden kehitystarpeiden täyttäminen.

(**) Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) mukaan maaseutuvaltaisiksi alueiksi määritellään alueet, joissa yli 50 prosenttia väestöstä elää maaseutuyhteisössä. Maaseutukunnat ovat kuntia, joissa väestötiheys on alle 150 asukasta neliökilometrillä.

Maaseutualueiden tarkistetun tyyppiluokituksen moduulit

EU:n maaseutualueiden monimuotoisuuden vuoksi on tärkeää, että kukin jäsenvaltio ja alue sekä määrittelee maaseutualueet asianmukaisesti että saa mahdollisuuden soveltaa olosuhteidensa mukaista maaseutualueiden luokittelua. Tässä yhteydessä ehdotettiin kolmea moduulia, joita voidaan käyttää maaseutualueiden tyyppiluokituksen määrittämiseen:

- fyysisen epäsuotuisuustekijän aste
- ympäristön herkkyys
- sosioekonomisesti epäedullinen asema.

Kutakin moduulia painottamalla voidaan luoda tietyn jäsenvaltion tai alueellisen erityispiirteen mukaisia yksilöllisiä tyyppiluokituksia. Jokainen moduuli koostuu yksittäisistä tekijöistä (ks. taulukko), ja jokainen tekijä voidaan mitata määrätyillä indikaattoreilla.

MAASEUTUALUEIDEN TARKISTETUN TYYPPILUOKITUKSEN MODUULIT	
Moduulit	Tekijät
Maaseudun määrittely	1 Väestötiheys
	2 Kaupunkialueet
	3 Maankäyttö
Moduuli 1 – Fyysinen epäsuotuisuus	4 Fyysinen epäsuotuisuus
Moduuli 2 – Ympäristön herkkyys	5 Ympäristön herkkyys
Moduuli 3 – Sosioekonomisesti epäedullinen asema	6 Väestörakenne
	7 Sosioekonomiset ongelmat
	8 Talouden rakenne
	9 Kaupunkialueiden palvelujen saatavuus

Tällä tavoin voidaan kehittää erityisiä tyyppiluokituksia, jotka ovat tärkeitä maaseudun kehittämisohjelman kohdentamisen kannalta. Tyyppiluokituksessa on tärkeää ottaa huomioon myös mahdollisuus vastata maaseudun kehittämispolitiikan uusiin haasteisiin. Näihin kysymyksiin liittyviin indikaattoreihin ei kuitenkaan voida soveltaa yhteistä luokitusta.

Tärkeimmät raportit

- TWG 1 Vaihe 1 Raportti [[PDF](#) [en](#)]
- TWG1 Vaihe 2 Raportti [[PDF](#) [en](#)]
- TWG1 Loppuraportti [[PDF](#) [en](#)], liite 1 [[PDF](#) [en](#)], liite 2 [[PDF](#) [en](#)], liite 3 [[PDF](#) [en](#)], liite 4 [[PDF](#) [en](#)]
- TWG1 esite [[PDF](#) [en](#) [de](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]
- Loppuraportista esitetään yhteenveto, jotta tärkeimmät havainnot voidaan saattaa laajemman yleisön saataville. Se sisältää osia temaattisen työryhmän 1 työn kaikista keskeisistä osatekijöistä (esim. OECD-määritelmän käytöstä, täydentävyydestä ja rajojen

määrittämisestä sekä mahdollisista moduuleista tulevaa maaseudun tyyppiluokitusta varten):

[PDF [de](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]

Lisätietoa (esimerkiksi artikkeleita ja tapaustutkimuksia) löytyy tältä [verkkosivulta](#).

1.4.2. Maatalous ja maaseudun elinkeinoelämä

Temaattinen työryhmä 2 (TWG2) perustettiin maaliskuussa 2009 analysoimaan maatalouden ja maaseudun laajemman elinkeinoelämän välisiä yhteyksiä. Sen päätarkoituksena oli tunnistaa EU:n eri maaseutualueiden maatalouden ja maaseutuelinkeinojen mahdolliset synergiat ja/tai ristiriidat sekä kuvailla niitä. Kansallisista asiantuntijoista koostuva työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii Euroopan komissio (maatalouden- ja maaseudun kehittämisen pääosasto), ohjasi analysointityötä, jossa keskityttiin seuraaviin seikkoihin:

- EU:n erityyppisiä maaseutualueita edustavien 18 pienalueen (NUTS 31) panos-tuotosanalyysi
- kuuden maaseudun kehittämissuunnitelman 2007–2013 ja muiden valittuihin alueisiin liittyvien ohjelma-asiakirjojen tarkastelu.

Tutkimustulokset

Edellä mainittujen 18 pienalueen panos-tuotosanalyysin tuloksista ilmeni, että maatalouden ja muun paikallisen tai alueellisen elinkeinoelämän väliset yhteydet ovat yleisesti vahvemmat ja myönteisemmät kuin voidaan päätellä tilastoista, joiden mukaan maatalouden osuus paikallisesta bruttokansantuotteesta (BKT) ja työllisyydestä on usein pieni.

Tutkituista 18 alueesta 14:ssä maatalous määriteltiin paikallistalouden ”avaintekijäksi”, ja erityisen vahva yhteys todettiin elintarvikkeiden jalostuksen, majoitus- ja ravitsemispalvelujen sekä kaupan aloilla.

Tärkeitä maatalouden ja muiden alojen väliseen yhteyteen vaikuttavia tekijöitä ovat

- luontaiset edut (maan laatu, ilmasto, paikalliset matkailunähtävyydet)
- olemassa oleva infrastruktuuri
- kansantalouden kokonaisvahvuus
- paikallisen väestön koulutuksen ja yrittäjyyspotentiaalın taso
- mahdollisuus rahoitustukeen, joka liittyy erityisesti hakuprosessin monimutkaisuuteen, tukirahoituksen laajuuteen ja päätöksenteon nopeuteen.

Vaikutukset toimintaan

Tutkituista 18 alueesta kolmasosassa voitiin maaseudun kehittämissuunnitelmien ja muiden ohjelma-asiakirjojen analysoinnin perusteella havaita merkittäviä toimintaan kohdistuvia vaikutuksia.

- Vaikka joissakin maaseudun kehittämisen ohjelma-asiakirjoissa pidetään maatalouden ja maaseudun kehittämisen välisen yhteyden vahvistamista tärkeänä, niiden lähestymistapa ei ole lainkaan yhdenmukainen. Niissä ei useinkaan ole käsitelty johdonmukaisesti sitä, kuinka todetut päämäärät vaikuttavat ensisijaisesti tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.
- Maaseudun kehittämissuunnitelmien ja muiden EU:n, valtioiden tai alueiden rahoittamien ohjelmien on todettu täydentävän toisiaan vain jossain määrin, mikä vaikeuttaa saatavilla olevien taloudellisten resurssien käytön täyttämistä maaseutualueilla. Maaseudun kehittämistoimissa pitäisi keskittyä kehittämään ja edistämään yhdennettyjä

ratkaisuja useimpien alueiden kohtaamiin monimutkaisiin haasteisiin, ja erityisesti hyödyntämään paremmin maatalouden liitännäisalojen välisiä suhteita.

- Maaseudun kehittämisohjelmien täytäntöönpanoa voitaisiin parantaa muuttamalla toimenpiteiden valintaperusteita, jotta maatalouden ja muiden sektoreiden väliset yhteydet tunnistettaisiin selvästi. Tällaisia mahdollisuuksia ovat esimerkiksi korkean pistemäärän määrittäminen talouden monipuolistamista koskeville hankkeille, joilla luodaan yhteyksiä paikalliseen maataloustoimintaan, jolloin voidaan saada aikaan selvää kerrannaisvaikutusta (esimerkiksi uusia työpaikkoja, paremmat tulot), tai ympäristötavoitteiden parempi kohdentaminen. Hankkeiden suunnittelua voitaisiin parantaa tehostamalla potentiaalisille sijoittajille suunnattua teknistä tukea, mikä parantaisi sekä hankkeen kannattavuutta että sen yhteyksiä paikalliseen maatalouteen. Lisäksi hankkeiden toteuttajat olisi mahdollisuuksien mukaan velvoitettava toimittamaan liiketoimintasuunnitelma.

Tärkeimmät raportit

- TWG2 - Alueiden valinta ja alustavan panos-tuotosanalyysin tulokset [[PDF](#) [en](#)]
- TWG2 - Yhteenveto alustavasta panos-tuotosanalyysistä ja alueellisten analyysien tulokset [[PDF](#) [en](#)]
- TWG2 - Lopullisen panos-tuotos-analyysin tulokset ja laadullinen lisätutkimus valituilla alueilla [[PDF](#) [en](#)]
- TWG2 - Ohjelman hallintakehyksen ja valituilla alueilla toteutettujen hankkeiden analyysi [[PDF](#) [en](#)]
 - Liite 1 – Kuuden alueen kyselylomakkeet [[PDF](#) [en](#)]
 - Liite 2 – Hanke-esimerkkejä [[PDF](#) [en](#)]
- TWG2- Loppuraportti [[PDF](#) [en](#)]
- TWG2 Esite [[PDF](#) [en](#) [de](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]
- Asiakirjassa ”Policy insight from recent research” (Kehittämispolitiikan tarkastelu viimeisimmän tutkimuksen perusteella) luodaan katsaus lopullisen raportin tärkeimpiin havaintoihin, jotka perustuvat myös tästä aiheesta julkaistujen tärkeimpien tutkimusraporttien tarkasteluun [[PDF](#) [en](#)].

Lisätietoa (esimerkiksi artikkeleita ja tapaustutkimuksia) löytyy tältä [verkkosivulta](#).

1.4.3. Julkishyödykkeiden tarjonta

Julkishyödykkeet ja julkiset palvelut ovat kaikkien saatavilla ja niitä voidaan käyttää yhteisesti. Nämä hyödykkeet ja palvelut ovat määritelmän mukaan sellaisia, joiden tuottamisessa ei yleensä käytetä markkinamekanismeja. Esimerkkejä maatalouden tarjoamista julkishyödykkeistä ovat maatalousmaan monimuotoisuus, maisemat sekä luonnonvarat, kuten vesi ja maaperä. Lisäksi maataloudella on vaikutusta taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin julkishyödykkeisiin, kuten vireiden ja vauraiden maaseutuyhteisöjen kehittämiseen.

Kun otetaan huomioon maatalouden läpikäymät valtavat teknologiset ja tekniset muutokset (mukaan lukien maankäytön tehostaminen ja marginaalisten viljelyalueiden hylkääminen), julkishyödykkeiden tuottamista ei nykyisin enää voida pitää itsestäänselvyytenä. Tämän kehityksen pysäyttämiseksi on toteutettava toimenpiteitä, joilla torjutaan esimerkiksi monien lajien ja elinympäristöjen jatkuva heikkeneminen, veden niukkuus, metsäpalot, maaperän eroosio sekä maaseutuväestön massamuutto kaupunkialueille.

Tässä suhteessa maatalouden ja maaseudun kehittämissä politiikoilla on runsaasti mahdollisuuksia edistää julkishyödykkeiden tuottamista, mikä tunnustetaan nykyisin yhä yleisemmin.

Julkishyödykkeitä ja julkisia toimia käsittelevä temaattinen työryhmä 3 (TWG3) perustettiin vuoden 2009 alussa käsittelemään julkishyödykkeisiin liittyviä kysymyksiä ja selvittämään, miten EU:n maaseudun kehittämissä politiikalla edistetään niitä. Kansallisista asiantuntijoista ja kansalaisjärjestöjen edustajista koostuva TWG3, jonka puheenjohtajana toimii Euroopan komissio (maatalouden- ja maaseudun kehittämisen pääosasto), tukeutui myös tieteellisten asiantuntijoiden tekemiin analyyseihin.

Päätösseminaari järjestettiin joulukuussa 2010. Sen tarkoituksena oli esitellä työryhmän työn tuloksia laajalle joukolle sidosryhmien edustajia sekä selkeyttää julkishyödykkeiden käsitettä laajemmalle yleisölle. Seminaarissa havainnollistettiin myös, kuinka julkishyödykkeisiin liittyvä peruskäsitteistö luo yhteisen perustan yhteisestä maatalouspolitiikasta (YMP) ja maaseudun kehittämisestä käytävälle keskustelulle.

Tutkimustulokset

- Yhteisen maatalouspolitiikan yhtenä osa-alueena maaseudun kehittäminen tarjoaa laajan valikoiman tehokkaita toimenpiteitä, joilla edistetään ympäristöä säästävien viljelymenetelmien ja hallintakäytäntöjen soveltamista sekä julkishyödykkeiden tuottamisen kannalta suotuisia investointeja.
- Monet näistä toimenpiteistä, erityisesti maatalouden ympäristötoimenpiteet, luovat myönteisiä heijastusvaikutuksia maaseudun toimintaan, lisäävät työllisyyttä ja matkailua sekä lisäarvoa synnyttävien tuotteiden tuotantoa.
- Maankäyttäjien taitojen ja tietämyksen kehittäminen (esimerkiksi ympäristöhoitotekniikoiden käyttökoulutus ja luonnonvarojen kestävä käyttöä koskeva neuvonta) osoittautuivat erityisen tehokkaiksi keinoiksi toimintatapojen muutoksen aikaansaamisessa.
- Paikallisten tarpeiden mukaisesti valittavat ja toteutettavat toimenpiteet on suunniteltava huolellisesti. Toimiva seuranta- ja arviointijärjestelmä on olennaisen tärkeä näiden toimenpiteiden tehokkaan, vaikuttavan ja avoimen täytäntöönpanon varmistamiseksi.
- Maatalouden ympäristötoimenpiteet ovat merkittävimmät toimenpiteet, joilla edistetään julkisten ympäristöhyödykkeiden tuottamista ja ympäristöä säästävien viljelymenetelmien käyttöä maatalouden alalla. Näiden toimenpiteiden onnistuminen riippuu niiden joustavuudesta ja niiden tarjoamista mahdollisuuksista, jotka on suunniteltava paikallisten tarpeiden mukaisesti.

Tärkeimmät raportit

- TWG3 Tilanneraportti – marraskuu 2010 [PDF [PDF](#) [en](#)]
- TWG3 Peruskäsitteistö [PDF [en](#)]
- TWG3 Loppuraportti [PDF [en](#)]
- TWG3 Esite [PDF [en](#) [de](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]
- Yhteenvetoraportin (joka on edelleen tekninen raportti) tarkoituksena on esittää TWG3-työryhmän tutkimustulokset kohderyhmälle tiiviimmässä ja käyttövalmiimmassa muodossa [PDF [en](#)].

Lisätietoa (esimerkiksi artikkeleita ja tapaustutkimuksia) löytyy tältä [verkkosivulta](#).

1.4.4. Täytäntöönpanotoimenpiteet

Komissio ja jäsenvaltiot panevat yhdessä täytäntöön Euroopan unionin maaseudun kehittämissä politiikkaa. Euroopan komissio vastaa maaseudun kehittämissä ohjelmien hyväksymisestä ja EU:n rahastojen moitteettoman varainhoidon varmistamisesta. Jäsenvaltiot määrittävät kansalliset oikeus- ja hallintomenettelyt niille myönnettyjen EU:n määrärahojen asianmukaisen käytön varmistamiseksi.

Kehittämissä politiikan päivittäinen täytäntöönpano on kansallisten viranomaisten vastuulla. Maaseudun kehittämissä ohjelmien toteutus voidaan delegoida edelleen alueellisille tai seutukunnallisille tasoille. Maaseudun kehittämissä politiikan hallinta ja täytäntöönpano tapahtuvat sen vuoksi eri tasoilla, ja eri maiden käytännöt vaihtelevat suuresti. Täytäntöönpanotoimenpiteet voidaan määritellä sarjaksi prosesseja ja menettelytapoja, joilla varmistetaan, että toiminnan tavoitteet toteutetaan konkreettisilla toimilla itse paikalla.

Temaattinen työryhmä 4 (TWG4) perustettiin varmistamaan, että EU:n maaseudun kehittämissä politiikalla on mahdollisimman tehokas ja vaikuttava täytäntöönpanojärjestelmä. Työryhmän tehtävänä on tarkastella ohjelmien toteutuksesta saatuja kokemuksia EU:ssa ja selvittää, mitkä asiat toimivat hyvin, missä saattaa olla parantamisen varaa ja mitä konkreettisia parannuksia voidaan tehdä.

TWG4-työryhmä tutki ohjelmakauden ja täytäntöönpanoketjun eri vaiheissa (EU:n, valtakunnan, alueiden, seutukuntien ja tuensaajan tasoilla) toteutettuja toimenpiteitä. Työryhmä tarkasteli seuraavia seikkoja:

- strateginen lähestymistapa ja kohdentaminen
- ohjelmaprosessi ja rahoitusnäkökohdat
- täytäntöönpanomenettelyt ja organisointi (mukaan lukien tietyt näkökohdat, kuten Leader, seuranta ja arviointi, tarkastukset)
- kumppanuusperiaatteen toimivuus
- täydentävyys ja koordinointi muiden EU-toimien kanssa.

Tutkimustulokset

TWG4-työryhmän tutkimustulokset on yhdistetty loppuraporttiin, joka sisältää yhteenvedon tapaustutkimuksista aihepiireittäin, monia koko EU:n alueella käyttöön otettuja myönteisiä täytäntöönpanokäytäntöjä ja päätelmät, joissa nimetään kuusi mahdollista parannuskohdetta EU:n maaseudun kehittämissä politiikan täytäntöönpanossa. Niitä ovat seuraavat:

- huomion tarkempi kohdistaminen toimintatavoitteisiin ja johdonmukaisuuden vahvistaminen koko täytäntöönpanoketjussa
- harvempien, yksinkertaisempien toimenpiteiden tarjoaminen ja niiden joustavamman käytön mahdollistaminen
- Leader-aloitteen erityisehtojen laatiminen ja täytäntöönpano
- täytäntöönpanosääntöjen parantaminen (mukaan lukien hakemukset ja tarkastukset)
- seurannan ja arvioinnin entistä tehokkaampi käyttö politiikan suunnittelun ja täytäntöönpanon tukivälineenä
- koordinoinnin ja tietojenvaihdon parantaminen.

TWG4-työryhmän tuloksista ja johtopäätöksistä keskusteltiin eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) järjestämässä seminaarissa, jonka aiheena oli [EU:n maaseudun kehittämisohjelmien täytäntöönpanon tehostaminen](#). Se järjestettiin Brysselissä 9. joulukuuta 2011.

Tärkeimmät raportit

- Loppuraportti [[PDF](#) [en](#)]
- Loppuraportti – Yhteenveto ja päätelmät [[PDF](#) [en](#)]
- TWG4 Esite [[PDF](#) [de](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]

Lisätietoa (esimerkiksi artikkeleita ja tapaustutkimuksia) löytyy tältä [verkkosivulta](#).

1.4.5. Leader

Leader (*Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale*, yhteisöaloite maaseudun kehittämistä koskevien hankkeiden tukemiseksi) on paikallinen kehittämismenetelmä, jonka avulla paikalliset toimintaryhmät voivat laajentaa alueensa omaa kehityspotentiaalia. Leader-lähestymistapa muodosti yhden EU:n maaseudun kehittämispolitiikan neljästä toimintalinjasta ohjelmakaudella 2007–2013. Se on yksi eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) analysointityön kulmakivistä. Tutustu Leader-aloitetta koskevaan osioon [tästä](#).

1.5. Yhteinen maatalouspolitiikka vuoteen 2020

EU:n maaseudun kehittämispolitiikkaa kehitetään jatkuvasti, jotta sen avulla pystyttäisiin vastaamaan maaseutualueiden uusiin haasteisiin. EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) laajempaa uudistusta täydentävä viimeisin uudistusprosessi saatettiin päätökseen vuonna 2013 hyväksymällä [perussäädökset vuosiksi 2014–2020](#). Tässä osiossa käsitellään osallistumista Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston järjestämään julkiseen keskusteluun EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) muotoilusta vuoden 2013 jälkeen. Siinä on tietoa myös [maaseudun kehittämisen ohjelmatyöstä vuosina 2014–2020](#).

Ennen YMP:n uudistuksen alustavien poliittisten suuntaviivojen vahvistamista 12. huhtikuuta 2010 maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaava Euroopan komission jäsen Dacian Cioloș oli käynnistänyt YMP:n tulevaisuutta koskevan julkisen keskustelun ja kutsunut kaikki asiasta kiinnostuneet EU:n kansalaiset ja järjestöt osallistumaan siihen. Euroopan komissio käynnisti keskustelun esittämällä seuraavat kysymykset:

1. Mitkä olisivat tulevan maaseudun kehittämispolitiikan tavoitteet?
2. Kuinka politiikan välineitä voitaisiin tehostaa?
3. Kuinka politiikan hallinnointia voitaisiin parantaa?

Huhtikuun 14. päivänä 2010 järjestettiin Eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) koordinoitukomitean ylimääräinen kokous, jossa komitean jäseniä kehoitettiin käynnistämään yhteistä maatalouspolitiikkaa koskeva julkinen keskustelu omassa maassaan tai järjestössään. Jäseniä pyydettiin lähettämään vastauksensa 3. kesäkuuta 2010 mennessä. Voit lukea maiden antamat vastaukset sekä niistä laaditun yhteenvedon napsauttamalla [tästä](#).

Keskustelun perusteella Euroopan komissio esitteli 18. marraskuuta 2010, tiedonannon ”[Yhteinen maatalouspolitiikka vuoteen 2020](#)”, jossa esitetään tulevaa yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevat vaihtoehdot.

Lokakuun 12. päivänä 2011 komissio esitteli sarjan [lainsäädäntöehdotuksia](#) kaudelle 2014–2020. Ehdotukset sisälsivät luonnoksen asetukseksi Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen. Tämä uusi maaseuturahastoa koskeva ehdotus perustuu yhteisen maatalouspolitiikan piiriin kuuluvaan maaseudun kehittämisselitykseen, ja se on sovitettu tiiviisti yhteen Eurooppa 2020 -kasvustrategian kanssa.

Euroopan komission, neuvostossa kokoontuneiden EU:n jäsenvaltioiden ja Euroopan parlamentin välisissä neuvotteluissa saavutetun poliittisen yhteisymmärryksen jälkeen YMP:n uudistusta koskevat neljä [perusasetusta](#) hyväksyttiin ja julkaistiin joulukuussa 2013.

Lisää taustatietoa julkisesta keskustelusta saa alla olevien linkkien kautta:

- Komission jäsenen Dacian Cioloşin puhe ”The future of European agricultural policy - Call for a public debate” (Tulevaisuuden maatalous Euroopassa – Julkisen keskustelun avaaminen), huhtikuu 2010 [[PDF](#) [en](#) [fr](#)]
- Kysymyksiä maaseudun kehittämisen näkökohdista [[PDF](#) [en](#)]
- Eurooppalaisen maaseudun kehittämisselityksen (ENRD) koordinoitukomitean puheenvuoro julkisessa keskustelussa vuoden 2013 jälkeisestä yhteisestä maatalouspolitiikasta, huhtikuu 2010 [[PDF](#) [en](#)]
- Yhteenveto ENRD:n saamista vastauksista (13.7.2010) [[PDF](#) [en](#)]

Lisätietoa yhteisen maatalouspolitiikan 2014–2020 uudistusprosessista sekä yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevasta laajemmasta keskustelusta on saatavana [Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston](#) verkkosivulta.

1.5.1. Maaseudun kehittäminen 2014–2020

[Eurooppalaisen maaseudun kehittämisselityksen \(ENRD\) maaseudun kehittämisen portaali](#) yhdistää toisiinsa ohjelmakaudet 2007–2013 ja 2014–2020. Sen tarkoituksena ohjata tulevien maaseudun kehittämisselitysten suunnittelua ja toteuttamista aikaisempien kokemusten ja tietämyksen perusteella. Portaalin sisältö on esitetty alla kokonaisuudessaan (lukuun ottamatta uutisia ja tuoreimpia tapahtumia). Halutessasi tutustua portaaliin englannin kielellä oppaan ohjeet helpottavat sivustolla liikkumista [[PDF](#) [en](#)].

- [Yleiskatsaus kehittämisselitykseen 2014–2020](#)
 - [Maaseudun kehittämisen ensisijaiset tavoitteet](#)
 - [Tietämysensiirto](#)
 - [Kilpailukyky](#)
 - [Elintarvikeketju](#)
 - [Ekosysteemit](#)
 - [Resurssitehokkuus](#)
 - [Sosiaalinen osallisuus](#)
- [Lainsäädäntö ja suuntaviivat](#)
- [Maaseudun kehittämisselitysten suunnittelu](#)
- [Maaseudun kehittämisselitysten toteutus](#)
- [Katsaus ohjelmakauteen 2007–2013](#)

- [Ohjelmatyö ja ohjelmien toteutus](#)
- [Tietämysensiirto ja innovointi](#)
- [Maaseutuyrittäjyys](#)
- [Rahoitusvälineet](#)
- [Elintarvikeketju](#)
- [Ympäristö ja ilmastonmuutos](#)
- [Sosiaalinen osallisuus](#)
- [Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeet, Leader-hanke ja valtioiden välinen yhteistyö](#)
- [Maaseudun kehittämisverkostot](#)
- [Seuranta ja arviointi](#)
- [Seuranta ja arviointi](#)
- [Maaseudun kehittämisverkostot](#)
- [Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeet](#)
- [Nykyiset ja mahdolliset ehdokasmaat](#)

Yleiskatsaus kehittämiss politiikkaan 2014–2020

[Eurooppa 2020 -strategian](#) mukaan EU:ssa tarvitaan tulevaisuudessa älykästä, kestävä ja osallistavaa talouskasvua. Strategiassa keskitytään viiteen kunnianhimoiseen tavoitteeseen työllisyyden, innovaatioiden, koulutuksen, köyhyyden poistamisen sekä ilmasto- ja energiakysymysten alalla ja asetetaan niitä koskevat [yleistavoitteet](#).

EU:n maaseudun kehittämiss politiikalle voidaan ohjelmakaudella 2014–2020 nimetä kolme pitkän aikavälin strategista tavoitetta, jotka ovat Eurooppa 2020 -strategian ja YMP:n yleistavoitteiden (Euroopan komission tiedonanto ”Yhteinen maatalouspolitiikka vuoteen 2020” [[PDF](#)]) mukaiset:

- maatalouden kilpailukykyyn parantaminen
- luonnonvarojen kestävä hoito ja ilmastotoimet
- maaseutualueiden tasapainoinen alueellinen kehittäminen.

Maaseudun kehittämiss politiikan hallinnoimiseksi maaseudun kehittämiss ohjelmien kautta nämä yleistavoitteet konkretisoidaan seuraavien **kuuden ensisijaisen tavoitteen** avulla. Kyseisiä tavoitteita [käsitellään tarkemmin jäljempänä](#):

1. [Tietämysensiirron parantaminen maa- ja metsätaloudessa sekä maaseutualueilla](#)
2. [Kaikentyyppisen maatalouden kilpailukykyyn ja tilojen elinkelpoisuuden parantaminen](#)
3. [Elintarvikeketjun organisoimisen ja riskienhallinnan edistäminen maataloudessa](#)
4. [Maa- ja metsätaloudesta riippuvaisten ekosysteemien palauttaminen, säilyttäminen ja parantaminen](#)
5. [Luonnonvarojen käytön tehostaminen sekä vähähiiliseen ja ilmastonmuutosta kestäväan talouteen siirtymisen tukeminen maataloudessa, elintarvikealalla ja metsätaloudessa](#)
6. [Sosiaalisen osallisuuden edistäminen, köyhyyden vähentäminen ja talouden kehittäminen maaseutualueilla.](#)

Kussakin maaseudun kehittämiss ohjelman ensisijaisessa tavoitteessa määritellään erityisiä toiminta-aloja (kohdealoja). Maaseudun kehittämiss ohjelmien ensisijaiset tavoitteet ja kohdealat muodostavat perustan ohjelmatyölle ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) EU:n maaseutualueille myönnettävän tuen käyttönotolle. Maaseuturahaston ohella maaseutualueille myönnetään lisätukea useista EU:n rahastoista:

Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), Euroopan sosiaalirahastosta (ESR), koheesiorahastosta ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta (EMKR).

Suuremman eurooppalaisen lisäarvon saavuttamiseksi ja yhteisvaikutusten maksimoimiseksi kaikki **EU:n rakenne- ja investointirahastot** (ERI-rahastot) keskittävät vuosina 2014–2020 tukensa Eurooppa 2020 -strategian yleistavoitteiden saavuttamiseen, ja niiden koordinointi tapahtuu **yhteisen strategiakehyksen** avulla.

Rakennerahastoja koskeissa yhteisissä säännöksissä (ks. [Euroopan rakenne- ja investointirahastoista](#) – ERI-rahastoista vuosiksi 2014–2020 – annetut perussäädökset) kootaan kaikki ERI-rahastot yhteisen sääntelyn piiriin yhdenmukaistamalla ja yksinkertaistamalla sääntöjä mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan. Niissä määritellään 11 aihekohtaista tavoitetta [[PDF^{en}](#)], joissa otetaan huomioon Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet. **Kumppanuussopimuksessa** otetaan huomioon kutakin EU:n jäsenvaltiota koskeva yhteinen strateginen lähestymistapa, jossa määrätään, miten ne koordinoivat eri toiminta-aloja ja käyttävät ERI-rahastojen varoja asianmukaisesti (ks. lisätietoja kumppanuussopimuksista [täältä](#)).

Eurooppa 2020 -strategia	
Yhteinen strategiakehys Strategiakehys kattaa maaseuturahaston, EAKR:n, ESR:n, koheesiorahaston ja EMKR:n, ja siinä otetaan huomioon Eurooppa 2020 -strategia yhteisissä aihekohtaisissa tavoitteissa, joihin pyritään kutakin rahastoa koskevien keskeisten toimien avulla.	
Kumppanuussopimus Kansallinen asiakirja, jossa esitellään rahastojen käyttösuunnitelma Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi	
Maaseudun kehittämisselitykset: Maaseuturahasto	Muut ERI-rahastot (EAKR, ESR, koheesiorahasto, EMKR) Innovointi, ympäristö ja ilmasto Muutetaan monialaisiksi tavoitteiksi
Kuusi ensisijaista tavoitetta	
1. Tietämyksensiirron ja innovoinnin parantaminen maa- ja metsätaloudessa sekä maaseutualueilla	4. Maa- ja metsätaloudesta riippuvaisten ekosysteemien palauttaminen, säilyttäminen ja parantaminen
2. Kaikentyyppisen maatalouden kilpailukyvyyn ja tilojen elinkelpoisuuden parantaminen	5. Luonnonvarojen käytön tehostaminen sekä vähähiiliseen ja ilmastonmuutosta kestävään talouteen siirtymisen tukeminen maataloudessa, elintarvikealalla ja metsätaloudessa
3. Elintarvikeketjun organisoinnin ja riskienhallinnan edistäminen maataloudessa	6. Sosiaalisen osallisuuden edistäminen , köyhyyden vähentäminen ja talouden kehittäminen maaseutualueilla
Maaseudun kehittämisselitykset(t)	

Tässä yhteydessä maaseudun kehittämisselitykset säilyttää oman erityisluonteensa, ja sen toimet toteutetaan erityisasetuksen (Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annettu asetus (EU) N:o 1305/2013 [[PDF^{en}](#)]) ja koko yhteistä maatalouspolitiikkaa (YMP) koskevien yhteisten rahoitus- ja hallinnointisääntöjen mukaisesti (yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta annettu asetus (EU) N:o 1306/2013, joka koskee YMP:n monialaisia kysymyksiä, kuten rahoitusta ja valvontaa [[PDF^{en}](#)]).

(Lisätietoja vuosia 2014–2020 koskevasta YMP:n uudistusprosessista saa osiosta ”[Yhteinen maatalouspolitiikka vuoteen 2020](#)”).

Maaseudun kehittämisen ensisijaiset tavoitteet

1. Tietämysensiirto – tietämysensiirron ja innovoinnin parantaminen maa- ja metsätaloudessa sekä maaseutualueilla

Katsaus ensisijaiseen tavoitteeseen

Tietämys, osaaminen ja innovointi ovat kestävän kehityksen välttämätön perusta. Maaseudun kehittämisen innovointia edistävä vaikutus on ollut tiedossa jo pitkään.

Tietämysensiirron ja innovoinnin parantaminen on yksi ohjelmakauden 2014–2020 **monialaisista ensisijaisista tavoitteista**. Jäsenvaltiot ovat sisällyttäneet ohjelmiinsa tietämysensiirtoa tai investointeja koskevia toimia, joiden tavoitteena on innovoinnin parantaminen ja jotka ovat käytössä ohjelmakaudella 2014–2020. [Maatalouden tuottavuutta ja kestävyttä koskeva eurooppalainen innovaatiokumppanuus](#) on tärkein uusi toimi, jonka avulla yhdistetään toisiinsa nykyisiä toimia, edistetään kumppaneiden välistä yhteistyötä ja luodaan yhteyksiä tutkijoiden ja maaseudun elinkeinoelämän välille.

Lisätietoa ensisijaisia tavoitteita koskevasta aiheesta saat napsauttamalla tästä [[PDF en](#)].

Toiminta-alat

1. Innovoinnin ja tietopohjan parantaminen maaseutualueilla.
2. Maa- ja metsätalouden sekä tutkimuksen ja innovoinnin välisten yhteyksien vahvistaminen.
3. Elinikäisen oppimisen ja ammatillisen koulutuksen tukeminen maa- ja metsätalouden aloilla.

Ohjelmakaudella 2007–2013 saadut kokemukset

Alla on eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) työhön liittyviä linkkejä, joiden avulla saa kattavamman käsityksen siitä, miten tietämysensiirtoa ja innovointia tuetaan maaseudun kehittämisohjelmien tehokkaan suunnittelun ja toteutuksen avulla.

- Rural Review -lehti nro 16: "Knowledge Transfer and Innovation in Rural Development Policy" (Tietämysensiirto ja innovointi maaseudun kehittämissä politiikassa, toukokuu 2013) [[PDF en](#)]. Kyseisessä EU Rural Review -lehden numerossa luodaan katsaus nykytietämykseen innovoinnin käytöstä maaseudun kehittämisessä sekä tuleviin haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Tarkoituksena on jakaa näkemyksiä ja edistää tietämyksen vaihtoa ja innovoinnin yhdistämistä tulevaan maaseudun kehittämissä politiikkaan.
- [Tietämysensiirto- ja innovointiportaali](#) tarjoaa monipuolista tietoa järjestelmistä, esimerkkihankkeista ja aloitteista, joilla edistetään tietämysensiirtoa ja innovointia maaseutualueilla.
- ENRD:n teemaryhmä selvitti tietämysensiirtoa ja innovointia koskevan ensisijaisen tavoitteen edistämistä ohjelmakauden 2014–2020 maaseudun kehittämisohjelmissa. Ryhmän tutkimustulokset on esitetty seuraavissa asiakirjoissa:
 - Vaihetta I koskevassa raportissa [[PDF en](#)] ja tiivistelmässä [[PDF en](#)] kuvataan ensimmäisessä työskentelyvaiheessa (heinäkuu-joulukuu 2012) saatuja tuloksia. Niihin kuuluu lisäksi kaksi erillistä liitettä:
 - Liite 1 – Esimerkkejä tietämysensiirron ja innovoinnin parantamisesta [[PDF en](#)]
 - Liite 2 – Tausta-asiakirja [[PDF en](#)].
 - Vaihetta II koskevissa raporteissa esitetään yhteenveto toisen työskentelyvaiheen (helmikuu-kesäkuu 2013) tuloksista:

- Raportti innovaatioiden välitystoiminnasta [[PDF](#) [en](#)] ja liite 2, joka sisältää tutkimusaineistoa ja tietoa innovointia edistävästä toimijoista [[PDF](#) [en](#)]
- Eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden toimijaryhmiä koskeva raportti [[PDF](#) [en](#)]
- Rural Review -lehti nro 2: "Creativity and Innovation in EU Rural Development" (Luovuus ja innovointi EU:n maaseudun kehittämissä politiikassa, joulukuu 2009) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)]. Tässä EU Rural Review -lehden numerossa annetaan esimerkkejä innovoinnista ja luovuudesta EU:n maaseutualueilla.

Ohjelmakauden 2014–2020 valmistelutoimet

Linkejä EU:n ja jäsenvaltioiden laatimaan aineistoon, jolla tuetaan maaseudun kehittämisen ensisijaisiin tavoitteisiin 2014–2020 liittyvää ohjelmatyötä ja tavoitteiden toteuttamista:

- [Ohjeasiakirja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden toteuttamisesta maaseudun kehittämissä ohjelmissa \(luonnos, heinäkuu 2013\)](#), maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto
- [Maatalouden tuottavuutta ja kestävyttä koskeva eurooppalainen innovaatiokumppanuus](#)
- [Seminaari "Programming innovation: How to use the Rural Development Toolkit most effectively for the implementation of the EIP"](#) (Innovoinnin suunnittelu: Kuinka hyödyntää maaseudun kehittämisen välineitä eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden toteuttamisessa mahdollisimman tehokkaasti), Madrid 26.–27. kesäkuuta 2013
- [Teagascin vuonna 2013 järjestämän tietämysensiirtoa koskevan konferenssin julkaisuja ja esitelmää](#), Dublin 12., 13. ja 14. kesäkuuta 2013
- [Konferenssi "The EIP on Agricultural Productivity and Sustainability – Priorities and Delivery Mechanisms"](#) (Maatalouden tuottavuutta ja kestävyttä koskeva eurooppalainen innovaatiokumppanuus – Ensisijaiset tavoitteet ja täytäntöönpanomekanismit), Bryssel, 19. marraskuuta 2012
- [Konferenssi "Enhancing innovation and the delivery of research in EU agriculture"](#) (Innovoinnin ja tutkimustulosten parantaminen EU:n maatalousalalla), Bryssel, 7. maaliskuuta 2012

Esimerkkejä maaseudun kehittämissä ohjelmien toteutuksesta

Tästä [ladattavasta Excel-tiedostosta](#) voit hakea esimerkkejä asianomaisista maaseuturahaston hankkeista (esimerkiksi neuvontapalvelut, tietämysensiirto tai innovointi), aiheeseen liittyviä tapaustutkimuksia ja kertomuksia onnistuneesti toteutetuista maaseudun kehittämissä ohjelmissa.

2. Kilpailukyky – kaikenlaisen maatalouden kilpailukykyyn ja tilojen elinkelpoisuuden parantaminen

Katsaus ensisijaiseen tavoitteeseen

Maataloustuloon kohdistuu monia erilaisia uhkatekijöitä, ja siksi kaikkien viljelijöiden on pyrittävä parantamaan kilpailukykyään. Joissakin tapauksissa tarvitaan rakenneuudistuksia. Koska vain kuusi prosenttia tilanhoitajista on alle 35-vuotiaita, nuoria on kannustettava toteuttamaan ideoitaan aktiivisesti maatalousalalla.

Toiminta-alat

1. Helpotetaan rakenneuudistuksia suurista rakenteellista ongelmista kärsivillä tiloilla ja erityisesti tiloilla, joiden osallistuminen markkinoille on vähäistä, tiettyjen alojen markkinasuuntautuneilla tiloilla ja sellaisilla tiloilla, jotka ovat maatalouden monipuolistamisen tarpeessa.
2. Edistetään maatalousalan tasapainoista ikärakennetta.

Ohjelmakaudella 2007–2013 saadut kokemukset

Alla on eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) työhön liittyviä linkkejä, joiden avulla saa kattavamman käsityksen siitä, miten kilpailukykyä tuetaan maaseudun kehittämisohjelmien tehokkaan suunnittelun ja toteutuksen avulla.

- Rural Review -lehdessä nro 5 "Cultivating competitiveness of the EU farm, agri-food and forest sectors" (Kilpailukykyyn kehittäminen EU:n maa- ja metsätalous sekä maatalouselintarvikealalla) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)], käsitellään EU:n maa- ja metsätalous- sekä maatalouselintarvikealan tukemista yhdistämällä toisiinsa kilpailukyky ja monimuotoisuus.
- [Lähiuoka ja lyhyet toimitusketjut](#) – johdatus aiheeseen sekä siihen liittyviä linkkejä EU:n toimiin, jotka koskevat maataloustuotteiden menekinedistämistä, tutkimusta ja hanke-esimerkkejä.
- Rural Review -lehdessä nro 12 "Local food and short supply chains" (Lähiuoka ja lyhyet toimitusketjut) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] kuvaillaan, miten maaseudun kehittämisohjelmilla tuetaan lähiruoan menekinedistämistä ja lyhyitä toimitusketjuja.
- Maaseutuyrittäjyyttä koskeva kirjasto, jossa on tarjolla [lyhyitä toimitusketjuja](#) koskevaa aineistoa ja hanke-esimerkkejä.
- Elintarvikkeita koskevassa maaseuturahaston hanke-esityksessä [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] annetaan esimerkkejä lukuisista myönteisistä vaikutuksista, joita jäsenvaltioissa on saatu aikaan yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) mukaisilla, elintarvikkeisiin liittyvillä maaseudun kehittämistoimilla.
- [Nuorison ja nuorten viljelijöiden portaalissa](#) tarjotaan ajankohtaista tietoa ja aineistoa EU:n maaseutualueiden nuorille ja nuorille viljelijöille myönnettävistä tuista. Erityisesti ENRD:n [nuoria koskevassa aihekohtaisessa aloitteessa](#) on tarkasteltu keinoja kehittää maaseudun kehittämisohjelmista nuorisohankkeille annettavaa tukea.
- Euroopan maaseutualueiden nuoria viljelijöitä ja nuorisoa koskevassa maaseuturahaston hanke-esityksessä [[PDF](#) [en](#)] annetaan hanke-esimerkkejä, jotka osoittavat, miten maaseuturahaston avulla luodaan kehittämismahdollisuuksia Euroopan maaseutualueiden nuorille viljelijöille ja nuorisolle.

Esimerkkejä maaseudun kehittämisohjelmien toteutuksesta

Tästä [ladattavasta Excel-tiedostosta](#) voit hakea esimerkkejä asianomaisista maaseuturahaston hankkeista (esim. kilpailukyky, nuoret viljelijät tai maataloustuotteiden laatu), aiheeseen liittyviä tapaustutkimuksia ja kertomuksia onnistuneesti toteutetuista maaseudun kehittämisohjelmista.

3. Elintarvikeketju – Elintarvikeketjun organisoinnin ja riskienhallinnan edistäminen maataloudessa

Katsaus ensisijaiseen tavoitteeseen

Viljelijät, joiden asema elintarvikeketjussa on suhteellisen heikko, voivat parantaa ansaitsemismahdollisuuksiaan järjestäytymällä tehokkaammin.

Yksi keino siihen ovat paikalliset markkinat ja lyhyet toimitusketjut. Viljelijöillä on oltava käytössään riskinhallintavälineitä sääongelmien, eläintautien ja markkinoiden epävakauden varalta.

Toiminta-alat

1. Kytetään alkutuottajat paremmin elintarvikeketjuun laatujärjestelmien, paikallisten markkinoiden menekinedistämistoimien, lyhyiden jakeluketjujen, tuottajaryhmien ja toimialaorganisaatioiden avulla.
2. Parannetaan tilojen riskinhallintaa.

Ohjelmakaudella 2007–2013 saadut kokemukset

Alla on eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) työhön liittyviä linkkejä, joiden avulla saa kattavamman käsityksen siitä, miten elintarvikeketjun ja riskienhallintaa tuetaan maaseudun kehittämisohjelmien tehokkaan suunnittelun ja toteutuksen avulla.

- [Lähiruoka ja lyhyet toimitusketjut](#) – johdatus aiheeseen ja linkkejä EU:n toimiin, tutkimuksiin ja hanke-esimerkkeihin, jotka koskevat lyhyiden toimitusketjujen helpottamista ja paikallisten maataloustuotteiden menekinedistämistä.
- Rural Review -lehdessä nro 12 ”Local food and short supply chains” (Lähiruoka ja lyhyet toimitusketjut) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] kuvaillaan, miten maaseudun kehittämisohjelmilla tuetaan lähiruoan menekinedistämistä ja lyhyitä toimitusketjuja.
- Maaseutuyrittäjyyttä koskeva kirjasto, jossa on tarjolla [lyhyitä toimitusketjuja](#) koskevaa aineistoa ja hanke-esimerkkejä.
- [Rahoitusvälineitä koskeva koordinoitukomitean seminaari](#) järjestettiin, jotta lisättäisiin maaseudun kehittämisen sidosryhmien tietoisuutta rahoitusvälineiden perustamiseen ja hyödyntämiseen liittyvistä mahdollisuuksista ja näkökohdista maaseudun kehittämisohjelmissa seuraavalla ohjelmakaudella (2014–2020).
- Elintarvikkeita koskevassa maaseuturahaston hanke-esityksessä [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] havainnollistetaan esimerkein niitä lukuisia myönteisiä vaikutuksia, joita jäsenvaltioissa on saatu aikaan YMP:n mukaisesti toteutettavilla, elintarvikkeisiin liittyvillä maaseudun kehittämistoimilla.
- Rural Review -lehdessä nro 13 ”Rural development financial instruments: New opportunities to tackle the economic crisis” (Maaseudun kehittämisen rahoitusvälineet: uusia mahdollisuuksia rahoituskriisistä selviytymiseen, lokakuu 2012) [[PDF](#) [en](#)] esitellään EU:n maaseudun kehittämissäntöönpanoon liittyviä mahdollisuuksia, kokemuksia ja haasteita.
- [Maaseudun rahoitusta](#) koskevassa osiossa annetaan tietoa maaseudun rahoittamista käsittelevän työryhmän työstä; ryhmän toiminta on järjestetty kansallisen maaseutuverkoston maaseutuyrittäjyyttä koskevan aihekohtaisen aloitteen mukaisesti.
- Maaseutuyrittäjyyttä koskeva kirjasto, jossa on tarjolla [paikallisia rahoitusvälineitä](#) koskevaa aineistoa ja hanke-esimerkkejä.

Ohjelmakauden 2014–2020 valmistelutoimet

Alla on linkkejä EU:n ja jäsenvaltioiden laatimaan aineistoon, jossa käsitellään maaseudun kehittämisen ensisijaisten tavoitteiden 2014–2020 ohjelmatyön ja toteutuksen tukemista.

- Euroopan komission järjestämän [paikallista maataloutta ja lyhyitä elintarvikeketjuja käsittelevän konferenssin](#) tavoitteena oli selvittää, miten voidaan paremmin ottaa huomioon pientilojen tarpeet ja kohdentaa niille tarkoitettut tukijärjestelmät YMP:n uudistuksen yhteydessä.

Esimerkkejä maaseudun kehittämisohjelmien toteutuksesta

Tästä [ladattavasta Excel-tiedostosta](#) voit hakea esimerkkejä asianomaisista maaseuturahaston hankkeista (esim. lähiruoka, riskinhallinta ja luonnonkatastrofit), aiheeseen liittyviä tapaustutkimuksia ja kertomuksia onnistuneesti toteutetuista maaseudun kehittämisohjelmista.

4. Ekosysteemit – Maa- ja metsätaloudesta riippuvaisten ekosysteemien palauttaminen, säilyttäminen ja parantaminen

Katsaus ensisijaiseen tavoitteeseen

Ympäristöön kohdistuu edelleen huomattavia paineita. Esimerkiksi EU:n luontotyypeistä vain 17 prosentin ja sen ekosysteemeistä vain 11 prosentin tila voidaan luokitella hyväksi. Myös ravinnepitoisuudet ovat edelleen liian korkeita joissakin vesistöissä (vaikka ne ovat toisissa vesistöissä alentuneet) ja 45 prosenttia EU:n maaperästä kärsii laatuongelmista. Nämä haasteet on ratkaistava ja maa- ja metsätalouden myönteisiä ympäristövaikutuksia on vahvistettava.

Toiminta-alat

1. Luonnon monimuotoisuuden (mukaan luettuina Natura 2000 -alueet ja luonnonarvoltaan arvokkaan maataloustuotannon alueet) sekä Euroopan maisemien tilan ennallistaminen ja säilyttäminen.
2. Vesien käytön hallinnan edistäminen.
3. Maaperän hoidon parantaminen.

Ohjelmakaudella 2007–2013 saadut kokemukset

Alla on eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) työhön liittyviä linkkejä, joiden avulla saa kattavamman käsityksen siitä, miten ekosysteemejä voidaan parantaa maaseudun kehittämisohjelmien tehokkaan suunnittelun ja toteutuksen avulla.

- Uuden ohjelmakauden 2014–2020 valmistelutoimien yhteydessä järjestettiin [ympäristö- ja ilmastotoimien 2014–2020 korkealaatuista suunnittelua koskeva ENRD:n seminaari](#). Sen tuloksissa annetaan tietoa tarpeiden tehokkaasta arvioinnista ja ensisijaisten tavoitteiden määrittämisestä, toimenpiteiden valinnasta, suunnittelusta ja toteutuksesta sekä ympäristöpalveluiden tehokkaasta tuottamisesta.
- Rural Review -lehdessä nro 15 ”Delivering Environmental Services using Rural Development Policy” (Ympäristöpalveluiden tuottaminen maaseudun kehittämispolitiikan avulla, huhtikuu 2013) [[PDF](#) [en](#)] selvitetään, miten maaseudun kehittämispolitiikalla tuetaan ympäristöpalveluiden tuottamista EU:n maaseutualueilla.

- [Ympäristöpalveluja](#) koskevassa osiossa on linkki ympäristöpalveluiden tuottamista käsittelevän teemaryhmän sivustolle, jossa määriteltiin ympäristöpalveluiden tuottamisen kannalta keskeisiä näkökohtia ja annettiin uusien maaseudun kehittämissuunnitelmien (2014–2020) suunnittelua ja toteutusta koskevia suosituksia. *Tiivistelmä teemaryhmän raportista* [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].
- Ympäristöpalveluja koskevassa maaseuturahaston hanke-esityksessä [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] käsitellään lukuisia erilaisia ympäristöpalveluja, joita voidaan tukea maaseuturahastosta käyttämällä EU:n jäsenvaltioiden maaseudun kehittämissuunnitelmille varattua rahoitustukea.
- [Julkishyödykkeitä ja julkisia toimia](#) koskevassa osiossa esitellään asiaa käsittelevän aihekohtaisen työryhmän tuloksia ja havaintoja, selvitetään maaseudun kehittämissuunnitelmien mahdollisuuksia vaikuttaa julkishyödykkeiden tarjontaan maaseutualueilla maatalouden avulla, mukaan luettuina maatalousmaan monimuotoisuus ja luonnonvarat, kuten vesi ja maaperä.
- Aihekohtainen työryhmä 4: Asiakirjassa ”Collective Approaches to Agri-environment Schemes” (Maatalouden ympäristöohjelmia koskevat yhteiset lähestymistavat) [[PDF](#) [en](#)] käsitellään nykyisiä yhteisiä lähestymistapoja maatalouden ympäristösopimuksiin.
- Maatalouden julkishyödykkeitä ja julkisia toimia koskeva esite [[PDF](#) [en](#) [de](#) [fr](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] perustuu julkishyödykkeitä käsittelevän aihekohtaisen työryhmän työhön. Ryhmä käsittelee julkishyödykkeisiin liittyviä kysymyksiä ja selvitti, miten EU:n maaseudun kehittämissuunnitelmilla edistetään niitä.
- Rural Review -lehdessä nro 7 ”Public Goods and Rural Development” (Julkishyödykkeet ja maaseudun kehittäminen, maaliskuu 2011) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [es](#) [it](#) [pl](#)] käsitellään EU:n maatalouden ja maaseudun kehittämissuunnitelmien roolia julkishyödykkeiden tuotannossa koko Euroopan maaseutualueilla.
- Ympäristön kannalta kestävää kasvua käsittelevässä maaseuturahaston esityksessä [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] esitellään EU:n maaseudun kehittämissuunnitelmien tapauksia, joissa havainnollistetaan käytännön esimerkein ja selvityksin, miten Euroopan maaseutualueet voivat hyötyä ottamalla kehitystyössään käyttöön ympäristön kannalta kestäviä toimintamalleja.
- Tutkimuksessa, joka koskee [yhteisen maatalouspolitiikan mukaisten toimien soveltamista luonnon monimuotoisuuden ja luontotyyppien hoitamiseen](#), tarkastellaan YMP:n roolia luonnon monimuotoisuuden ja siihen liittyvien ekosysteemipalvelujen säilyttämisessä maatalouden avulla sekä sitä, miten kyseistä roolia voidaan tulevaisuudessa kehittää luonnon monimuotoisuutta koskevien EU:n tavoitteiden saavuttamiseksi.

Esimerkkejä maaseudun kehittämissuunnitelmien toteutuksesta

Tästä [ladattavasta Excel-tiedostosta](#) voit hakea esimerkkejä asianomaisista maaseuturahaston hankkeista (esimerkiksi luonnon monimuotoisuus, metsäekosysteemi tai pohjavesi), aiheeseen liittyviä tapauksia ja kertomuksia onnistuneesti toteutetuista maaseudun kehittämissuunnitelmista.

5. Resurssitehokkuus – luonnonvarojen käytön tehostaminen sekä vähähiiliseen ja ilmastomuutosta kestävään talouteen siirtymisen tukeminen maataloudessa, elintarvikealalla ja metsätaloudessa

Katsaus ensisijaiseen tavoitteeseen

Niukkojen resurssien hallinnointi edellyttää älykästä ja kestävästä kasvua kaikilla talouden aloilla. Maatalouden energian- ja vedenkäyttöä on tehostettava (maatilojen osuus veden kokonaiskulutuksesta EU:ssa on noin 24 prosenttia) samalla kun kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään ja hiilidioksidin talteenottoa parannetaan. Maanviljely ja muut maatalouden alat voivat tuottaa välttämättömiä raaka-aineita biotalouden käyttöön.

Toiminta-alat

1. Maatalouden vedenkäytön tehostaminen.
2. Maatalouden ja elintarvikejalostuksen energiatehokkuuden lisääminen.
3. Uusiutuvien energialähteiden sekä biotalouteen tarkoitettujen sivutuotteiden, jätteiden, jäännösten ja muiden kuin elintarvikkeiksi tarkoitettujen raaka-aineiden tarjonnan ja käytön helpottaminen.
4. Maatalouden typpioksiduuli- ja metaanipäästöjen vähentäminen.
5. Hiilen talteenoton edistäminen maa- ja metsätaloudessa.

Ohjelmakaudella 2007–2013 saadut kokemukset

Alla on eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) työhön liittyviä linkkejä, joiden avulla saa kattavamman käsityksen siitä, miten vähähiiliseen ja ilmastomuutosta kestävään talouteen siirtymistä tuetaan maaseudun kehittämisohjelmien tehokkaan suunnittelun ja toteutuksen avulla.

- ENRD järjesti uuden ohjelmakauden 2014–2020 valmistelutoimien yhteydessä [ympäristö- ja ilmastotoimien 2014–2020 korkealaatuista suunnittelua koskevan ehdokasvaltioiden seminaarin](#). Sen tuloksissa annetaan tietoa tarpeiden tehokkaasta arvioinnista ja ensisijaisten tavoitteiden määrittämisestä, toimenpiteiden valinnasta, suunnittelusta ja toteutuksesta sekä ympäristöpalveluiden tehokkaasta tuottamisesta.
- [Ilmastotoimia](#) koskeva osio sisältää linkin ENRD:n vuonna 2010 toteuttamaan kartoitukseen sen selvittämiseksi, miten ilmastomuutokseen liittyviä kysymyksiä ratkaistaan jäsenvaltioiden maaseudun kehittämisohjelmissa.
- Rural Review -lehdessä nro 4 ”Rural Development and Climate Change” (Maaseudun kehittäminen ja ilmastomuutos, toukokuu 2010) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] selvitetään maaseudun kehittämissä politiikan osuutta EU:n ilmastomuutosohjelmassa.

Ohjelmakauden 2014–2020 valmistelutoimet

Alla on linkkejä EU:n ja jäsenvaltioiden laatimaan aineistoon, jossa käsitellään maaseudun kehittämisen ensisijaisten tavoitteiden 2014–2020 ohjelmatyötä ja toteutusta.

- [OSCAR-tutkimus – Optimal Strategies for Climate Change Action in Rural areas](#) (Maaseutualueiden ilmastomuutostojen optimaaliset strategiat)

Esimerkkejä maaseudun kehittämisohjelmien toteutuksesta

Tästä [ladattavasta Excel-tiedostosta](#) voit hakea esimerkkejä asianomaisista maaseuturahaston hankkeista (esimerkiksi ympäristövaikutukset, kastelu tai kompostointi), aiheeseen liittyviä tapaustutkimuksia ja kertomuksia onnistuneesti toteutetuista maaseudun kehittämisohjelmista.

6. Sosiaalinen osallisuus – Sosiaalisen osallisuuden edistäminen, köyhyyden vähentäminen ja talouden kehittäminen maaseutualueilla

Katsaus ensisijaiseen tavoitteeseen

EU:n maaseutuvaltaisten alueiden väestöstä noin 14 prosentilla työllisyysaste on alle puolet EU:n keskiarvosta ja osalla alueista on alhainen BKT asukasta kohden. On monia keinoja luoda laajempi valikoima laadukkaampia työpaikkoja ja parantaa paikallisen kehityksen yleistä tasoa muun muassa tieto- ja viestintäteknologioiden (TVT) avulla.

Toiminta-alat

1. Maaseutualueiden toimintojen monipuolistamisen, pienyritysten perustamisen ja työpaikkojen luomisen helpottaminen.
2. Maaseutualueiden paikallisen kehityksen tukeminen.
3. Tieto- ja viestintäteknologian saavutettavuuden, käytön ja laadun parantaminen maaseudulla.

Ohjelmakaudella 2007–2013 saadut kokemukset

Alla on eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) työhön liittyviä linkkejä, joiden avulla saa kattavamman käsityksen siitä, miten sosiaalista osallisuutta tuetaan maaseudun kehittämisohjelmien tehokkaan suunnittelun ja toteutuksen avulla.

- Rural Review -lehdessä nro 6 "Employment and Social Inclusion" (Työllisyys ja sosiaalinen osallisuus) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] käsitellään maaseudun työllisyyden edistämistä, maaseudun köyhyyden torjumista ja elämänlaadun parantamista.
- Sosiaalista osallisuutta koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä [[PDF](#) [en](#)] annetaan esimerkkejä eri puolilla Euroopan maaseutualueita toteutetuista sosiaalista osallisuutta koskevista hankkeista, jotka on osarahoitettu maaseuturahastosta.
- [Nuorison ja nuorten viljelijöiden portaalissa](#) tarjotaan ajankohtaista tietoa ja aineistoa maaseutualueiden nuorille viljelijöille ja nuorille myönnettävistä tuista. Erityisesti ENRD:n [nuoria koskevassa aihekohtaisessa aloitteessa](#) on tarkasteltu keinoja kehittää maaseudun kehittämisohjelmista nuorisohankkeille annettavaa tukea.
- Euroopan maaseutualueiden nuoria viljelijöitä ja nuorisoa koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä [[PDF](#) [en](#)] annetaan hanke-esimerkkejä, jotka osoittavat, miten maaseuturahaston avulla luodaan kehittämismahdollisuuksia Euroopan maaseutualueiden nuorille viljelijöille ja nuorisolle.
- [Maatilojen kuntouttava käyttö](#) on kansallisen maaseutuverkoston käynnistämä yhteishanke, jonka tarkoituksena on määrittää ja analysoida mahdollisuuksia ja esteitä, joita kansalliset/alueelliset maaseudun kehittämisohjelmat 2007–2013 asettavat maatilojen

kuntouttavaa käyttöä/vihreää hoivaa koskevien toimien toteuttamiselle EU:n 27 jäsenvaltiossa.

- [Maaseutuyrittäjyyteen liittyvät sosiaaliset näkökohdat](#)
- Maaseutuyrittäjyyden portaalissa olevassa kirjastossa on aineistoa ja hanke-esimerkkejä [erityiskohderyhmien osallistamisesta](#).
- Maaseutuyrittäjyyden portaalissa olevassa kirjastossa on aineistoa ja hanke-esimerkkejä [maatalouden sosiaalipalveluista](#).
- Maaseutuyrittäjyyden portaalissa olevassa kirjastossa on aineistoa ja hanke-esimerkkejä [yhteiskunnallisesta yrittäjyydestä](#).
- Tässä osiossa annetaan tietoa maaseutualueiden [tieto- ja viestintäteknisistä](#) sovelluksista.
- Tieto- ja viestintäteknikkaa (TVT) koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] tuodaan esiin, miten TVT:aa käytetään keskeisenä välineenä maaseutualueiden potentiaalın hyödyntämisessä ja lisätään siten näiden alueiden vetovoimaisuutta asuin- ja työpaikkoina sekä matkailukohteina.
- Rural Review -lehdessä nro 10 "Rural entrepreneurship" (Maaseutuyrittäjyys) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] tarkastellaan lähemmin sitä, miten maaseutuyrittäjyyttä edistetään EU:n maatalouden ja maaseudun kehittämissä politiikan avulla.

Esimerkkejä maaseudun kehittämissä ohjelmien toteutuksesta

[Tästä ladattavasta Excel-tiedostosta](#) voit hakea esimerkkejä asianomaisista maaseuturahaston hankkeista (esimerkiksi sosiaalipalvelut, yhtäläiset mahdollisuudet tai kylien kunnostus), aiheeseen liittyviä tapaustutkimuksia ja kertomuksia onnistuneesti toteutetuista maaseudun kehittämissä ohjelmista.

Lainsäädäntö ja suuntaviivat

Ohjelmakaudella 2014–2020 EU:n maaseutupolitiikan täytäntöönpanoa säädellään useilla säädöksillä, joissa on otettu huomioon sekä [Euroopan rakenne- ja investointirahastoja](#) koskevassa yhteisessä strategisessa lähestymistavassa että [yhteisen maatalouspolitiikan](#) uudistuksessa luotu kehys.

Lisäksi Lissabonin sopimuksessa ja erityisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdystä sopimuksessa [[PDF](#) [en](#)] (SEUT-sopimus) otettiin käyttöön uusia sääntöjä, joilla valtuutettiin Euroopan komissio antamaan täytäntöönpanosäädöksiä ja delegoituja säädöksiä politiikan eri näkökohtien sääntelemiseksi tarkemmin.

Euroopan komissio laati lopuksi ([tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa](#)) teknisiä asiakirjoja, joissa jäsenvaltioille ja alueille annetaan ohjeita useiden maaseutupolitiikan näkökohtien ohjelmasuunnittelu- ja täytäntöönpanovaihetta varten (esimerkiksi tekniset asiakirjat ja toimenpideasiakirjat).

Tässä osiossa esitellään lainsäädännön monia eri tasoja, joilla on vaikutusta maaseudun kehittämissä politiikkaan ja erityisesti tulevien maaseudun kehittämissä ohjelmien määrittelyyn ja toteutukseen.

Alla olevien painikkeiden kautta pääsee tutustumaan suoraan maaseudun kehittämissä politiikan 2014–2020 kannalta merkityksellisiin säädöksiin ja eurooppalaisen maaseudun kehittämissä verkoston (ENRD) aineistoon sekä saatavilla oleviin EU:n ja jäsenvaltioiden ohjeasiakirjoihin.

EU:n asetukset vuosiksi 2014–2020

Tässä osiossa annetaan linkkejä maaseuturahaston ja maaseudun kehittämishojelmien 2014–2020 toteutuksen kannalta merkityksellisiin säädöksiin.

- Eräistä maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) myönnettävää tukea koskevista siirtymäsäännöksistä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 muuttamisesta varojen ja niiden jaon osalta vuonna 2014 sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1307/2013, (EU) N:o 1306/2013 ja (EU) N:o 1308/2013 muuttamisesta niiden soveltamisen osalta vuonna 2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1310/2013 [[PDF](#) [en](#)]. Asetuksessa määritellään kahden monivuotisen ohjelmakauden siirtymäsäännöt.
- Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) n° 1305/2013 [[PDF](#) [en](#)]. Tässä perussäädöksessä esitetään maaseuturahastoon liittyvät erityiset säännöt maaseudun kehittämisen ohjelmatyötä varten.
- Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) n°1303/2013. Yhteisiä säännöksiä koskevassa asetuksessa säädetään kaikkiin rakennepolitiikan välineisiin, maaseuturahasto mukaan luettuna, sovellettavat yhteiset perussäännöt.
- Yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (EY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1306/2013 [[PDF](#) [en](#)]. Nk. horisontaalisessa YMP-asetuksessa säädetään YMP:n kahta rahastoa eli Euroopan maatalouden tukirahastoa (maataloustukirahasto) ja maaseuturahastoa koskevat varainhoitosäännöt. Maataloustukirahastosta rahoitetaan markkinatoimenpiteitä ja suoria tukia ja maaseuturahastosta maaseudun kehittämistukea. Asetuksessa kootaan yhteen täydentäviä ehtoja, maatilojen neuvontajärjestelmää ja YMP:n seuranta ja arviointia koskevat säännöt.

Aineistot ja ohjeasiakirjat

Alla on linkkejä eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) työhön ja saatavilla oleviin EU:n ja jäsenvaltioiden ohjeasiakirjoihin, joilla tuetaan maaseudun kehittämishojelmien ja -toimien valmistelua ja toteutusta.

- Tietoa [maatalouden tuottavuutta ja kestävyttä koskevasta eurooppalaisesta innovaatiokumppanuudesta](#) ja ohjeasiakirja eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden toteuttamiseksi maaseudun kehittämishojelmissa (luonnos, heinäkuu 2013) [[PDF](#) [en](#)], maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto.
- [Tietämyksensiiirtoa ja innovointia käsittelevä ENRD:n teemaryhmä](#): Ensimmäisen työskentelyvaiheen tuloksia kuvaava raportti (heinäkuu-joulukuu 2012) [[PDF](#) [en](#)] ja tiivistelmä [[PDF](#) [en](#)]
- [Nuoria koskevassa aihekohtaisessa aloitteessaan](#) ENRD on tarkastellut keinoja parantaa maaseudun kehittämishojelmista nuorisohankkeille myönnettävää tukea.

- [Rahoitusvälineitä koskeva koordinoitukomitean seminaari](#) järjestettiin, jotta lisättäisiin maaseudun kehittämisen sidosryhmien tietoisuutta rahoitusvälineiden perustamiseen ja hyödyntämiseen liittyvistä mahdollisuuksista ja näkökohdista maaseudun kehittämissuunnitelmissa seuraavalla ohjelmakaudella (2014–2020).
- Rural Review -lehdessä nro 13 "Rural development financial instruments: New opportunities to tackle the economic crisis" (Maaseudun kehittämisen rahoitusvälineet: uusia mahdollisuuksia rahoituskriisistä selviytymiseen, lokakuu 2012) [[PDF en](#)] esittelee EU:n maaseudun kehittämissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyviä mahdollisuuksia, kokemuksia ja haasteita.
- Uuden ohjelmakauden 2014–2020 valmistelutoimien yhteydessä järjestettiin [ympäristö- ja ilmastotoimien 2014–2020 korkealaatuisuutta koskeva ENRD:n seminaari](#). Seminaarin tuloksissa annetaan tietoa tarpeiden tehokkaasta arvioinnista ja ensisijaisten tavoitteiden määrittämisestä, toimenpiteiden valinnasta, suunnittelusta ja toteutuksesta sekä ympäristöpalveluiden tehokkaasta tuottamisesta.
- Rural Review -lehdessä nro 15 "Delivering Environmental Services using Rural Development Policy" (Ympäristöpalvelujen tuottaminen maaseudun kehittämissuunnitelman avulla, huhtikuu 2013) [[PDF en](#)] tarkastelee, miten maaseudun kehittämissuunnitelman avulla tuetaan ympäristöpalvelujen tuottamista EU:n maaseutualueilla ja tarjotaan käytännön työkaluja niille, jotka vastaavat uusien maaseudun kehittämissuunnitelmien suunnittelusta ja toteutuksesta.
- [Ympäristöpalveluja](#) koskevassa osiossa on linkki ympäristöpalveluiden tuottamista käsittelevän teemaryhmän aihekohtaiselle sivustolle, jossa määritellään ympäristöpalveluiden tuottamisen kannalta keskeisiä näkökohtia ja annetaan uusien maaseudun kehittämissuunnitelmien (2014–2020) suunnittelua ja toteutusta koskevia suosituksia. *Tiivistelmä teemaryhmän raportista* [[PDF en](#)] [[fr](#)] [[de](#)] [[it](#)] [[es](#)] [[pl](#)].
- [OSCAR-tutkimus - Optimal Strategies for Climate change Action in Rural areas](#) (Maaseutualueiden ilmastomuutostöiden optimaaliset strategiat)
- Euroopan rakenne- ja investointirahastoja koskevia delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä käsittelevän asiantuntijaryhmän kokous: Hallinto- ja valvontajärjestelmää koskeva delegoitu säädös (versio 1) [[PDF en](#)] ja täytäntöönpanosäädös (versio 1) [[PDF en](#)].
- Euroopan rakenne- ja investointirahastoja koskevia delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä käsittelevän asiantuntijaryhmän kokous: Rahoitusvälineitä koskeva delegoitu säädös (versio 2) [[PDF en](#)] ja täytäntöönpanosäädös (versio 2) [[PDF en](#)].
- Euroopan rakenne- ja investointirahastoja koskevia delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä käsittelevän asiantuntijaryhmän kokous: Koheesio politiikan mukainen luokittelujärjestelmä ja ilmastomuutoksen seuranta [[PDF en](#)] (* *tässä asiakirjassa on ainoastaan koheesio politiikan kannalta merkityksellistä tietoa. Maaseuturahaston ja EMKR:n kannalta merkityksellisiä tietoja käsitellään myöhemmässä vaiheessa*).

Erityisesti paikallisyhteisöjen kehittämishankkeita/Leader-aloitetta koskevaa aineistoa ja ohjeita saat [täältä](#).

Erityisesti maaseudun kehittämissuunnitelmien seuranta ja arviointia koskevaa aineistoa ja ohjeita saat [täältä](#).

Erityisesti maaseudun kehittämissuunnitelmissa koskevaa aineistoa ja ohjeita saat [täältä](#).

Maaseudun kehittämisohjelmien suunnittelu

Kansallisten ja alueellisten maaseudun kehittämisohjelmien valmistelu on monivaiheinen prosessi, johon osallistuu monia eri toimijoita. Maaseudun kehittämisohjelmassa on otettava huomioon kansallisella tasolla asetetut ja kumppanuussopimukseen kirjatut strategiset tavoitteet. Ne puolestaan perustuvat yhteiseen strategiakehykseen, jolla koordinoidaan rakenne- ja investointirahastojen tukitoimia Euroopan tasolla (yleiskatsaus vuosien 2014–2020 toimintakehykseen on saatavana [täältä](#)).

Koko prosessi perustuu talouselämän edustajien ja työmarkkinaosapuolten sekä kansalaisyhteiskunnan aktiiviseen panokseen. Kyseisiä ryhmiä kuullaan sekä kumppanuussopimusten että maaseudun kehittämisohjelmien valmistelun aikana.

Julkaisemalla tulevaa [koheesiopolitiikkaa](#) ja [yhteistä maatalouspolitiikkaa](#) (lokakuu 2011) koskevat lainsäädäntöehdotukset vuosiksi 2014–2020 Euroopan komissio käynnisti prosessin, jonka tuloksena maaseudun kehittämisohjelmat 2014–2020 hyväksytään virallisesti. Ks. lisätietoja asiaa koskevasta lainsäädännöstä vuosiksi 2014–2020 [täältä](#).

Maaseudun kehittämisohjelmien 2014–2020 suunniteltu hyväksymisaikataulu			
2011	2012	2013	2014
Vuosia 2014–2020 koskevien Euroopan komission säädösehdotusten hyväksyminen	Euroopan komission ehdotusten käsittely neuvostossa ja Euroopan parlamentissa	– Perussäädösten hyväksyminen (yhteistä strategiakehystä ja maaseuturahastoa koskevat asetukset mukaan luettuina) – Täytäntöönpanosäädösten ja delegoitujen säädösten hyväksyminen	– Kumppanuussopimusten ja maaseudun kehittämisohjelmien esittäminen (*) – Kumppanuussopimusten ja maaseudun kehittämisohjelmien virallinen hyväksyminen (**)
	Kumppanuussopimuksia ja maaseudun kehittämisohjelmia koskevat epäviralliset neuvottelut ja kuulemiset		Kumppanuussopimuksia ja maaseudun kehittämisohjelmia koskevat viralliset neuvottelut ja kuulemiset
(*) Kumppanuussopimus esitetään neljän kuukauden kuluessa perussäädösten antamisesta, maaseudun kehittämisohjelma kolmen kuukauden kuluessa kumppanuussopimuksen hyväksymisestä.			
(**) Kumppanuussopimuksen osalta neljän kuukauden ja maaseudun kehittämisohjelman osalta kuuden kuukauden kuluessa niiden virallisesta esittämisestä (maaseudun kehittämisohjelmat hyväksytään vasta Euroopan komission hyväksytyä kumppanuussopimuksen).			
Lähde: Euroopan komission aluepolitiikan pääosaston mukaan.			

Maaseudun kehittämisohjelmien valmistelu tapahtuu edellä esitetyn taulukon mukaisesti EU:n jäsenvaltioissa ja alueilla. Maaseudun kehittämisohjelmien ohjelmatyön onnistuminen perustuu tuettavia toimia ja tukivälineitä koskeviin strategisiin valintoihin,

jotka perustuvat seuraaviin: i) perinpohjainen tausta-analyysi (SWOT-analyysi), ii) tarpeiden yksityiskohtainen arviointi, iii) ensisijaisten tavoitteiden ja toiminta-alojen määrittely, asianmukaisten toimenpiteiden valinta ja taloudellisten resurssien jakaminen odotettavissa olevien tulosten perusteella.

1. Ohjelma-alueen yleinen SWOT-analyysi: – Elintarvikealan kilpailukyky – Ympäristö ja ilmasto – Maaseutualueen sosiaalis-taloudellinen tilanne	2. Yksityiskohtainen tarvearviointi: – Prioriteetti- ja kohdealoittain	3. Strategiset toimet: – Asianmukaisten ensisijaisten tavoitteiden/kohdealojen valinta – Tavoitteiden asettaminen – Toimenpiteiden, tuotosten ja taloudellisten resurssien suunnittelu
Kumppanien kuuleminen		
Lähde: Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston valmisteluasiakirja ”Elements of strategic programming for the period 2014–2020” (Strategisen ohjelmityön osatekijät kaudella 2014–2020)		

Ks. **maaseudun kehittämissuunnitelmien tulostaulu** (*päivitetty marraskuussa 2013*), josta selviää maaseudun kehittämissuunnitelmien valmistelutoimien tilanne jäsenvaltioissa [PDF [en](#)].

Maaseudun kehittämissuunnitelmien 2014–2020 valmistelu

Alla on linkkejä eurooppalaisen maaseudun kehittämissuunnitelmien (ENRD) työhön ja muuhun aineistoon, jota käytetään strategisen ohjelmityön ja tulevien maaseudun kehittämissuunnitelmien valmistelun tukena.

- [Onnistunutta ohjelmityötä koskevassa seminaarissa](#) arvioitiin ENRD:n ohjelmakauden 2014–2020 valmistelutoimien tuloksia. Seminaarissa keskityttiin siihen, miten hankittua tietoa ja kokemuksia sekä innovointiin, ympäristöön ja ilmastomuutokseen liittyviä monialaisia ensisijaisia tavoitteita voidaan sisällyttää tuleviin maaseudun kehittämissuunnitelmiin. Siinä tarkasteltiin myös erilaisia toimia, joita on toteutettava ohjelmien suunnittelun ja toteutuksen parantamiseksi seuraavalla ohjelmakaudella. Yhteenvedo seminaarin tuloksista ja päätelmistä on esitetty asiakirjassa ”Success factors for the new Rural Development Programmes” (Uusien maaseudun kehittämissuunnitelmien menestystekijät) [PDF [en](#)].
- [Maaseudun kehittämissuunnitelmien 2014–2020 strategista ohjelmityötä sekä seuranta- ja arviointia](#) koskeva seminaari.
- Strategisen ohjelmityön 2014–2020 osatekijöitä koskeva Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston valmisteluasiakirja [PDF [en](#)] esiteltiin maaseuturahaston 2014–2020 ohjelmityön onnistumista käsitelleessä ENRD:n seminaarissa ”Successful Programming” EAFRD 2014–2020, Bryssel 6.–7. joulukuuta 2012.
- ”Getting the most from your RDP: Guidelines for the ex-ante evaluation of 2014–2020 RDPs – Draft August 2012” (Maaseudun kehittämissuunnitelman mahdollisimman tehokas hyödyntäminen: Ohjeet maaseudun kehittämissuunnitelmien 2014–2020 ennakoarviointiin – Luonnos, elokuu 2012 [PDF [en](#)]). Näillä eurooppalaisen maaseudun kehittämisen arviointiverkoston ohjeilla on tarkoitus täydentää maaseudun kehittämissuunnitelmien hallintoviranomaisten ja arvioijien toimia ennakoarvioinnin 2014–2020 suunnittelu- ja toteutusprosessissa.

- [Rahoitusvälineitä koskeva koordinoitukomitean seminaari](#) järjestettiin, jotta lisättäisiin maaseudun kehittämisen sidosryhmien tietoisuutta maaseudun kehittämissuunnitelmien rahoitusvälineiden perustamiseen ja hyödyntämiseen liittyvistä mahdollisuuksista ja näkökohdista seuraavalla ohjelmakaudella (2014–2020).
- [Tietämyksensiirtoa ja innovointia](#) käsittelevä teemaryhmä analysoi sitä, miten nykyisen toimintakehyksen mukaisilla maaseudun kehittämissuunnitelmilla tuetaan käytännössä tietämyksensiirtoa ja innovointia, ja antoi jäsenvaltioille suosituksia siitä, miten edistää tietämyksensiirtoa ja innovointia seuraavalla ohjelmakaudella.
- [Seminaari ”Programming innovation: How to use the Rural Development Toolkit most effectively for the implementation of the EIP” \(Innovaation suunnittelu: Kuinka hyödyntää maaseudun kehittämisen välineitä eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden toteuttamisessa mahdollisimman tehokkaasti\)](#), Madrid 26.–27. kesäkuuta 2013
- [Ympäristöpalveluja](#) koskevassa osiossa on linkki ympäristöpalveluiden tuottamista käsittelevän teemaryhmän aihekohtaiselle sivulle, jossa määriteltiin ympäristöpalveluiden tuottamisen kannalta keskeisiä näkökohtia ja annettiin tulevien maaseudun kehittämissuunnitelmien (2014–2020) suunnittelua ja toteutusta koskevia suosituksia. Tiivistelmä teemaryhmän raportista [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- Rural Review -lehdessä nro 15 ”Delivering Environmental Services using Rural Development Policy” (Ympäristöpalveluiden tuottaminen maaseudun kehittämissuunnitelman avulla, huhtikuu 2013) [[PDF](#) [en](#)] selvitetään, miten maaseudun kehittämissuunnittelulla tuetaan ympäristöpalveluiden tuottamista EU:n maaseutualueilla. Siinä esitellään maaseudun kehittämissuunnitelmien 2014–2020 suunnitteluun ja täytäntöönpanoon osallistuvien toimijoiden tarkoitetut ”työvälineet”.
- ENRD järjesti uuden ohjelmakauden 2014–2020 valmistelutoimien yhteydessä [maaseudun kehittämissuunnitelmien 2014–2020 ympäristö- ja ilmastotoimien korkealaatuista suunnittelua koskevan seminaarin](#). Seminaarin tuloksissa annetaan tietoa tarpeiden tehokkaasta arvioinnista ja ensisijaisten tavoitteiden määrittämisestä, toimenpiteiden valinnasta, suunnittelusta ja toteutuksesta sekä ympäristöpalveluiden tehokkaasta tuottamisesta.

Aineistot ja ohjeasiakirjat

Vuosia 2014–2020 koskevien kumppanuussopimusten ja maaseudun kehittämissuunnitelmien valmisteluun tarkoitettuja EU:n ja jäsenvaltioiden teknisiä asiakirjoja ja ohjeasiakirjoja, joissa käsitellään myös sidosryhmien kuulemista.

- Komission yksiköiden valmisteluasiakirja ”Kumppanuusperiaatteen noudattaminen yhteisen strategiakehyksen rahastojen toiminnassa – ehdotuksia eurooppalaisten hyvän kumppanuuden sääntöjen laatimiseen” [[PDF](#) [en](#)].
- Euroopan rakenne- ja investointirahastoja koskevia delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä käsittelevän asiantuntijaryhmän kokous: kumppanuussopimuksen sisältöä koskeva malliluonnos ja ohjeet (versio 3) [[PDF](#) [en](#)].
- Euroopan komission [kannanotoissa](#) tiedotetaan jäsenvaltioille komission yksiköiden näkemyksistä, jotka koskevat vuosien 2014–2020 tärkeimpiä haasteita ja rahoituksen ensisijaisia tavoitteita, ja luodaan puitteet Euroopan komission ja kunkin jäsenvaltion väliselle vuoropuhelulle kumppanuussopimuksen ja ohjelmien kehittämisestä.
- Maltan kansallisen maaseutuverkoston [aihekohtainen aloite](#) maaseudun kehittämissuunnitelmien ohjelmatyöhön liittyvien haasteiden ratkaisemiseksi kaudella 2014–2020.

- Ranskan kansallisen maaseutuverkoston [puheenvuoro](#) kumppanuussopimusta 2014–2020 koskevassa kansallisessa kuulemisprosessissa.

Maaseudun kehittämisohjelmien toteutus

EU:n maaseudun kehittämisohjelmien laadun parantaminen kuuluu eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) keskeisiin tehtäviin. Tässä osiossa on annettu paljon välineitä tulevien maaseudun kehittämisohjelmien toteuttamisen tueksi. Niihin kuuluvat ENRD:n analyysien säännölliset päivitykset, joissa keskitytään selvittämään, miten maaseutupolitiikka on toiminut käytännössä, määrittämään, mikä on toiminut hyvin ja missä on parantamisen varaa, ja esittämään näkemyksiä, joista jäsenvaltiot ja EU saavat tietoa päätöksentekoa varten.

Osiassa on myös asiaan liittyvää ENRD:n aineistoa, kuten yhteenvetoja ohjelmien toteutuksesta ohjelmakaudella 2007–2013 saaduista kokemuksista, tietoa maaseuturahastosta rahoitettujen hankkeiden elinkaaresta ja maaseudun kehittämisohjelmien toteutuksesta kertovia menestystarinoita.

Kokemuksia ohjelmakaudelta 2007–2013

Alla on linkkejä ENRD:n työhön ja maaseudun kehittämisohjelmien toteutukseen liittyviin yhteenvetoasiakirjoihin.

- [Maaseudun kehittämisohjelmien parempaa toteuttamista koskeva seminaari](#) järjestettiin EU:n maaseudun kehittämispolitiikan täytäntöönpanotoimenpiteitä käsittelevän ENRD:n aihekohtaisen työryhmän 4 saamien tulosten perusteella. Työryhmä määritteli, mikä maaseudun kehittämisohjelmien toteutuksessa toimii hyvin ja mitä voitaisiin tulevaisuudessa parantaa.
- [Täytäntöönpanomekanismeja käsittelevä aihekohtainen työryhmä](#) tarkasteli maaseudun kehittämisohjelmien toteutuksesta EU:ssa saatuja kokemuksia määritelläkseen hyvin toimivat ja mahdollisesti parannuksia kaipaavat näkökohdat sekä mahdolliset konkreettiset parannukset. *Loppuraportti – Yhteenveto ja päätelmät* [[PDF](#) [en](#)]
- [Ympäristöpalveluja](#) koskevassa osiossa on linkki ympäristöpalvelujen tuottamista käsittelevän teemaryhmän aihekohtaiselle sivustolle, jossa määriteltiin ympäristöpalveluiden tuottamisen kannalta keskeisiä näkökohtia ja annettiin tulevien maaseudun kehittämisohjelmien (2014–2020) suunnittelua ja toteutusta koskevia suosituksia. *Tiivistelmä* [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].
- Rural Review -lehdessä nro 15 ”Delivering Environmental Services using Rural Development Policy” (Ympäristöpalveluiden tuottaminen maaseudun kehittämispolitiikan avulla, huhtikuu 2013) [[PDF](#) [en](#)] selvitetään, miten maaseudun kehittämispolitiikalla tuetaan ympäristöpalveluiden tuottamista EU:n maaseutualueilla. Se on tarkoitettu käytännön ”työvälineiksi” niille, jotka vastaavat uusien maaseudun kehittämisohjelmien (2014–2020) suunnittelusta ja tulevasta toteutuksesta.
- ENRD järjesti ohjelmakauden 2014–2020 valmistelutoimien yhteydessä [maaseudun kehittämisohjelmien 2014–2020 ympäristö- ja ilmastotoimien korkealaatuista suunnittelua koskevan ehdokasvaltioiden seminaarin](#). Seminaariesityksissä ja -tuoksissa annetaan tietoa tarpeiden tehokkaasta arvioinnista ja ensisijaisten tavoitteiden määrittämisestä, toimenpiteiden valinnasta, suunnittelusta ja toteutuksesta sekä ympäristöpalveluiden tehokkaasta tuottamisesta.

- [Tyypiluokituksia ja kohdentamista](#) käsittelevä aihekohtainen työryhmä osallistuu EU:n maaseutualueiden täsmälliseen määrittelyyn, millä on ratkaiseva merkitys EU:n maaseudun kehittämissuunnitelulle ja sen varmistamiselle, että se täydentää muita maaseutualueiden kehittämiseen tarkoitettuja EU:n rahastoja.
- [Maataloutta ja laajempaa elinkeinoelämää käsittelevä aihekohtainen työryhmä](#) analysoi maatalouden ja laajemman maaseudun elinkeinoelämän välisiä yhteyksiä määrittäen ja kuvaillakseen maatalouden ja maaseudun elinkeinoelämän välisiä mahdollisia yhteisvaikutuksia ja/tai ristiriitoja EU:n eri maaseutualueilla.
- [Julkishyödykkeitä ja julkisia toimia](#) koskevassa osiossa esitellään asiaa käsittelevän aihekohtaisen työryhmän tuloksia ja havaintoja, selvitetään maaseudun kehittämissuunnitelman mahdollisuuksia vaikuttaa julkishyödykkeiden tarjontaan maaseutualueilla maatalouden avulla, mukaan luettuina maatalousmaan monimuotoisuus ja luonnonvarat, kuten vesi ja maaperä.
- ENRD on tarkastellut [nuorisoa koskevassa aihekohtaisessa aloitteessa](#) keinoja parantaa maaseudun kehittämissuunnitelmista nuorisohankkeille myönnettävää tukea.

Esimerkkejä maaseudun kehittämissuunnitelmien toteutuksesta

Osiossa on esimerkkejä maaseuturahaston hankkeista ja tapaustutkimuksista sekä kertomuksia onnistuneesti toteutetuista maaseudun kehittämissuunnitelmista. Tätä aineistoa voidaan käyttää ohjenuorana tulevien maaseudun kehittämissuunnitelmien toimien toteutuksessa.

Esimerkkejä maaseudun kehittämissuunnitelmien toteutuksesta ([täytäntöönpanomekanismeja koskevan aihekohtaisen työryhmän](#) tapaustutkimuksista):

- Yleinen maatalouden sopimusmalli Kataloniassa, Espanjassa [[PDF en](#)]
- Kansallisen strategiasuunnitelman ja maaseudun kehittämissuunnitelman valmistelua koskeva kuulemisprosessi Itävallassa [[PDF en](#)].
- Yhdennettyä toimitusketjua koskevat hankkeet Emilia-Romagnan alueella, Italiassa [[PDF en](#)].
- Strateginen lähestymistapa ja ohjelmasuunnittelu Tanskassa [[PDF en](#)].
- Viestintästrategian määrittely ja toteutus Ranskassa [[PDF en](#)].
- Täytäntöönpanomenettelyjen parantaminen Puolassa [[PDF en](#)].

Katsaus ohjelmakauteen 2007–2013

Tähän osioon on koottu valikoima eurooppalaisen maaseudun kehittämissuunnitelman (ENRD) verkkosivustolla saatavana olevasta keskeisestä aineistosta. Se sisältää linkkejä aihekohtaisen analyysin tuloksiin, onnistuneista aloitteista saatuihin kokemuksiin, ohjeasiakirjoihin, tapahtumien tuotoksiin, julkaisuihin, audiovisuaaliseen aineistoon ja muuhun ENRD:n ohjelmakaudella 2007–2013 tuottamaan tai sen avustuksella tuotettuun aineistoon. Sisältö on erittäin ajankohtaista maaseudun kehittämissuunnitelmien 2014–2020 suunnittelun kannalta.

Ohjelmatyö ja ohjelmien toteutus

- [Onnistunutta ohjelmatyötä koskevassa seminaarissa](#) arvioitiin ENRD:n vuonna 2012 järjestämien seminaarien tuloksia. Seminaarissa käsiteltiin sitä, miten hankittua tietoa ja kokemuksia sekä innovointiin, ympäristöön ja ilmastomuutokseen liittyviä monialaisia ensisijaisia tavoitteita voidaan sisällyttää tuleviin maaseudun kehittämissuunnitelmiin. Siinä

tarkasteltiin myös erilaisia toimia, joita on toteutettava ohjelmasuunnittelun ja toteutuksen parantamiseksi seuraavalla ohjelmakaudella.

- [Maaseudun kehittämisohjelmien toteutuksen parantamista koskeva seminaari](#) järjestettiin EU:n maaseudun kehittämispolitiikan täytäntöönpanotoimenpiteitä käsittelevän ENRD:n aihekohtaisen työryhmän 4 saamien tulosten perusteella. Työryhmä määritteli, mikä maaseudun kehittämisohjelmien toteutuksessa toimii hyvin ja mitä voitaisiin tulevaisuudessa parantaa.
- [Tyyppiluokituksia ja kohdentamista käsittelevä aihekohtainen työryhmä](#) osallistuu EU:n maaseutualueiden täsmälliseen määrittelyyn, millä on ratkaiseva merkitys EU:n maaseudun kehittämispolitiikan suunnittelussa ja sen varmistamisessa, että se täydentää muita maaseutualueiden kehittämiseen tarkoitettuja EU:n rahastoja.
- [Maataloutta ja laajempaa elinkeinoelämää käsittelevä aihekohtainen työryhmä](#) analysoi maatalouden ja laajemman maaseudun elinkeinoelämän välisiä yhteyksiä määritelläkseen ja kuvaillakseen maatalouden ja maaseudun elinkeinoelämän välisiä mahdollisia yhteisvaikutuksia ja/tai ristiriitoja EU:n eri maaseutualueilla.
- [Täytäntöönpanomekanismeja käsittelevä aihekohtainen työryhmä](#) tarkasteli maaseudun kehittämisohjelmien toteutuksesta EU:ssa saatuja kokemuksia määritelläkseen hyvin toimivat ja mahdollisesti parannuksia kaipaavat näkökohdat sekä mahdolliset konkreettiset parannukset.
- [Aihekohtaisissa tiedotteissa](#) kuvataan selkeästi maaseudun kehittämispolitiikan tukitoimenpiteitä aihealoittain ja korostetaan politiikan ensisijaisten tavoitteiden, sen täytäntöönpanotoimenpiteiden ja kentällä saavutettujen konkreettisten tulosten välisiä yhteyksiä.
- [Maaseudun kehittämisohjelmia koskevissa tiedotteissa](#) annetaan tietoa kussakin EU:n alueella toteutetussa maaseudun kehittämisohjelmassa saavutetusta yleisestä edistymisestä.
- [Maaseudun kehittämisohjelmien indikaattoritaulukoista](#) ilmenee rahoitus- ja tuotosindikaattoreiden osalta saavutettu edistys maaseudun kehittämisohjelmille 2007–2013 asetettuihin tavoitteisiin nähden.
- [Maaseudun kehittämisohjelmien tietokannassa](#) annetaan esimerkkejä EU:n alueella onnistuneesti toteutetuista maaseudun kehittämisohjelmista.

Tietämysensiirto ja innovointi

- Rural Review -lehti nro 16: "Knowledge Transfer and Innovation in Rural Development Policy" (Tietämysensiirto ja innovointi maaseudun kehittämispolitiikassa, toukokuu 2013) [[PDF](#) [en](#)]. Kyseisessä EU Rural Review -lehden numerossa luodaan katsaus nykytietämykseen innovoinnin käytöstä maaseudun kehittämisessä sekä tuleviin haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Tarkoituksena on jakaa tietoa ja edistää tietämyksen vaihtoa ja innovoinnin yhdistämistä tulevaan maaseudun kehittämispolitiikkaan.
- [Tietämysensiirtoa ja innovointia käsittelevä teemaryhmä](#) analysoi sitä, miten toimintakehyksen 2007–2013 mukaisilla maaseudun kehittämisohjelmilla tuettiin tietämysensiirtoa ja innovointia käytännössä, ja antoi jäsenvaltioille suosituksia tietämysensiirron ja innovoinnin edistämisestä seuraavalla ohjelmakaudella.
- [Tietämysensiirtoa ja innovointia koskeva tietoaaineisto](#) on selkeästi jäsenlly luettelo, jossa on aiheeseen liittyvää tietoa hankkeista, aloitteista ja järjestelmistä, sekä kirjasto, jonka

tarkoituksena on edistää aktiivisempaa yhteistyötä ja sitoutumista tietämysensiirron ja innovoinnin parantamiseksi maatalousyhteisössä.

- [Esimerkkejä hankkeista ja aloitteista](#) tietämysensiirron ja innovoinnin alalla.
- Rural Review -lehdessä nro 2: "Creativity and Innovation in EU Rural Development" (Luovuus ja innovointi EU:n maaseudun kehittämissä politiikassa, joulukuu 2009) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hu](#)] esittelee erilaisia innovoinnin ja luovuuden muotoja EU:n maaseutualueilla.

Maaseutuyrittäjyys

- Maaseutuyrittäjyyttä koskevan ENRD:n aihekohtaisen aloitteen loppuraportti [[PDF](#) [en](#)].
- Rural Review -lehdessä nro 10 "Rural entrepreneurship" (Maaseutuyrittäjyys) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] tarkastellaan lähemmin sitä, miten maaseutuyrittäjyyttä edistetään EU:n maatalouden ja maaseudun kehittämissä politiikan avulla.
- Rural Review -lehdessä nro 5 "Cultivating competitiveness of the EU farm, agri-food and forest sectors" (Kilpailukyyn kehittäminen EU:n maa- ja metsätalous- sekä maatalouselintarvikealalla) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] käsittelee EU:n maa- ja metsätalous- sekä maatalouselintarvikealan tukemista yhdistämällä toisiinsa kilpailukyky ja monimuotoisuus.
- [Ohjeissa](#) tarjotaan välineitä maaseutualueiden yrittäjien valmiuksien kehittämistä varten.
- [Tapauksia, koulutusta ja työryhmiä](#) maaseutuyrittäjien valmiuksien kehittämistä varten.
- Maaseutuyrittäjyyttä koskeva kirjasto, jossa on [yleistä aineistoa](#) ja hanke-esimerkkejä.
- Rural Review -lehdessä nro 9 "Forestry and rural development" (Metsätalous ja maaseudun kehittäminen) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] käsittelee maaseudun kehittämissä politiikan ja maaseutualueiden välisiä yhteyksiä, ja siinä on myös annettu esimerkkejä onnistuneista hankkeista ja käytännön kokemuksista kentältä.
- Metsätaloutta koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] esittelee artikkelisarja siitä, miten maaseuturahastoa voidaan hyödyntää EU:n monien erilaisten metsävarantojen kestävässä kehittämisessä.

Rahoitusvälineet

- [Rahoitusvälineitä koskeva koordinoitukomitean seminaari](#) järjestettiin, jotta lisättäisiin maaseudun kehittämisen sidosryhmien tietoisuutta maaseudun kehittämissä ohjelmien rahoitusvälineiden perustamiseen ja hyödyntämiseen liittyvistä mahdollisuuksista ja näkökohdista seuraavalla ohjelmakaudella (2014–2020).
- Rural Review -lehdessä nro 13 "Rural development financial instruments: New opportunities to tackle the economic crisis" (Maaseudun kehittämisen rahoitusvälineet: uusia mahdollisuuksia rahoituskriisistä selviytymiseen, lokakuu 2012) [[PDF](#) [en](#)] esittelee EU:n maaseudun kehittämissä politiikan täytäntöönpanoon liittyviä mahdollisuuksia, kokemuksia ja haasteita.
- [Maaseudun rahoitusta](#) koskevassa osiossa annetaan tietoa maaseudun rahoittamista käsittelevän työryhmän työstä; ryhmän toiminta on järjestetty kansallisen maaseutuverkoston maaseutuyrittäjyyttä koskevan aihekohtaisen aloitteen mukaisesti.
- Maaseutuyrittäjyyttä koskevassa kirjastossa on tarjolla [paikallisia rahoitusvälineitä](#) koskevaa aineistoa ja hanke-esimerkkejä.

Elintarvikeketju

- [Lähiaruoka ja lyhyt toimitusketju](#) – johdatus aiheeseen ja siihen liittyviä linkejä maataloustuotteiden menekinedistämistä koskeviin EU:n toimiin, tutkimukseen ja hanke-esimerkkeihin.
- Rural Review -lehdessä nro 12 "Local food and short supply chains" (Lähiaruoka ja lyhyet toimitusketjut) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] kuvaillaan, miten maaseudun kehittämisohjelmilla tuetaan lähiruoan menekinedistämistä ja lyhyitä toimitusketjuja.
- Maaseutuyrittäjyyttä koskeva kirjasto, jossa on tarjolla lyhyitä [toimitusketjuja](#) koskevaa aineistoa ja hanke-esimerkkejä.
- Elintarvikkeita koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] havainnollistetaan esimerkein niitä lukuisia myönteisiä vaikutuksia, joita jäsenvaltioissa on saatu aikaan YMP:n mukaisilla, elintarvikkeisiin liittyvillä maaseudun kehittämistoimilla.

Ympäristö ja ilmastonmuutos

- Uuden ohjelmakauden valmistelutoimien yhteydessä järjestettiin [maaseudun kehittämisohjelmien 2014–2020 ympäristö- ja ilmastotoimien korkealaatuista suunnittelua koskeva ENRD:n seminaari](#). Sen tuloksissa annetaan tietoa tarpeiden tehokkaasta arvioinnista ja ensisijaisten tavoitteiden määrittämisestä, toimenpiteiden valinnasta, suunnittelusta ja toteutuksesta sekä ympäristöpalveluiden tehokkaasta tuottamisesta.
- Rural Review -lehdessä nro 15 "Delivering Environmental Services using Rural Development Policy" (Ympäristöpalveluiden tuottaminen maaseudun kehittämispolitiikan avulla, huhtikuu 2013) [[PDF](#) [en](#)] selvitetään, miten maaseudun kehittämispolitiikalla tuetaan ympäristöpalveluiden tuottamista EU:n maaseutualueilla.
- [Ympäristöpalveluja](#) koskevassa osiossa on linkki ympäristöpalveluiden tuottamista käsittelevän teemaryhmän aihekohtaiselle sivustolle, jossa määriteltiin ympäristöpalveluiden tuottamisen kannalta keskeisiä näkökohtia ja annettiin uusien maaseudun kehittämisohjelmien (2014–2020) suunnittelua ja täytäntöönpanoa koskevia suosituksia. [Tiivistelmä teemaryhmän raportista](#) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].
- Ympäristöpalveluja koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] käsitellään lukuisia erilaisia ympäristöpalveluja, joita voidaan tukea maaseuturahastosta käyttämällä EU:n jäsenvaltioiden maaseudun kehittämisohjelmille varattua rahoitustukea.
- [Julkishyödykkeitä ja julkisia toimia](#) koskevassa osiossa esitellään asiaa käsittelevän aihekohtaisen työryhmän tuloksia ja havaintoja, selvitetään maaseudun kehittämispolitiikan mahdollisuuksia vaikuttaa julkishyödykkeiden tarjontaan maaseutualueilla maatalouden avulla, mukaan luettuina maatalousmaan monimuotoisuus ja luonnonvarat, kuten vesi ja maaperä.
- Aihekohtainen työryhmä 4: Asiakirjassa "Collective Approaches to Agri-environment Schemes" (Maatalouden ympäristöohjelmia koskevat yhteiset lähestymistavat) [[PDF](#) [en](#)] käsiteltiin nykyisiä yhteisiä lähestymistapoja maatalouden ympäristösopimuksiin.
- Maatalouden julkishyödykkeitä ja julkisia toimia koskeva esite [[PDF](#) [en](#) [de](#) [fr](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] perustuu julkishyödykkeitä käsittelevän aihekohtaisen työryhmän työhön. Ryhmä käsiteli julkishyödykkeisiin liittyviä kysymyksiä ja selvitti, miten EU:n maaseudun kehittämispolitiikalla edistetään niitä.
- Rural Review -lehdessä nro 7 "Public Goods and Rural Development" (Julkishyödykkeet ja maaseudun kehittäminen, maaliskuu 2011) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] käsitellään EU:n

maatalouden ja maaseudun kehittämisselityksen roolia julkishyödykkeiden tuotannossa koko Euroopan maaseutualueilla.

- Ympäristön kannalta kestävä kasvua käsittelevässä maaseuturahaston esitteessä [PDF   ] esitellään EU:n maaseudun kehittämisselityshankkeiden tapaustutkimuksia, joissa havainnollistetaan käytännön esimerkein ja selvityksin, miten Euroopan maaseutualueet voivat hyötyä ottamalla kehitystyössään käyttöön ympäristön kannalta kestäviä toimintamalleja.
- [Ilmastomuutosta/ilmastotoimia](#) koskevassa osiossa on linkki ENRD:n vuonna 2010 toteuttamaan kartoitukseen, jolla pyrittiin selvittämään, miten ilmastomuutokseen liittyviä kysymyksiä ratkaistaan jäsenvaltioiden maaseudun kehittämisselityksissä.
- Rural Review -lehdessä nro 4 "Rural Development and Climate Change" (Maaseudun kehittäminen ja ilmastomuutos, toukokuu 2010) [PDF   ] selvitetään maaseudun kehittämisselityksen osuutta EU:n ilmastomuutosohjelmassa.

Sosiaalinen osallisuus ja talouskehitys maaseutualueilla

- [Nuorison ja nuorten viljelijöiden portaalissa](#) tarjotaan ajankohtaista tietoa ja aineistoa EU:n maaseutualueiden nuorille viljelijöille ja nuorille myönnettävistä tuista. Erityisesti ENRD:n [nuorisoa koskevassa aihekohtaisessa aloitteessa](#) on tarkasteltu keinoja parantaa maaseudun kehittämisselityksistä nuorisohankkeille myönnettävää tukea.
- Sosiaalista osallisuutta koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä [PDF] annetaan esimerkkejä eri puolilla Euroopan maaseutualueita toteutetuista sosiaalista osallisuutta koskevista hankkeista, jotka on osarahoitettu maaseuturahastosta.
- Euroopan maaseutualueiden nuoria viljelijöitä ja nuorisoa koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä [PDF] annetaan hanke-esimerkkejä, jotka osoittavat, miten maaseuturahaston avulla luodaan kehittämismahdollisuuksia Euroopan maaseutualueiden nuorille viljelijöille ja nuorisolle.
- Rural Review -lehdessä nro 6 "Employment and Social Inclusion" (Työllisyys ja sosiaalinen osallisuus) [PDF   ] käsitellään työllisyyden edistämistä, köyhyyden torjumista ja elämänlaadun parantamista maaseudulla.
- [Maatilojen kuntouttava käyttö](#) on kansallisen maaseutuverkoston käynnistämä yhteishanke, jonka tarkoituksena on määrittää ja analysoida mahdollisuuksia ja esteitä, joita kansalliset/alueelliset maaseudun kehittämisselitykset 2007–2013 asettavat maatilojen kuntouttavaa käyttöä/vihreää hoivaa koskevien toimien toteuttamiselle EU:n 27 jäsenvaltiossa.
- [Osittaista omavaraisviljelyä EU:ssa](#) koskevassa ENRD:n seminaarissa arvioitiin EU:n alueella osittaista omavaraisviljelyä harjoittavien tilojen tilannetta ja niihin kohdennettuja toimia.
- [Maaseutuyrittäjyyteen liittyvät sosiaaliset näkökohdat](#)
- Maaseutuyrittäjyyden portaalissa olevassa kirjastossa on aineistoa ja hanke-esimerkkejä [erityiskohderyhmien osallistamisesta](#).
- Maaseutuyrittäjyyden portaalissa olevassa kirjastossa on aineistoa ja hanke-esimerkkejä [maatalouden sosiaalipalveluista](#).
- Maaseutuyrittäjyyden portaalissa olevassa kirjastossa on aineistoa ja hanke-esimerkkejä [yhteiskunnallisesta yrittäjyydestä](#).
- Tässä osiossa annetaan tietoa maaseutualueiden [tieto- ja viestintäteknisistä](#) sovelluksista.
- Tieto- ja viestintäteknologiaa (TVT) koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä [PDF   ] tuodaan esiin, miten TVT:aa käytetään keskeisenä välineenä

maaseutualueiden potentiaalin hyödyntämisessä ja lisätään siten näiden alueiden vetovoimaisuutta asuin- ja työpaikkoina sekä matkailukohteina.

Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeet, Leader-aloite ja valtioiden välinen yhteistyö

- Vuonna 2013 järjestetyllä kolmannella [Leader-tapahtumalla "Building Bridges for the Future"](#) (Siltojen rakentaminen tulevaisuutta varten) pyrittiin tukemaan paikallisyhteisöjen kehittämishankkeiden (nk. maaseuturahaston Leader-ohjelma) ohjelmatyöprosessin onnistumista kansallisella ja paikallisella tasolla.
- Tietoa [paikallisyhteisöjen kehittämishankkeita koskevista seminaareista](#), joita maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto ja ENRD:n yhteyspiste järjestivät kymmenennen Euroopan alueiden ja kuntien Open Days -teemaviikon yhteydessä. Tavoitteena oli herättää keskustelua paikallisten kehittämisstrategioiden valmistelusta, suunnittelusta, toteutuksesta ja hallinnoinnista, muodostaa käsitys siitä, miten verkottumista voidaan käyttää välineenä toimijoiden aktivoinnissa, ja tiedottaa laajalti paikallisten alueiden välisen yhteistyön tuomasta lisäarvosta.
- ENRD järjesti [paikallisyhteisöjen kehittämishankkeita koskevan seminaarin](#), jonka tavoitteena oli tietojen ja ideoiden vaihtaminen tulevaa ohjelmakautta varten, sidosryhmien tarpeiden määrittely tässä yhteydessä ja verkostojen mahdollinen rooli valmisteluvaiheessa.
- [Parempia paikallisia kehittämisstrategioita käsittelevä teemaryhmä 4](#) aikoo analysoida paikallisten kehittämisstrategioiden kahta keskeistä näkökohtaa – luovuutta ja toteutusta – osana tavoitetta, jossa tarkastellaan Leader-aloitteen täytäntöönpanoa EU:n alueella ja määritetään hyviä käytäntöjä, joiden perusteella voitaisiin laatia Leader-aloitteen täytäntöönpanon parantamista koskevia suosituksia.
- Leader-työvälineisiin kuuluvassa [paikallisia toimintaryhmiä](#) koskevassa osiossa annetaan hyödyllistä käytännön tietoa paikallisen toimintaryhmän perustamiseen liittyvistä näkökohdista.
- [Strategian suunnittelua ja toteutusta](#) koskevassa osiossa annetaan ohjeita paikallisten kehittämisstrategioiden suunnitteluun ja toteutukseen liittyvistä kysymyksistä.
- Rural Review -lehdessä nro 11 "LEADER and cooperation" (Leader ja yhteistyö, huhtikuu 2012) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [es](#) [it](#) [pl](#)] käsitellään Leader-lähestymistavan kahden keskeisen osatekijän – paikallisten kehittämisstrategioiden ja yhteistyön – keskinäistä suhdetta.
- Leader-aloitetta koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [ee](#)] kuvaillaan ja tuodaan esiin Leader-aloitteen tuomaa lisäarvoa.
- Muita EU:n rahastoja koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] kuvaillaan, miten maaseuturahasto voi toimia muiden EU:n rahoituslähteiden rinnalla maaseutualueilla.
- [Valtioiden välistä yhteistyötä koskeva erikoissanasto](#)
- Kohdassa "[jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä koskevat säännöt ja menettelyt](#)" annetaan tietoa paikallisille toimintaryhmille ja muille samantyyppisille toimijoille, jotka ovat kiinnostuneita osallistumaan valtioiden väliseen yhteistyöhön.
- [Valtioiden välistä yhteistyötä](#) koskevassa osiossa annetaan tietoa valtioiden välisten yhteistyöhankkeiden hallinnointiin liittyvistä yleisistä näkökohdista.
- Tieto-osiot, joissa käsitellään seurannan ja arvioinnin roolia valtioiden välisten yhteistyöhankkeiden täytäntöönpanon parantamisen kannalta välttämättömien seurantatoimien yhteydessä.
- [Valtioiden yhteistyövälineitä koskeva opas](#)

Maaseudun kehittämisverkostot

Verkostoituminen käytännössä: kokemuksia ja havaintoja

- [Maaseutuverkostojen tulevaisuutta koskeva koordinoitukomitean seminaari](#) (Bryssel, 17. syyskuuta 2012) ja sen tulokset [[PDF en](#)] toivat tietoa maaseudun kehittämistä edistävien eurooppalaisten verkostoitumistoimien tulevaisuudesta.
- Rural Review -lehdessä nro 14 ”Networks and Networking in Rural Development Policy” (Verkostat ja verkostoituminen maaseudun kehittämissä, joulukuu 2012) [[PDF en](#)] osoitetaan, että verkostat ovat tehokas väline maaseutualueiden paikallisväestön informoinnissa, innostamisessa ja sen mahdollisuuksien lisäämisessä.
- [Verkostat maaseudun kehittämissä välineenä](#), jolla synnytetään ja jaetaan uusia ideoita ja edistetään maaseudun kehittämissä toteuttamista.
- [Eurooppalaisesta maaseudun kehittämisverkostatosta \(ENRD\) saatuja kokemuksia](#) koskevassa osiossa esitellään joitakin ENRD:n välitavoitteita ja saavutuksia ohjelmakaudelta 2008–2012.
- [Kansallisista maaseutuverkostatista saatuja kokemuksia](#) koskevassa osiossa esitellään kansallisista maaseutuverkostatista ohjelmakaudella 2007–2013 saatuja tärkeitä kokemuksia, joita voidaan hyödyntää tulevilla ohjelmakaudella 2014–2020.
- [Kansallisten maaseutuverkostatojen erilaisia lähestymistapoja](#) koskevassa osiossa kerrotaan käytännön kokemuksista ja oppimismahdollisuuksista, joita kansallisten maaseutuverkostatojen maaseudun verkottumiseen liittyvät moninaiset lähestymistavat tarjoavat.
- Kansallisista maaseutuverkostatista saatuihin kokemuksiin sisältyvässä osiossa, joka koskee [yhteisistä toimintaperiaatteista sopimista](#), annetaan esimerkkejä niistä erilaisista menetelmistä ja tekniikoista, joita kansallisissa maaseudun kehittämisverkostatissa käytetään, jotta ryhmät, organisaatiot ja yksilöt saadaan yhdessä sopimaan toimintaperiaatteista sekä vertikaalisesti että horisontaalisesti sidosryhmien kesken.
- [Saatujen kokemusten hyödyntämistä](#) koskevassa osiossa on linkkejä ENRD:n, kansallisten maaseutuverkostatojen ja muiden verkostatojen ohjelmakaudella 2007–2013 hankkimaan kokemukseen ja havaintoihin, joita voidaan hyödyntää ohjelmakaudella 2014–2020.
- [Sidosryhmien tehokasta osallistumista](#) koskevassa osiossa annetaan esimerkkejä kansallisissa maaseutuverkostatissa käytetyistä erilaisista menetelmistä ja tekniikoista, joiden avulla nykyiset ja mahdolliset tulevat sidosryhmät saadaan osallistumaan niiden kannalta kaikkein tärkeimpiin maaseudun kehittämissä ohjelman osa-alueisiin.
- [Käytänteiden ja kokemusten vaihdon helpottamista](#) koskevaan osioon on koottu käytännössä hyödyllisiksi todettuja oppimisvälineitä muille sidosryhmille. Välineet on esitetty tarkoituksenmukaisessa muodossa ja annettu suuren yleisön käyttöön.
- [Yhteistyön ja yhteisten toimien tukemista](#) koskevassa osiossa on kerrottu menestystarinoita, joissa havainnollistetaan, miten kansallisilla maaseutuverkostatilla on autettu ihmisiä, ryhmiä ja organisaatioita löytämään potentiaalisia kumppaneita, kehittämään yhdessä ideoita ja tekemään yhteistyötä yhteisten hankkeiden toteuttamiseksi.
- ENRD järjesti [maaseutuverkostatojen valmiuksien kehittämistä](#) koskevan seminaarin, jonka tavoitteena oli edistää kansallisten ja alueellisten verkostatojen valmiuksien kehittämistä ja tarjota kansallisen maaseutuverkostat perustamiseen osallistuville hyödyllinen tilaisuus tavata muita maaseudun kehittämisen alan toimijoita eri puolilta EU:ta.

Kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointivälineet

- Kansallisilla maaseutuverkostoilla on jo nykyisin käytössään joukko käytännöllisiä itsearviointivälineitä.
- Tutkimusten sekä kysely- ja palautelomakkeiden suunnittelua koskevassa osiossa annetaan saataville kansallisille maaseutuverkostoille suunnattuja yleisiä ohjeasiakirjoja, joiden avulla voi valmistella erilaisiin verkottumistoiimiin osallistuvien sidosryhmien ja toimijoiden näkemysten ja mielipiteiden keräämiseen ja arviointiin tarkoitettuja tutkimuksia.
- Kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointien laajentamista koskevan osion ("Looking Beyond NRN Self-Assessment") linkeissä ja julkaisuissa on hyödyllistä lähdeaineistoa, menetelmiä ja oppimateriaalia niille kansallisille maaseutuverkostoille, jotka haluavat viedä kansallisten maaseutuverkostojen vakiomuotoisen itsearviointiprosessin pidemmälle.
- Kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointiprofiileja koskevassa osiossa ("NRN Self-Assessment Profiles") annetaan tietoa tiettyjen kansallisten maaseutuverkostojen itsearvioinnissa omaksumasta yleisestä lähestymistavasta.
- Kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointien mahdollisiin tukivälineisiin ("Potential Tools for Supporting NRN Self-Assessment") on koottu kansalaisjärjestöjen ja sosiaalisten vaihtoverkostojen toiminnan itsearviointia varten laadittuja ohjeasiakirjoja. Niissä annetuista käytännön esimerkeistä ja neuvoista voi olla hyötyä myös kansallisten maaseutuverkostojen itsearvioinnissa.
- Kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointiin tarkoitettuja käytännön työkaluja koskevassa osiossa ("Practical Tools for NRN Self-Assessment") annetaan linkkejä käytännön työkaluihin, joita kansalliset maaseutuverkostot joko käyttävät tai niiden on mahdollista käyttää edistymisen seurannassa ja niiden verkostoitumistoiimien tulosten arvioinnissa.

Seuranta ja arviointi

Seuranta ja arviointi ovat tärkeitä tekijöitä maaseudun kehittämisohjelmien suunnittelussa ja toteutuksessa. **Arvioinnilla** on olennainen merkitys maaseutualueiden tarpeiden oikeassa arvioinnissa, ja se on tärkeä osa ohjelman tulevan strategian määrittelyä ja maaseudun kehittämisohjelman parhaiden toimien valintaa. Arvioinnin avulla voidaan selvittää myös toimien vaikutusta ja tukea niiden tehokasta toteuttamista. **Seuranta** on tärkeää ohjelmien jatkuvalla arvioinnille, ja siitä saadaan tietoa ohjelmien toteutuksen oikea-aikaisesta mukauttamisesta. Seurannalla ja arvioinnilla on erityisen suuri merkitys taloudellisten kriisien aikana, jolloin julkisten varojen tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön tarve kasvaa.

Ohjelmakaudella 2014–2020 yhteiselle maatalouspolitiikalle (YMP) on ensimmäisen kerran laadittu yhteiset seuranta- ja arviointisäännöt. Euroopan komissio ehdottaa aiempien kokemusten perusteella maaseudun kehittämisohjelmien seuranta- ja arviointiprosessin keventämistä. Tavoitteena on tuottaa luotettavaa ja ajankohtaista tietoa, joka mahdollistaa maaseudun kehittämisohjelmien asianmukaisen arvioinnin ja seurannan ja viime kädessä niiden paremman toteutuksen.

Lisätietoa maaseudun kehittämisohjelmien ja EU:n maaseudun kehittämispolitiikan seurannasta ja arvioinnista on saatavana [eurooppalainen maaseudun kehittämisen arviointiverkoston](#) verkkosivustolta ja vuoden 2013 jälkeisen YMP:n seuranta- ja arviointia koskevasta [Euroopan komission verkkosivuston osiosta](#).

Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto (ENRD) laatii [maaseudun kehittämiss politiikkaa koskevia seurantataulukoita](#), joista voi seurata vuosien 2007–2013 EU:n maaseudun kehittämissohjelmien edistymistä mitattuna julkisina menoina ja tuotosindikaattoreina.

Kansallisten maaseutuverkostojen arviointi ja itsearviointi

Alla on annettu linkkejä eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) työhön, joka kattaa kansallisten maaseutuverkostojen arvioinnin ja itsearvioinnin.

- [Kansallisten maaseutuverkostojen käyttämiin nykyisiin itsearviointivälineisiin](#) kuuluu erilaisia käytännöllisiä itsearviointivälineitä.
- [Kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointiprofiileissa](#) annetaan tietoa tiettyjen kansallisten maaseutuverkostojen valitsemasta, itsearviointia koskevasta yleisestä lähestymistavasta.
- [Tutkimusten sekä kysely- ja palaute lomakkeiden suunnittelua koskevissa ohjeissa](#) annetaan saataville joitakin kansallisille maaseutuverkostoille tarkoitettuja yleisiä ohjeasiakirjoja, joiden avulla voi valmistella erilaisiin verkottumistoihin osallistuvien sidosryhmien ja toimijoiden näkemysten ja mielipiteiden keräämiseen ja arviointiin tarkoitettuja tutkimuksia.
- [Kansallisen maaseutuverkoston itsearvioinnin laajentamista](#) koskevan osion linkeissä ja julkaisuissa on hyödyllistä lähdeaineistoa, menetelmiä ja oppimateriaalia niille kansallisille maaseutuverkostoille, jotka haluavat viedä kansallisten maaseutuverkostojen toiminnan vakimuotoisen itsearviointiprosessin pidemmälle.
- [Kansallisten maaseutuverkostojen itsearvioinnin mahdollisia tukivälineitä](#) koskevaan osioon on koottu kansalaisjärjestöjen ja sosiaalisten vaihtoverkostojen toiminnan itsearviointia varten laadittuja ohjeasiakirjoja. Niissä annetuista käytännön esimerkeistä ja neuvoista voi olla hyötyä myös kansallisten maaseutuverkostojen itsearvioinnissa.

Valtioiden välisen yhteistyön arviointi

Alla on linkkejä eurooppalaisen maaseudun kehittämisen arviointiverkoston ja eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) työhön, joka kattaa Leader-aloitteen ja valtioiden välisen yhteistyön arvioinnin.

- Tieto-osiot [seurannan](#) ja [arvioinnin](#) roolista niiden seuranta toimien yhteydessä, jotka ovat välttämättömiä valtioiden välisen yhteistyöhankkeiden toteutuksen parantamiseksi [PDF [en](#)].

Maaseudun kehittämisverkostot

Verkostat ja verkostoituminen on yleisesti tunnustettu ja hyväksytty maaseudun kestävä kehittämissen keskeisiksi tuki- ja edistämistä välineiksi. Verkostoituminen on osoittautunut hyödylliseksi välineeksi, jolla voidaan lisätä sidosryhmien osallistumista maaseudun kehittämissohjelmien eri toteutusvaiheisiin. Maaseudun kehittämissohjelmien suunnitteluvaiheessa verkostat kokoavat kaikki asianomaiset osapuolet yhteen keskustelemaan merkittävistä toimintaehdotuksista. Toimien täytäntöönpanovaiheessa niillä tuetaan useiden maaseudun kehittämisen sidosryhmien työtä luomalla mahdollisuuksia ajatusten-, tiedon- ja tietämyksenvaihtoon. Pidemmälle edenneissä maaseudun kehittämissohjelmissa verkostoilla on merkittävä rooli hyvien käytänteiden levittämissä ja maaseudun kehittämiss politiikan parantamisessa.

Verkostoitumisen tärkeää roolia on määrä vahvistaa ohjelmakaudella 2014–2020 perustamalla sekä unionitason että valtakunnallisia maaseudun kehittämisen alan verkostoja.

Maaseudun kehittämisen alalla toimivat kansalliset maaseutuverkostot, organisaatiot ja viranomaiset verkostoituvat unionitasolla eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) kautta. Kyseisen yhteistyön tarkoituksena on

- lisätä kaikkien sidosryhmien osallistumista toimien toteutukseen
- parantaa maaseudun kehittämisohjelmien laatua ja tukea niiden arviointia
- tiedottaa suurelle yleisölle maaseudun kehittämispolitiikan eduista
- edistää innovointia maataloudessa, elintarviketuotannossa, metsätaloudessa ja maaseutualueilla.

Eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden verkosto ja sen [palvelupiste](#) tukevat [maatalouden tuottavuutta ja kestävyttä koskevaa eurooppalaista innovaatiokumppanuutta](#) sekä toimijaryhmien, neuvontapalveluiden ja tutkijoiden verkostoitumista. Lisätietoa verkostoitumisen käytöstä maaseudun kehittämispolitiikan 2014–2020 välineenä löytyy [täältä](#).

Kokemuksia ohjelmakaudelta 2007–2013

Alla on linkkejä eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) työhön, jossa verkostoituminen ymmärretään EU:n ja jäsenvaltioiden kokemuksiin perustuvaksi maaseudun kehittämispolitiikan välineeksi.

- Rural Review -lehdessä nro 14 ”Networks and Networking in Rural Development Policy” (Verkostot ja verkostoituminen maaseudun kehittämispolitiikassa) [[PDF en](#)] esitellään verkostoista saatuja kokemuksia ja niiden roolia tehokkaana tiedotus- ja innostamisvälineenä sekä maaseutuyhteisöjen paikallisyhteisöjen mahdollisuuksien lisäämisessä.
- [ENRD:stä saatuja kokemuksia](#) koskevassa osiossa esitellään joitakin ENRD:n välitavoitteita ja saavutuksia ohjelmakaudella 2008–2012.
- [Kansallisista maaseutuverkostoista saatuja kokemuksia](#) koskevassa osiossa esitellään kansallisista maaseutuverkostoista ohjelmakaudella 2007–2013 saatuja tärkeitä havaintoja, joita voidaan hyödyntää tulevalla ohjelmakaudella 2014–2020.
- [Kansallisten maaseutuverkostojen erilaisia lähestymistapoja](#) koskevassa osiossa kerrotaan käytännön kokemuksista ja oppimismahdollisuuksista, joita kansallisten maaseutuverkostojen maaseudun verkottumiseen liittyvät moninaiset lähestymistavat tarjoavat.
- [Verkostoja maaseudun kehittämispolitiikan välineenä](#) koskevassa osiossa herätetään ja jaetaan uusia ajatuksia, jotka edistävät maaseudun kehittämispolitiikan täytäntöönpanoa.
- [Maaseutuverkostojen valmiuksien kehittämistä](#) koskevan ENRD:n seminaarin tavoitteena on edistää kansallisten ja alueellisten verkostojen valmiuksien kehittämistä ja tarjota kansallisen maaseutuverkoston perustamisvaiheeseen osallistuville hyödyllinen tilaisuus tavata muita maaseudun kehittämisen alan toimijoita eri puolilta EU:ta.
- [Kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointiprofiileissa](#) annetaan tietoa yleisestä lähestymistavasta, jonka tietyt kansalliset maaseutuverkostot ovat valinneet itsearviointia varten.

- [Kansallisten maaseutuverkostojen mahdollisiin itsearviointien tukivälineisiin](#) on koottu kansalaisjärjestöjen ja sosiaalisten vaihtoverkostojen toiminnan itsearviointia varten laadittuja ohjeasiakirjoja. Niissä annetuista käytännön esimerkeistä ja neuvoista voi olla hyötyä myös kansallisten maaseutuverkostojen itsearvioinnissa.
- [Verkostoitumisen periaatteita ja käytäntöjä](#) koskevalla sivulla on aineistoa ja lisätietoa kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan liittyvistä taustatekijöistä ja keskeisistä kysymyksistä.
- [Kansallisten maaseutuverkostojen työvälineet](#) -osio sisältää dynaamista verkkoaineistoa, jolla vastataan verkostojen tukiyksiköiden, hallintoviranomaisten ja kansallisten maaseutuverkostojen muiden keskeisten sidosryhmien tiedon/ohjeistuksen tarpeeseen maaseuturahastosta rahoitettujen maaseutuverkostojen vahvistamiseksi ja tehostamiseksi.
- [Tutkimusten sekä kysely- ja palautelomakkeiden suunnitteluohjeissa](#) annetaan saataville kansallisille maaseutuverkostoille tarkoitettuja yleisiä ohjeasiakirjoja, joiden avulla voi valmistella erilaisiin verkottumistoiimiin osallistuvien sidosryhmien ja toimijoiden näkemysten ja mielipiteiden keräämiseen ja arviointiin tarkoitettuja tutkimuksia.

Verkostoitumisen tuoma lisäarvo: Esimerkkejä ohjelmakaudelta 2007–2013

Alla on esimerkkejä verkostoitumistoinnista, aiheeseen liittyviä tapaustutkimuksia ja verkostoitumiseen liittyviä menestystarinoita.

- Yhteisistä toimintaperiaatteista sopimista koskevassa osiossa ("Building common understanding of common policies") annetaan esimerkkejä niistä erilaisista menetelmistä ja tekniikoista, joita kansallisissa maaseudun kehittämisverkostoissa käytetään, jotta ryhmät, organisaatiot ja yksilöt saadaan yhdessä sopimaan toimintalinjasta sekä vertikaalisesti että horisontaalisesti sidosryhmien kesken.
- Sidoryhmien tehokasta osallistumista koskevassa osiossa ("Effective involvement of stakeholders") annetaan esimerkkejä erilaisista menetelmistä ja tekniikoista, joita kansallisissa maaseutuverkostoissa käytetään, jotta nykyiset ja mahdolliset sidoryhmät saadaan mukaan niiden kannalta kaikkein tärkeimpiin maaseudun kehittämisohjelmien osaluokkiin.
- Yhteistyön ja yhteisten toimien tukemista koskevassa osiossa ("Support for cooperation and joint actions") on kerrottu menestystarinoita, joissa kuvataan, miten kansallisilla maaseutuverkostoilla on autettu ihmisiä, ryhmiä ja organisaatioita löytämään potentiaalisia kumppaneita, kehittämään yhteisiä ideoita ja tekemään yhteistyötä yhteisten hankkeiden toteuttamiseksi.
- Käytänteiden ja kokemusten vaihdon helpottamista koskevaan osioon ("Facilitating exchange of practice and experience") on koottu käytännössä hyödyllisiksi todettuja oppimismenetelmiä muille sidoryhmille. Välineet on esitetty tarkoituksenmukaisessa muodossa ja annettu suuren yleisön käyttöön.
- Kokemusten ja taitotiedon vaihtoa koskevaan osioon ("Exchange of experience and know-how") on koottu verkostoitumiskäytäntöjä, joilla helpotetaan ihmisten, ryhmien ja organisaatioiden taitotiedon ja asiantuntemuksen vaihtoa sekä henkilökohtaisten tapaamisten että erilaisten etätyökalujen avulla.
- Yhteistyön ja yhteisten toimien tukemista koskevaan osioon ("Support for cooperation and joint action") on koottu "verkottumistarinoita", joissa kuvaillaan, miten kansallisilla maaseutuverkostoilla on autettu ihmisiä, ryhmiä ja organisaatioita löytämään potentiaalisia kumppaneita, kehittämään yhteisiä ideoita ja tekemään yhteistyötä yhteisten hankkeiden toteuttamiseksi.

Ohjelmakauden 2014–2020 valmistelutoimet

Tältä sivulta löydät hyödyllisiä työkaluja ja aineistoa, jotka liittyvät verkostoitumiseen ohjelmakaudella 2014–2020.

- Euroopan komission esitys kansallisten maaseutuverkostojen 19. kokouksessa, joka järjestettiin 12. syyskuuta 2013 Gdańskissa, Puolassa. Esityksessä annetaan alustavia ohjeita verkostoitumisesta ohjelmakaudella 2014–2020 [[PDF](#) [en](#)].

Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeet

Euroopan komission vuonna 1991 yhteisöaloitteena käynnistämästä [Leader](#)-lähestymistavasta on kehittynyt maaseudun kehittämissä politiikassa laajalti käytetty työkalu, joka on herättänyt suurta kiinnostusta EU:ssa ja sen ulkopuolella sekä maaseudulla että kaupunki- ja rannikkoalueilla. Uudella ohjelmakaudella paikallisyhteisöjen kehittämishankkeita on ehdotettu välineiksi, joilla kansalaiset saadaan paikallistasolla mukaan kehittämään ratkaisuja sosiaalisiin, ympäristöä koskeviin ja taloudellisiin haasteisiin. Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeiden odotetaan helpottavan yhtenäisten lähestymistapojen toteuttamista Euroopan rakenne- ja investointirahastoissa (EAKR, ESR, EMKR ja maaseuturahasto). Jäsenvaltioiden on täsmennettävä kumppanuussopimuksessaan, miten ne aikovat tukea paikallisyhteisöjen kehittämishankkeita ja ilmoitettava, missä ohjelmissa ja millä aloilla kyseisiä hankkeita voidaan käyttää. Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeet ovat vapaaehtoisia EAKR:ssa, ESR:ssa ja EMKR:ssa, mutta pakollisia maaseuturahastossa. Näin ollen Leader-aloitteen keskeiset osatekijät, kuten paikalliset toimintaryhmät, paikalliset kehittämissuunnitelmat sekä alue- ja väestökattavuus, säilyvät ennallaan.

Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeisiin perustuva uusi lähestymistapa mahdollistaa Leader-tyyppisen tuen paremman yhteensovittamisen muista EU:n rahastoista myönnettävän paikallisen kehittämistuen kanssa, ja sen pitäisi vahvistaa maaseutu-, kaupunki- ja kalastusalueiden välisiä yhteyksiä. Tarkempia tietoja paikallisyhteisöjen kehittämishankkeista saa eurooppalaisen maaseudun kehittämissuunnitelman (ENRD) verkkosivuston [asiaa käsittelevästä osiosta](#).

Alla on annettu lisätietoa paikallisyhteisöjen kehittämishankkeista:

Kokemuksia ohjelmakaudelta 2007–2013

Alla on linkkejä ENRD:n työhön, jossa selvitetään tarkemmin Leader-lähestymistapaa ja paikallisyhteisöjen kehittämishankkeisiin perustuvaa lähestymistapaa maaseudun kehittämiseen.

- Rural Review -lehdessä nro 11 "LEADER and Cooperation" (Leader ja yhteistyö) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] käsittelee Leader-lähestymistavan kahden keskeisen osatekijän – paikallisten kehittämissuunnitelmien ja yhteistyön – keskinäistä suhdetta.
- [Alhaalta ylöspäin suuntautuvan Leader-lähestymistavan toteuttamista käsittelevä teemaryhmä](#) perustettiin laatimaan luettelo Leader-täytäntöönpanomalleista, määrittelemään Leader-aloitteen toteuttamisen suurimmat ongelmat ja hyvät käytännöt sekä pohtimaan mahdollisia ratkaisuja.
- [Leader-aloitteen innovatiivisen/kokeellisen luonteen säilyttämistä käsittelevä teemaryhmä](#) analysoi Leader-aloitteen innovaatioalojen määrittelyyn liittyviä kysymyksiä sekä esimerkkejä innovaatiohankkeiden ja innovaatiotukijärjestelmien tukikelpoisuusedellytysten suunnitteluun ja täytäntöönpanoon liittyvistä hyvistä käytännöistä.

- [Leader-yhteistyötoimenpiteen toteuttamista käsittelevä teemaryhmä](#) analysoi Leader-aloitteen valtioiden välistä yhteistyötä koskevaan osaan liittyviä kysymyksiä.
- [Parempia paikallisia kehittämisstrategioita käsittelevä teemaryhmä](#) perustettiin analysoimaan paikallisten kehittämisstrategioiden kahta keskeistä osatekijää – määrittelyä ja toteutusta.
- Vuonna 2013 järjestetyllä kolmannella [Leader-tapahtumalla ”Building Bridges for the Future”](#) (Siltojen rakentaminen tulevaisuutta varten) tuettiin paikallisyhteisöjen kehittämishankkeiden ohjelmatyöprosessin onnistumista kansallisella ja paikallisella tasolla.
- [Leader-kirjasto](#) tarjoaa tietoa ja aineistoa Leader II- ja Leader+-aloitteista sekä Leader-ohjelmasta 2007–2013.
- [Paikallisten toimintaryhmien tietokannasta](#) löytyvät kaikki rekisteröidyt paikalliset toimintaryhmät sekä niiden tavoitteet ja yhteystiedot ohjelmakauden 2007–2013 lopussa.
- [Valtioiden välistä yhteistyötä koskevassa oppaassa](#) on linkejä tietoihin, joiden tarkoituksena on tukea asianomaisia paikallisia toimintaryhmiä valtioiden välisen yhteistyöhankkeen valmistelu- ja toteutusprosessissa.
- [Jäsenvaltioiden välisiä yhteistyösääntöjä ja -menettelyjä](#) koskevassa osiossa annetaan tietoa paikallisille toimintaryhmille ja muille samantyyppisille toimijoille, jotka ovat kiinnostuneita perustamaan valtioiden välisiä yhteistyöhankkeita.
- Leader-työvälineiden [paikallisia toimintaryhmiä](#) koskevassa osiossa annetaan hyödyllistä käytännön tietoa paikallisen toimintaryhmän perustamiseen liittyvistä erilaisista näkökohdista.
- [Strategian suunnittelua ja toteutusta](#) koskevassa Leader-työvälineiden osiossa annetaan ohjeita paikallisten kehittämisstrategioiden suunnitteluun ja täytäntöönpanoon liittyvistä kysymyksistä.
- [Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeet ENRD:n verkkosivuston ”Aiheet”-välilehdellä](#)
- Video: [”LEADER forward – the LEADER approach to rural development”](#) (Leaderin tulevaisuus – Leader-lähestymistapa maaseudun kehittämiseen)
- Video: [”The principles of LEADER”](#) (Leader-periaatteet)

Esimerkkejä Leader-aloitteen toteuttamisesta

Alla on esimerkkejä Leader-hankkeista ja valtioiden välisistä yhteistyöhankkeista, aiheeseen liittyviä tapaustutkimuksia sekä kertomuksia onnistuneesti toteutetuista maaseudun kehittämisohjelmista:

- Leader-aloitetta koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [ee](#)] kuvaillaan ja korostetaan Leader-aloitteen tuomaa lisäarvoa konkreettisilla esimerkeillä maaseuturahastosta rahoitetuista hankkeista.
- Tiedotesarjassa ”Better LEADER practices for Local Development Strategies across the EU” (Paikallisten kehittämisstrategioiden Leader-käytäntöjen parantaminen EU:n alueella) annetaan esimerkkejä käytännöistä, joita hallintoviranomaiset ja paikalliset toimintaryhmät ovat soveltaneet Leader-lähestymistavan toteuttamisessa ohjelmakaudella 2007–2013. Tiedotteissa tuodaan selvästi esiin, mitkä asia toimivat hyvin paikallisten kehittämisstrategioiden suunnittelu- ja toteutusvaiheessa. Tiedotteisiin pääsee tutustumaan tarkemmin alla olevista linkeistä:
 - Paikallisen toimintaryhmän monivaiheinen valintamenettely (FI) [[PDF](#) [en](#)]
 - Monivaiheinen hankehakemus ja jatkuva seurantajärjestelmä (UK) [[PDF](#) [en](#)]
 - Selkeät säännöt ja menetelmät monialaisen yhdentämisen toteuttamiseksi paikallisstrategioissa (GR) [[PDF](#) [en](#)]
 - Paikallisten kehittämisstrategioiden tavoitteiden muuttaminen helposti mitattaviksi Leader-aloitteen lisäarvon osoittamiseksi (IE) [[PDF](#) [en](#)]

- Paikallisia kehittämisstrategioita valmistelevien paikallisten toimintaryhmien käytännöllinen tarkistusluettelo (SE) [[PDF en](#)]
- Paikallisten toimintaryhmien riippumattomuuden ja objektiivisen päätöksenteon tukeminen (FI) [[PDF en](#)]
- Paikallisten toimintaryhmien keskinäinen arviointimenettely (FI) [[PDF en](#)]
- Alueellisten erityispiirteiden korostaminen Leader-aloitteessa (FR) [[PDF en](#)]
- Yritysten yhteiskuntavastuun sisällyttäminen Leader-hankkeisiin (ES) [[PDF en](#)]
- Paikallisten kehittämisstrategioiden yhdistäminen laajempaan aluesuunnitteluun (ES) [[PDF en](#)]
- Leader-aloitteen seurannan ja arvioinnin parantaminen (IT) [[PDF en](#)]
- Osallistavien menetelmien käyttö korkealaatuisten paikallisten kehittämisstrategioiden suunnittelussa (IT) [[PDF en](#)]

Mielenkiintoisia käytännön [esimerkkejä Leader-hankkeista ja valtioiden välisistä yhteistyöhankkeista, jotka ovat saaneet tukea maaseudun kehittämisohjelmista 2007–2013.](#)

Ohjelmakauden 2014–2020 valmistelutoimet

Alla on hyödyllistä tietoa paikallisyhteisöjen kehittämishankkeiden ohjelmatyön ja toteutuksen valmistelusta maaseutualueilla ja muilla alueilla.

- Tietoa [EU:n koheesipolitiikasta 2014–2020](#).
- [Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeiden toteutusta koskevia aloitteita](#), mukaan luettuna niiden soveltaminen muilla kuin maaseutualueilla.
- Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto ja eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) yhteyspiste järjestivät [paikallisyhteisöjen kehittämishankkeita koskevia työpajoja](#) kymmenennen Euroopan alueiden ja kuntien Open Days -teemaviikon yhteydessä. Tavoitteena oli herättää keskustelua paikallisten kehittämisstrategioiden valmistelusta, suunnittelusta, toteutuksesta ja hallinnoinnista, sopia tavoista hyödyntää verkostoitumista toimijoiden aktivoinnissa ja tiedottaa laajalti paikallisalueiden välisen yhteistyön tuomasta lisäarvosta.
- Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeita koskevissa tiedotteissa [[PDF en](#)] (aluepolitiikan pääosasto) korostetaan tulevan lähestymistavan keskeisiä osatekijöitä.
- Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden, meri- ja kalastusasioiden sekä alue- ja kaupunkipolitiikan pääosastot ovat laatineet yhteiset ohjeet paikallisyhteisöjen kehittämishankkeista Euroopan rakenne- ja investointirahastoissa (ERI-rahastot) [[PDF en](#)] (29. huhtikuuta 2013). Näiden ohjeiden päätarkoituksena on auttaa jäsenvaltioiden viranomaisia luomaan edellytykset paikallisyhteisöjen omien kehittämishankkeiden tehokkaalle hyödyntämiselle niiden kumppanuussopimuksissa sekä suunnittelemaan kyseisiä hankkeita omissa ohjelmissaan.
- [Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeita ERI-rahastoissa 2014–2020](#) koskeva seminaari järjestettiin 6. helmikuuta 2013. Siinä annettiin paikallisyhteisöjen kehittämishankkeita koskevia neuvoja ja ohjeita, jotka liittyivät yhteisen strategiakehyksen 2014–2020 mukaisiin ohjelmatyön näkökohtiin.
- Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto (ENRD) järjesti [paikallisyhteisöjen kehittämishankkeita koskevan seminaarin](#), jossa vaihdettiin tietoja ja ideoita tulevaa ohjelmakautta varten, määriteltiin siihen liittyvät sidosryhmien tarpeet ja verkostojen mahdollinen rooli valmisteluvaiheessa.

- Tietoa [kansallisen maaseutuverkoston paikallisyhteisöjen kehittämishankkeita koskevasta aihekohtaisesta aloitteesta](#), joka toimii pääasiassa kansallisten maaseutuverkostojen yhteistyöfoorumina.
- [Leader-aloitteen/paikallisyhteisöjen kehittämishankkeiden rahoitusta ja rahoituskäytäntöjä](#) koskeva seminaari järjestettiin 12. marraskuuta 2013 osana ohjelmakauden 2014–2020 valmisteluun liittyviä ENRD:n tukitoimia. Seminaarissa esiteltiin Leader-aloitteen/paikallisyhteisöjen kehittämishankkeiden rahoitukseen kohdistuvia erityisiä haasteita ja määriteltiin Leader-aloitteen/paikallisyhteisöjen kehittämishankkeiden tehokkaita rahoitusmekanismeja sekä selvitettiin, miten nämä mekanismit voidaan yhdentää asianomaisiin politiikan toteutusmenetelmiin.

Nykyiset ja mahdolliset ehdokasmaat

Tässä osiossa annetaan EU:n nykyisiin ja mahdollisiin ehdokasmaihin liittyvää tietoa aina viimeisistä jäsenyysuutisista niihin tapahtumiin ja verkostoitumista koskeviin aloitteisiin, jotka vaikuttavat tulevan maaseudun kehittämispolitiikan muotoiluun. Tällä hetkellä EU:n jäseneksi pyrkii viisi virallista jäsen ehdokasmaata: Islanti, Montenegro, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Serbia ja Turkki. Mahdollisia ehdokasmaita on kolme: Albania, Bosnia ja Hertsegovina ja Kosovo*. Yleistä tietoa näistä maista tai niiden EU-jäsenyysprosessista saa [laajentumisasioiden pääosaston verkkosivuston](#) asiaa koskevasta osiosta.

[IPARD:n](#) (liittymistä valmisteleva maaseudun kehittämisen tukiväline) kautta nykyiset ja mahdolliset ehdokasmaat saavat apua yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevan unionin säännösten täytäntöönpanossa ja ehdokasmaan maatalousalan ja maaseudun kestävässä sopeuttamisessa.

Maaprofiilit

Linkkejä Europa-sivustolla (maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto) oleviin tarkempiin maakohtaisiin tietoihin:

- Ehdokasmaiden profiilit:
 - [entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia](#)
 - [Islanti](#)
 - [Montenegro](#)
 - [Serbia](#)
 - [Turkki](#).
- Mahdollisten ehdokasmaiden profiilit:
 - [Albania](#)
 - [Bosnia ja Hertsegovina](#)
 - [Kosovo*](#).

**Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.*

Maaseudun kehittämisverkostot

Saatavilla olevaa aineistoa ja tietoa uusista kansallisista maaseutuverkostoista ja muista maaseudun verkostoitumiskokemuksista nykyisissä ja mahdollisissa ehdokasmaissa:

- Ehdokasmaiden kansallisten maaseutuverkostojen perustamista ja kehittämistä koskeva seminaari pidettiin Brysselissä 11. marraskuuta 2010. Kaikki seminaariesitykset ovat saatavana [ENRD:n verkkosivustolla](#).
- Kansalaisjärjestöjen liitto [entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian maaseudun kehittämisverkosto](#) perustettiin maaliskuussa 2010 Skopjessa. Se on kansallisella tasolla järjestäytynyt liike, joka toimii maaseutuyhteisöjen äänitorvena entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa. Verkosto on myös EU:n Leader-toimintaryhmien kattojärjestön [ELARD:n](#) (European LEADER Association for Rural Development) jäsen.
- [Serbian maaseudun kehittämisen tukiverkosto](#).

Tapahtumia

Alla on linkkejä tapahtumiin, jotka auttavat muotoilemaan maaseudun kehittämissä politiikkaa ja tukemaan valmiuksien kehittämistä:

- [Liittymistä valmistelevaa tukivälinettä 2014-2020 \(Instrument for Pre-Accession Assistance, IPA\) käsittelevä konferenssi](#)
- [Leader-aloitteen hyödyntämistä liittymistä valmistelevissa ja liittymisen jälkeisissä ohjelmissa](#) käsittelevä seminaari
- [IPA II:n / liittymistä valmistelevan tukivälineen maaseudun kehittämistä koskevan osaluueen \(IPARD\) vuosien 2014–2020 maaseudun kehittämistoimia](#) käsittelevä seminaari
- [IPARD:sta saatuja kokemuksia ja seuraavan ohjelmakauden näkymiä](#) koskeva seminaari
- Monen maan välinen seminaari aiheesta [IPA – Maaseudun kehittäminen \(IPARD\) vuoden 2013 jälkeen](#)
- Seminaari aiheesta [IPARD-toimenpiteet - Maaseutumatkailu](#)
- [IPARD-ohjelmaa \(toimenpiteet ja sovellukset\)](#) koskeva seminaari
- [Alueellinen IPARD-seminaari](#)
- [IPARD-ohjelmatyön pääperiaatteita](#) koskeva seminaari
- [IPARD-ohjelman seuranta ja arviointia](#) koskeva seminaari
- FAO/SWG (Standing Working Group, pysyvä työryhmä) -hankkeen ensimmäinen alueellinen verkostoitumisseminaari: ”[Streamlining of agriculture and rural development policies of SEE countries for EU accession](#)” (Kaakkois-Euroopan maiden maatalous- ja maaseudun kehittämissä politiikan yhtenäistäminen EU-jäsenyyttä varten), 15.–16. syyskuuta 2012, Vodice, Kroatia
- FAO/SWG-hankkeen toinen alueellinen verkostoitumisseminaari: ”Streamlining of agriculture and rural development policies of SEE countries for EU accession” (Kaakkois-Euroopan maiden maatalous- ja maaseudun kehittämissä politiikan yhtenäistäminen EU-jäsenyyttä varten), 22.–24. toukokuuta 2013, Bar, Montenegro
- FAO/SWG-hankkeen ensimmäinen kansallinen verkostoitumisseminaari ”Streamlining of agriculture and rural development policies of SEE countries for EU accession” (Kaakkois-Euroopan maiden maatalous- ja maaseudun kehittämissä politiikan yhtenäistäminen EU-jäsenyyttä varten) järjestettiin 7.–15. helmikuuta 2013 Albaniassa, Montenegrossa ja Bosnia ja Hertsegovinassa
- FAO/SWG-hankkeen toinen kansallinen verkostoitumisseminaari: ”Streamlining of agriculture and rural development policies of SEE countries for EU accession” (Kaakkois-Euroopan maiden maatalous- ja maaseudun kehittämissä politiikan yhtenäistäminen EU-jäsenyyttä varten), 1.–7. syyskuuta 2013, Serbia, Makedonia ja Kosovo*.
- Prepare-verkoston kokous 2013 [[PDF](#) [en](#)], 4.–7. syyskuuta 2013, Bosnia ja Hertsegovina

- Maatalouspolitiikkafoorumi 2013: "[New Prospects for Agriculture and Rural Development in South Eastern Europe towards Sustainable Future](#)" (Kaakkois-Euroopan maatalouden ja maaseudun kehittämisen uudet kestävät tulevaisuudennäkymät) 15.–18. lokakuuta 2013, Pristina, Kosovo*.

Aloitteet ja hankkeet

Tietoa maaseudun kehittämisspolitiikkaa ja -toimia tukevista aloitteista ja hankkeista:

- Leader-aloite Serbia on alustava nimi EU:n rahoittamalle hankkeelle, jonka virallinen nimi on "Capacity building for the establishment and implementation of a LEADER initiative in the Republic of Serbia" (Leader-aloitteen perustamiseen ja toteuttamiseen liittyvien valmiuksien kehittäminen Serbian tasavallassa). Hankkeen merkittävä tulos on Leader-lähestymistavan toteuttamista koskeva käsikirja, jossa esitellään käytännön ohjeita Leader-lähestymistavan käyttöön ottamiseksi Serbiassa.
- Euroopan kansalaiset ("Gradjani za Europu") on Bosnia ja Hertsegovinan kansalaisjärjestöjen käynnistämä aloite. Aloitteessa mukana olevat tahot toimivat pääasiassa kolmella alalla, joihin kuuluu esimerkiksi maaseutualueiden ja maatalouden kehittäminen Bosnia ja Hertsegovinassa, ja ajavat kansalaisyhteiskunnan aseman parantamista Euroopan yhdentymisprosessissa. Lisätietoa "Euroopan kansalaiset" -aloitteesta saa aloitteen [viralliselta verkkosivustolta](#).

Ohjaus ja tekninen apu

Erialaista aineistoa ja asiakirjoja, joissa annetaan ohjeita liittymisprosessista ja erityisesti maaseudun kehittämiseen liittyvistä kysymyksistä:

- Kirjasessa "IPA – A new focus to EU assistance for enlargement" (IPA – Uusi näkökulma laajentumista valmistelemaan EU:n tukeen) [[PDF](#) [En](#)] luodaan katsaus liittymistä valmistelevan tukiväliseen (Instrument for Pre-accession Assistance, IPA) sisältöön, sen perustamisen syihin, sen toimintatapoihin ja siihen, miten se hyödyttää sekä EU:ta että sen jäseneksi pyrkiviä maita.

1.6. Maaseudun kehittämisen tiedotus

Tiedotus on Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) täytäntöönpanon keskeinen tukiväline, jolla autetaan EU:n jäsenvaltioita edistämään maaseudun kehittämisspolitiikkaa.

Kuhunkin EU:n m12aaseudun kehittämissohjelmaan on liitettävä tiedotussuunnitelma. Tämä on olennaisen tärkeää sen varmistamiseksi, että edunsaajat ovat tietoisia siitä ja ymmärtävät, miten saatavilla olevaa rahoitusta voi hakea, ja että Euroopan kansalaiset kuulevat EU:n maaseudun kehittämisspolitiikan tuottamista konkreettisista hyödyistä.

Tiedotusstrategia

Maaseuturahastoa koskevassa tiedotuksessa on otettava huomioon Euroopan komission yleinen tiedotusstrategia, joka perustuu kolmeen pääperiaatteeeseen:

1. Kuunnellaan kansalaisia – otetaan huomioon heidän näkemyksensä ja huolenaiheensa; tiedotus on vuoropuhelua, joka edellyttää vastavuoroisuutta.

Kyse ei ole vain EU:n kansalaisille suunnatusta tiedotuksesta, vaan myös kansalaiset saavat ilmaista mielipiteensä, jotta Euroopan komissio voi ymmärtää heidän näkemyksiään ja huolenaiheitaan.

2. Selitetään ymmärrettävällä tavalla, miten politiikat, ohjelmat ja hankkeet vaikuttavat ihmisten jokapäiväiseen elämään, jotta he voivat samaistua niihin; tämä on välttämätöntä, jos heidän halutaan seuraavan politiikan kehitystä EU:n tasolla.
3. Tuodaan ihmiset paikallistasolla yhteen; tavoitetaan kansalaiset heidän alueellaan suosittujen tiedotusvälineiden kautta.

Maaseuturahaston tiedotustoimien on sekä EU:n että kansallisella tasolla oltava Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston yleisen tiedotusstrategian mukaisia. Komission nimittämisen yhteydessä vuonna 2010 perustetulla uudella strategialla oli määrä vastata vuosien 2010–2015 tiedotusta koskeviin haasteisiin, jotka liittyvät pääasiassa yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistukseen ja uuteen ohjelmakauteen 2014–2020. Tehokas tiedottaminen sekä edunsaajille että suurelle yleisölle edellyttää ehdottomasti eri aihealueisiin ja jäsenvaltioihin liittyvien käytännön esimerkkien ja menestystarinoiden valikoimista ja keräämistä.

Hanke-esimerkeistä tiedottaminen

Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto (ENRD) jakaa tietoa kaikkialla Euroopassa toteutettavien maaseudun kehittämisohjelmien hanke-esimerkeistä monenlaisin keinoin. Niihin kuuluvat esimerkiksi seuraavat:

- [maaseuturahaston hanke-esitteet](#), joihin on koottu maaseudun kehittämisohjelmahankkeisiin liittyviä kertomuksia eri aiheista kuudella kielellä
- [maaseudun kehittämisen hanketietokanta](#), johon on koottu hanke-esimerkkejä kaikista 27:stä EU:n jäsenvaltiosta tiiviissä ”postikorttiformaatissa”.

Kansallisia maaseutuverkostoja koskeva aihekohtainen aloite

ENRD on käynnistänyt kansallisten maaseutuverkostojen tiedotusta koskevan aihekohtaisen aloitteen, jolla tuetaan jäsenvaltioiden välistä parhaiden käytäntöjen vaihtoa maaseudun kehittämisohjelmiin ja maaseuturahastoon liittyvässä tiedotuksessa. Lisäksi aloitteella pyritään esittelemään suurelle yleisölle saavutuksia ja haasteita, joita maaseudun kehittämispolitiikan täytäntöönpanoon liittyy paikallistasolla. Tässä käytetään apuna niitä monia erilaisia maaseuturahastosta rahoitettuja tuotteita, työvälineitä, julkaisuja ja kampanjoita, joita on saatavana kaikkialla Euroopassa.

Aloitteessa on toteutettu seuraavat konkreettiset toimet:

- Kansallisten maaseutuverkostojen 12. kokous tiedottamisesta järjestettiin 28. kesäkuuta 2011. Lisätietoa saat [napsauttamalla tästä](#)
- Tiedotusta koskeva konferenssi ”Communicating Rural development to citizens” (Tiedottaminen maaseudun kehittämisestä kansalaisille) järjestettiin Milanossa 17.–18. marraskuuta Italian kansallisen maaseutuverkoston tuella. Lisätietoa saat [napsauttamalla tästä](#)
- Perustettiin jäsenvaltioiden asiantuntijoista koostuva maaseudun kehittämisen tiedotusta käsittelevä verkosto.
- Kansalliset maaseutuverkostot osallistuivat yhdessä [Internationale Grüne Woche Berlin](#) -messuille ja [Pariisin kansainväliseen maatalousnäyttelyyn](#).

- ENRD julkaisi [tiedotusesitteen](#), jossa osoitettiin tiedotuksen suuri merkitys välineenä, jonka avulla maaseudun kehittämisohjelmien toiminta keskitetään uusiin haasteisiin ja edistetään maaseuturahaston tarjoamien mahdollisuuksien laajempaa hyödyntämistä.

[Maaseudun kehittämisen tiedotusta koskevassa verkkoaineistossa](#) annetaan esimerkkejä maaseuturahastosta rahoitetuista tiedotus- ja julkistamisvälineistä, joita jäsenvaltioissa ja EU:ssa käytetään maaseudun kehittämisohjelmien tunnetuksi tekemiseen ja niiden vaikuttavuuden parantamiseen.

Tiedotuksessa käytettävät välineet ja aineistot ovat tärkeitä, jotta keskeiset viestit saadaan välitettyä sekä maaseudun kehittämisen sidosryhmille että suurelle yleisölle. Ne lisäävät tietoisuutta EU:n jäsenvaltioiden päämääristä, ensisijaisista tavoitteista, rahoitusmahdollisuuksista ja hanke-esimerkeistä, jotka saavat tukea maaseuturahastosta. Muun muassa kansalliset maaseutuverkostot, hallintoviranomaiset ja paikalliset toimintaryhmät ovat toimittaneet kaiken tällä [verkkosivulla](#) olevan aineiston. Sivuille lisätään erilaista aineistoa säännöllisesti. Jokaiseen tiedotustuotteeseen liittyy lyhyt aihekohtainen seloste, jossa annetaan tietoa esimerkiksi tuotteen nimestä, kustannuksista, tuottajasta ja julkaisupäivästä, sekä lyhyt yhteenveto sisällöstä ja kohdeyleisöstä.

2. Maa

Kaikki jäsenvaltiot ovat perustaneet kansallisia maaseudun kehittämisstrategioita ja maaseudun kehittämisohjelmia joko koko maata varten tai alueittain. Eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) verkkosivustolla olevan EU:n interaktiivisen kartan avulla pääset tarkastelemaan kuhunkin jäsenvaltioon liittyviä laajempia tietoja.

- Maaseudun kehittämisohjelman tiedot**
Sivustolla luodaan yleiskatsaus siihen, miten maaseudun kehittämistä hallinnoidaan kussakin maassa, esitetään yhteenveto maaseudun kehittämispolitiikan tavoitteista ja esitellään asiaa koskevia asiakirjoja ja organisaatioita.

Itävalta	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Belgia	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Bulgaria	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Kroatia	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Kypros	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Tšekki	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Tanska	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Viro	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Suomi	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Ranska	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Saksa	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Kreikka	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Unkari	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot

Irlanti	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Italia	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Latvia	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Liettua	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Luxemburg	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Malta	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Alankomaat	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Puola	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Portugali	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Romania	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Slovakia	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Slovenia	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Espanja	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Ruotsi	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Yhdistynyt kuningaskunta	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Martinique, Guadeloupe, Guyana, Réunion (Ranska)	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Kanariansaaret (Espanja)	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot
Azorit, Madeira (Portugali)	Maaseudun kehittämisohjelman tiedot

[Kansalliset maaseutuverkostot](#)

Sivustolla annetaan tietoa kunkin kansallisen maaseutuverkoston jäsenistä, organisaatorakenteesta, toiminnasta, tärkeimmistä ensisijaisista tavoitteista ja yhteisistä toimista muiden verkostojen/maiden kanssa.

[Kansallinen viranomainen](#)

Kaikkien EU:n jäsenvaltioiden maatalousministeriöiden yhteystiedot ovat saatavana [täältä](#).

[Hallintoviranomainen](#)

Jäsenvaltiot nimittävät hallintoviranomaiset, joita voivat olla maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista valtakunnan- tai aluetasolla vastaavat julkiset tai yksityiset elimet. Kaikkien hallintoviranomaisten tarkat yhteystiedot löytyvät [täältä](#).

[Maksajavirasto](#)

Maksajavirastot ovat jäsenvaltioiden ministeriöitä tai elimiä, joiden tehtävänä on hakemusten tukikelpoisuuden tarkistaminen ja tuen myöntämismenettelyn seuranta sekä sen varmistaminen, että kaikki maksut ovat EU:n sääntöjen mukaisia. Luettelo eri maiden maksajavirastoista on saatavana [täältä](#).

[Paikallisia toimintaryhmiä koskeva tietokanta](#)

Paikalliset toimintaryhmät ovat [Leader-lähestymistavan](#) toteutuksen tukipilari. Niiden vastuulla on muun muassa paikallisten strategioiden kehittäminen, sidosryhmien verkostoitumisen tukeminen sekä yksittäisten Leader-hankkeiden arviointi ja hyväksyminen. Tässä [tietokannassa](#) esitetään yhteenveto rekisteröidyistä paikallisista toimintaryhmistä ja niiden tavoitteista ohjelmakauden 2007–2013 lopussa ja annetaan niiden yhteystiedot.

[Maaseudun kehittämisohjelmia koskevat tiedotteet](#)

Maaseudun kehittämisohjelmien edistymistä koskevista tiedotteista esitetään tilannekatsaus kussakin EU:n alueella toteutetussa maaseudun kehittämisohjelmassa saavutetusta edistyksestä antamalla ajantasaista tietoa ohjelmien rahoituksen toteuttamisesta (toteutunut julkisten menojen kokonaismäärä) ja maaseudun kehittämisohjelman yleisestä edistymisestä tuotoksina mitattuna (yhteenvedotiedot tärkeimmistä toimenpiteistä). Lisäksi esitetään vertailu ohjelmakauden 2007–2013 tavoitteisiin. Annetut tiedot ovat jäsenvaltio- ja aluekohtaisia. Saatavana on myös yhteenveto EU:n 27 jäsenvaltion tiedoista.

[Maaseudun kehittämisohjelmahankkeet](#)

Tästä ladattavissa olevasta tietokannasta selviää, miten maaseuturahastoa hyödynnetään käytännössä. Siinä annetaan käytännön esimerkkejä erityyppisistä hankkeista ja niiden rahoituksesta jokaisessa EU-maassa ja kaikissa maaseudun kehittämisohjelmien toimintalinjoissa.

Lisäksi [eri maita koskevassa osiossa](#) annetaan tietoa EU-jäsenyyttä hakevista maista. Tarkempia tietoja nykyisistä ja mahdollisista ehdokasmaista saa [täältä sivulta](#).

3. Aiheet

Euroopan maaseudun kehittämisen haasteet ovat yhtä kirjavaa ja monitahoisia kuin maaseutualueet itsekin, ja niihin kuuluu tiiviisti toisiinsa kytkeytyviä sosioekonomisia, taloudellisia, ympäristöä koskevia ja teknisiä kysymyksiä. Aiheet ilmastonmuutoksesta maaseutuyrittäjyyteen ja sosiaalisesta osallisuudesta innovaatioon ovat nykypäivän maaseutualueiden kannalta merkittäviä kysymyksiä, joihin eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) analyyseissä keskitytään. Sivustolla pääset itse tutustumaan näihin aiheisiin, joissa on käsitelty tarkemmin maaseutupolitiikan suunnittelun, kehittämisen ja toteuttamisen vaikutuksia.

Pääset selaamaan tätä osiota alla olevien linkkien kautta:

- [Maatalous](#)
- [Ympäristö](#)
- [Yrittäjyys](#)
- [Nuoriso ja nuoret viljelijät](#)
- [Metsätalous](#)
- [Tieto- ja viestintäteknikka](#)
- [Maaseudun ja kaupungin yhteydet](#)
- [Sosiaaliset näkökohdat](#)
- [Tietämyksensiirto ja innovointi](#)

3.1. Maatalous

Maatalous on eurooppalaiselle maaseudun kehittämisverkostolle (ENRD) avainkysymys. Tässä osiossa korostetaan erityisesti pientiloja, osittaista omavaraistuotantoa ja vuoristoalueiden maataloutta, lähiruokaa ja lyhyitä toimitusketjuja koskevaa tutkimusta.

Pientilat

Pientilat ovat aina olleet maatalouden kulmakivi EU:ssa. Niillä on merkittävä rooli sekä maaseudun elinvoimaisuuden tuottamisessa että ylläpitämisessä. Pientilat tukevat paikallisten maaseutuyhteisöjen säilymistä ja tuottavat tärkeitä sosiaali-, kulttuuri- ja ympäristöpalveluita (julkishyödykkeet) sekä luovat lisäarvoa, etenkin paikallisten erikoisuuksien muodossa. Tästä syystä nykyinen tilanne ja rakenteellisen muutoksen vaikutukset pientilojen eloonjääntiin ovat erittäin merkittäviä kysymyksiä EU:n maaseutualueille. Viimeiset laajentumiset vuosina 2004 ja 2007 toivat miljoonia pieniä ja osittain omavaraisia tiloja EU:hun. Niiden yhdentymisen markkinoihin on vähäistä ja niiden kilpailukykyä on kyseenalaistettu. Toisaalta pientilat pitävät usein kaikkein heikoimmassa asemassa olevat ja epäsuotuisimmat maaseutualueet asuttuina.

Korkean tason konferenssi ”The Present and the Future of Small Farms in the European Union” (Pientilojen nykyisyys ja tulevaisuus Euroopan unionissa) järjestettiin 8.–9. heinäkuuta 2011 Krakovassa, Puolassa. Sen järjestivät Krakovan maatalousyliopisto, Puolan tiedeakatemia maaseudun ja maatalouden kehittämisen instituutti (Varsova), Malopolskan alueen maatalouden neuvontapalveluista vastaava järjestö, Brwinówin maatalousneuvontakeskus (Krakovan sivutoimipiste) ja Euroopan parlamentin jäsenen Czesław Siekierskin toimisto. Sitä pidetään jatkotoimena osittaista omavaraistuotantoa koskevalle seminaarille, joka ENRD järjesti lokakuussa 2010 Sibiussa, Romaniassa. Yhteenvedon konferenssista voi ladata täältä [[PDF^{en}](#)].

ENRD:n ja kansallisen maaseutuverkoston lyhyitä toimitusketjuja koskeva yhteishanke on erityisen merkittävä pientiloille. Hankkeesta on lisätietoa jäljempänä.

Osittainen omavaraistuotanto

Keskustelu pientilojen merkityksestä on lisääntynyt merkittävästi kahden viimeisimmän laajennuksen (2004 ja 2007) myötä, jolloin omavaraisten ja osittain omavaraisten viljelijöiden määrä EU:n 27 jäsenvaltiossa yli kolminkertaistui 11 miljoonaan. Todisteena lisääntyneestä mielenkiinnosta tätä aihetta kohtaan noin 140 henkilöä osallistui seminaariin ”Semi-subsistence farming in the EU: current situation and future prospects” (Osittainen omavaraisten viljely EU:ssa: nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät), joka järjestettiin Sibiussa, Romaniassa, 13.–15. lokakuuta 2010. Keskustelujen tavoitteena oli edistää osittain omavaraisten viljelijöiden tarpeiden ja mahdollisuuksien ymmärtämistä ja selvittää, kuinka osittain omavaraiset maatilat ovat vuorovaikutuksessa yhteiskunnan ja ympäristön kanssa.

Seminaaria varten laadittiin laaja tausta-asiakirja osittain omavaraista maataloista EU:ssa. Sen voi ladata **PDF-muodossa:** [en](#) [fr](#) [de](#) [ro](#) [pl](#) [bg](#).

Lisätietoa osittaista omavaraistuotantoa käsittelevästä seminaarista saat [napsauttamalla tästä](#).

Vuoristoalueet

Vuoristoalueilla on erityisiä haasteita ja tarpeita verrattuna muihin maaseutualueisiin. EU:n yhteisen maatalouspolitiikan mukaisesti nämä alueet luokitellaan [epäsuotuisiksi alueiksi](#) (Less Favoured Areas, LFA-alueet), koska ne ovat alueita, joille on ominaista korkeasta sijainnista johtuva lyhyt kasvukausi tai alemmissa korkeuksissa olevat jyrkät rinteet tai näiden yhdistelmä.

Tällaiset olosuhteet asettavat suuria haasteita näiden alueiden maataloudelle ja maaseudun elinkeinoelämälle. EU on kehittänyt vuoristojen maaseutualueille kohdennettua erityisiä tukivälineitä, joihin sisältyvät muun muassa maaseudun kehittämiss politiikan toimenpiteet.

Osana Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston suorittamaa laajempaa tarkasteluprosessia ENRD:n yhteyspiste tarkasteli maaseudun kehittämissohjelmasta vuoristoalueille ja niiden maataloudelle myönnettävää tukea. Tarkastuksen tulokset on esitetty seuraavissa raporteissa:

- Komission yksiköiden valmisteluasiakirja ”Peak Performance – New Insights into Mountain Farming in the European Union” (Uusia näköaloja vuoristoalueiden maatalouteen Euroopan unionissa) [[PDF](#) [en](#)]
- Vuoristoalueiden maatalouden tarkastelua koskeva ENRD:n työasiakirja [[PDF](#) [en](#)].

Vuoristoalueita koskevia uusia tukimuotoja on ehdotettu [EU:n maatalouden kehittämisspolitiikan uudelle ohjelmakaudelle \(2014–2020\)](#). Niihin kuuluu muun muassa mahdollisuus sisällyttää maaseudun kehittämissohjelmiin vuoristoalueisiin liittyviä alaohjelmia. Katso uudet ehdotukset [täältä](#).

Lisätietoja EU:n vuoristoalueista ja maaseudun kehittämisestä saa alla olevista linkeistä:

- [Euromontana](#) (Eurooppalaisen maaseudun kehittämissverkoston jäsen) tukee vuoristoalueiden asuttamista sekä yhtenäisen ja kestäväen kehityksen ja elämänlaadun parantamista vuoristoalueilla.
- Euroopan ympäristövirasto on laatinut hyödyllisen tieto-opiaan EU:n vuoristoalueiden ekosysteemien maankäytön tarpeista. Katso viraston raportti aiheesta [täältä](#).
- Vuoristoalueiden kannalta tärkeitä hankkeita löytyy myös [maaseudun kehittämissohjelmien hanketietokannasta](#).

Lähirooka ja lyhyet toimitusketjut

Elintarvikkeiden tärkeää roolia EU:n maaseudun kehittämissessä korostetaan Euroopan komission [maataloustuotteiden myyninedistämiss ohjelmassa](#). Ehdotukset tämän ohjelman päivittämissestä esitettiin vuonna 2011, jolloin kiinnitettiin huomiota siihen, että ”EU:ssa on hyvin moninaisia ruokaperinteitä, joita kannattaa hyödyntää täysimääräisesti.” Kumppanuuteen perustuvat lähestymistavat paikallisten elintarvikemarkkinoiden vahvistamiseksi ovat osoittautuneet tehokkaiksi maaseudun kehittämissen välineiksi. Tällaisten lähiroukahankkeiden tulokset auttavat vahvistamaan maaseudun elinkeinoelämän keskeisiä osatekijöitä kestäväillä tavoilla. Lähiroukahankkeisiin osallistuvat liikeyritykset voivat yhteistoiminnan avulla löytää uusia keinoja lisätä myyntiään ja kiinnittää uudenlaisten asiakkaiden huomion. Paikallisten maatalous-, matkailu- ja elintarviketuotantoalojen välisiä yhteyksiä voidaan vahvistaa.

Lisäksi lähirookatuotteiden kulutus vähentää ruoan kuljetustarvetta maaseudulla. Tämä hyödyttää taloutta, yhteiskuntaa ja ympäristöä vähentämällä kuljetuskustannuksia, päästöjä ja maaseututeiden kulumista sekä parantamalla liikenneturvallisuutta vähentyneen liikenteen ansiosta. Lyhyet toimitusketjut tuovat mukanaan myös moninaisia kehitysetuja maaseutuyrityksille. Kun esimerkiksi raaka-aineen tuottajan ja loppuasiakkaan välisessä toimitusketjussa on mukana vähemmän yrityksiä, mukana olevat toimijat saavat paremman hinnan. Välikäsien pienempi määrä tuo mukanaan kustannussäästöjä asiakkaille, ja tieto raaka-aineiden alkuperästä on kaikkien helpommin saatavilla. Suoramyynti (alkutuottajalta suoraan loppuasiakkaalle) on lyhin toimitusketju.

Maatalousrahaston tukivälineiden rahoitustoimenpiteiden avulla on mahdollista edistää lyhyitä toimitusketjuja. Ne ovat tärkeitä maatalouselintarvikealalla ja niitä voidaan hyödyntää myös muissa maaseudun yrityksissä.

Lisätietoja löytyy seuraavista lähteistä:

- Italian kansallinen maaseutuverkosto on toimittanut mielenkiintoisen tutkimuksen lyhyistä toimitusketjuista [[PDF](#) [en](#)].
- Ks. ENRD:n esite maaseuturahaston tukemista elintarvikehankkeista ja esimerkkejä lähiruokaa ja lyhyitä toimitusketjuja koskevista toimista [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].

3.2. Ympäristö

Maaseudun kehittämiseen liittyvässä yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) toisessa pilarissa on merkittäviä säännöksiä ympäristön hyväksi. Nämä säännökset auttavat kääntämään suuntaa luonnon monimuotoisuutta, kasvihuonekaasupäästäjä, maaperän ja veden laatua sekä maiseman säilyttämistä koskevista haasteista.

Erityisesti **maaseuturahastoa koskevan asetuksen toimintalinjalla 2 on määrää** ”parantaa ympäristön ja maaseudun tilaa toimenpiteillä, joilla pyritään suojelemaan ja parantamaan luonnonvaroja sekä säilyttämään luonnonarvoiltaan arvokkaat maa- ja metsätalousjärjestelmät sekä kulttuurimaisemat Euroopan maaseutualueilla”. Ympäristön tilan parantamisen tärkeys EU:n maaseudun kehittämissä politiikan avulla ilmenee erityisesti seuraavista tiedoista:

- toimintalinjalle 2 ehdotettu vähimmäisrahoitusprosentti on 25 (verrattuna 10 prosenttiin toimintalinjoille 1 ja 3)
- maatalouden ympäristötoimenpide 214 (maatalouden ympäristötuet) on ainoa pakollinen toimenpide ja koskee siksi kaikkia 88:aa maaseudun kehittämissä ohjelmaa, jotka ovat toiminnassa EU:n alueella.

Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutos sisältää sekä uhkia että mahdollisuuksia Euroopan maataloudelle, metsätaloudelle ja maaseutualueille. Lisätietoa ilmastonmuutoksesta ja maataloudesta saat napsauttamalla [tästä](#). Alueellisten ja kansallisten maaseudun kehittämissä ohjelmien tärkeiden tukitoimenpiteiden avulla puututaan sekä ilmastonmuutoksen syihin että seurauksiin. Ennen vuonna 2008 tehtyä yhteisen maatalouspolitiikan ”terveystarkastusta” ja Euroopan talouden elvytysuunnitelmaa alkuperäiset maaseudun kehittämissä ohjelmat ohjelmakaudelle 2007–2013 sisälsivät laajan valikoiman toimenpiteitä, jotka hyödyttivät suoraan tai välillisesti ilmastotoimien kolmea pääulottuvuutta, nimittäin ilmastonmuutoksen hillitsemistä, ilmastonmuutokseen sopeutumista ja uusiutuvien energialähteiden hyödyntämistä.

YMP:n terveystarkastuksen ja Euroopan talouden elvytysuunnitelman sekä niiden seurauksena maaseudun kehittämissä ohjelmiin tehtyjen korjausten ansiosta lisärahoituksen kohdentaminen ilmastotoimiin auttaa edelleen vähentämään Euroopan maatalouden kasvihuonekaasupäästöjä. Maaseudun kehittämissä ohjelman saamat lisämäärärahat ilmastotoimia varten parantavat myös Euroopan kykyä selviytyä ilmastomuutoksen vaikutuksista. Eurooppalainen maaseudun kehittämissä verkosto (ENRD) selvitti vuonna 2010 tehdyssä kartoituksessa, miten ilmastonmuutoksen ongelmaan oli puututtu maaseudun kehittämissä ohjelmissä jäsenvaltiotasolla. Kartoituksen tulokset ovat nähtävissä kunkin jäsenvaltion yhteenvetoasiakirjoista sekä EU:n 27 jäsenvaltion yhteenvetoraportista tämän [verkkosivun](#) alaosassa.

Voit katsoa videon ilmastonmuutoksen hillitsemistoimista Euroopan maaseutualueilla napsauttamalla tästä [linkistä](#).

Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelujen tuottamista käsittelevä ENRD:n teemaryhmä, jonka toiminta käynnistyi joulukuussa 2011 ja päättyi vuoden 2013 alussa, määrittä ympäristöpalvelujen tuotannon maksimoinnin kannalta keskeisiä näkökohtia ja antoi tulevien maaseudun kehittämissuunnitelmien (2014–2020) suunnittelua ja täytäntöönpanoa koskevia suosituksia. Suositukset perustuvat tietoihin, joita on saatu tähänastisista kokemuksista (47 esimerkkiä 15 jäsenvaltiosta), erilaisista toteutusta koskevista lähestymistavoista ja menestystekijöistä sekä tutustumiskäynneistä ja EU:ssa toimivien ympäristöalan sidosryhmien kanssa käydyistä keskusteluista.

ENRD:n verkkosivustolla on saatavana erilaisia asiaan liittyviä päätösasiakirjoja:

- Tiivistelmä ympäristöpalveluiden tuottamista käsittelevän teemaryhmän raportista [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- Ympäristöpalveluiden tuottamista käsittelevän teemaryhmän loppuraportti [[PDF](#) [en](#)]
- Esimerkkejä maaseudun kehittämissuunnitelmista tukea saavien ympäristöpalveluiden tuottamisesta [[PDF](#) [en](#)]
- Teemaryhmän työn lähtökohtien ja tavoitteiden vahvistamista koskeva tausta-asiakirja [[PDF](#) [en](#)]
- Koordinointikomitean seminaarin ”Quality design of environmental and climate measures for 2014-2020 RDPs” (Korkealaatuisten ympäristö- ja ilmastotoimien suunnittelu maaseudun kehittämissuunnitelmassa 2014–2020) [verkkosivut](#)
- EU Rural Review -lehti ”Delivering Environmental Services using Rural Development Policy” (Ympäristöpalveluiden tuottaminen maaseudun kehittämissuunnitelman avulla, huhtikuu 2013) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)]
- Ympäristöpalveluja koskeva maaseuturahaston hanke-esite [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]

ENRD:n käynnistämä merkittävä hanke, joka liittyy suoraan ympäristöpalveluihin, on ollut julkishyödykkeitä ja julkisia toimia käsittelevä teemaryhmä 3. Lisätietoa aiheesta löytyy tämän asiakirjan [Politiikka toiminnassa -osiosta](#).

Huhtikuussa 2011 ENRD:n teemaryhmä 4 järjesti seminaarin, joka kokosi yhteen maatalouden ympäristötoimenpiteiden yhteisten lähestymistapojen suunnittelua ja niiden toteuttamiseen olennaisesti kuuluvia haasteita käsittelevät erityisasiantuntijat [[PDF](#) [en](#)].

ENRD:n yhteispiste laati myös esityksen YMP:n toimenpiteen ”Maatalouden ympäristötuet” tilanteesta Euroopan unionissa; sitä käsiteltiin Cedia Autumn Conference -konferenssissa, joka järjestettiin 30. syyskuuta – 1. lokakuuta 2010 Brysselissä [[PDF](#) [en](#)].

Tietoja kaikkien maaseudun kehittämissuunnitelmien toimenpiteiden (mukaan lukien ympäristöpalveluihin liittyvät toimenpiteet) edistymisestä on saatavana [Maaseudun kehittämissuunnitelma lukuina](#) -osiosta.

ENRD:n [hanketietokannasta](#) on saatavana huomattava määrä ympäristöpalvelujen tuottamiseen liittyviä hanke-esimerkkejä.

3.4. Yrittäjyys

Maaseutuyrittäjyys

Yksi tärkeimmistä toimintatavoista maaseutuyhteisöjen talousongelmien ratkaisemiseksi on yrittäjyyden edistäminen ja tukeminen, johon on viime aikoina kiinnitetty uudelleen huomiota monissa EU:n jäsenvaltioissa vallitsevan jyrkän talouden laskusuhdanteen takia. Verkkoaineistosta löydät monipuolista tietoa maaseutuyrittäjyyteen liittyvistä kysymyksistä. Aineistossa on käsitelty monia maaseutuyrittäjyyteen liittyviä näkökohtia, muun muassa erilaisia sidosryhmien laatimia asiakirjoja (raportteja, tausta-asiakirjoja, muistioita, ohjeasiakirjoja, esitteitä ja muita aiheeseen liittyviä asiakirjoja) sekä niissä valittuja lähestymistapoja, näkökantoja ja toimia:

- [Maaseutuyrittäjyyttä koskeva kirjasto](#) sisältää suuren määrän erilaisia maaseutuyrittäjyyden kannalta olennaisia asiakirjoja ja julkaisuja.
- [Valmiuksien kehittämisvälineillä](#) tuetaan maaseudun yritysten perustamista ja kehittämistä.
- [Kansallisten maaseutuverkostojen yhteisiä toimia](#) koskevasta osiosta löydät tietoa yhteisistä toimista tietyillä maaseutuyrittäjyyden aloilla, joiden osalta kansalliset maaseutuverkostot ovat tuoneet esiin yhteisiä etunäkökohtia.
- Saatavana on erilaisia [esimerkkejä yhteistyöhankkeista](#), joita jäsenvaltiot ovat toteuttaneet.

Maaseudun rahoitus

Rajoitettu mahdollisuus rahoitustukeen (mukaan lukien luottojärjestelyt ja sijoituspääoma) on yksi suurimmista esteistä maaseutuyrittäjyydelle ja maaseudun liiketoiminnan kehittämiseksi koko Euroopan unionin (EU) alueella. Maaseutuyritysten ”taloudellisesta syrjäytymisestä” on viime vuosina kirjoitettu paljon ja sen katsotaan johtuvan koko kansantaloutta koskevien ja maaseutukohtaisten tekijöiden yhdistelmästä.

Eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) maaseudun rahoituksen toimintaryhmä (Rural Finance Task Force, RFTF) perustettiin huhtikuussa 2011 kansallisten maaseutuverkostojen 11. kokouksessa, joka järjestettiin Bad Schandaussa, Saksassa (saat lisätietoa napsauttamalla [tästä](#)). Maaseudun rahoituksen toimintaryhmä on kansallisten maaseutuverkostojen yhteinen elin, joka toimii kansallisen maaseutuverkoston maaseutuyrittäjyishankkeen alaisuudessa. Hankkeen kokonaistavoitteena on määritellä ja edistää toteutuskelpoisia strategioita ja toimia, joilla vastataan maaseutualueiden taloudellisten muutosten asettamiin haasteisiin. Maaseudun rahoituksen toimintaryhmä teki touko-kesäkuussa 2011 maaseudun nykyisiä rahoitusvälineitä koskevan selvityksen, jonka tulokset esiteltiin Brysselissä 29. kesäkuuta 2011 järjestetyssä seminaarissa. Päivitetty raportti toimintaryhmän työn edistymisestä (väliraportti) sekä tulevaa työtä koskeva toimintasuunnitelma esiteltiin kansallisten maaseutuverkostojen 13. kokouksessa, joka pidettiin Haagissa, Hollannissa, 10. marraskuuta 2011. Lisätietoa kokouksesta on saatavana [täältä](#).

Maaseudun rahoitusta koskevan ENRD:n maaseutuyrittäjyishankkeen loppuraportissa [[PDF](#) täältä.

Latvian kansallinen maaseutuverkosto järjesti ENRD:n yhteyspisteen tuella seminaarin ”Facilitating Access to Finance for Rural Micro-Enterprises” (Rahoitusjärjestelyjen asettaminen paremmin mikroyritysten saataville) 28. kesäkuuta 2012 Riiassa, Latviassa. Seminaarin päätavoitteena oli koota yhteen eri sidosryhmien edustajia, joilla on erityinen intressi luotonhankintaan maaseutualueilla. Seminaari tarjosi ainutlaatuisen tilaisuuden lisäkeskusteluihin, joiden avulla määriteltiin tapoja parantaa rahoitusjärjestelyjen nykyisiä ja tulevia sääntöjä. Lisätietoja kokouksesta saa [täältä](#).

Rahoitusjärjestelyjä koskevassa [koordinoitukomitean seminaarissa](#), joka pidettiin 26. lokakuuta 2012, tavoitteena oli parantaa maaseudun kehittämissuunnitelmien sidosryhmien tietoisuutta mahdollisuuksista kehittää ja hyödyntää rahoitusjärjestelyvälineitä, jotta parannettaisiin maaseuturahaston mahdollisuuksia Euroopan maaseutualueiden kehittämiseen. Esitykset ja keskustelut pohjautuivat EU:n eri rahastoista ja ohjelmista saatuihin kokemuksiin, ja niissä tuotiin esiin tärkeitä havaintoja, joita oli saatu rahoitusvälineiden koordinoinnista paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla. Seminaarissa kerrottiin myös tuoreimmat tiedot yhteiseen strategiakehykseen liittyvistä rahoitusvälinesäännöksistä, mukaan luettuina säädösmuutokset ja niiden tulevat vaikutukset. Lisätietoja seminaarista saa [täältä](#).

Lisää mielenkiintoisia keskusteluja maaseudun rahoituksesta löytyy EU Rural Review -lehdestä nro 13 ”Rural Development Financial Instruments: New opportunities for tackling the economic crisis” (Maaseudun kehittämisen rahoitusvälineet: uusia mahdollisuuksia rahoituskriisistä selviytymiseen), joka on saatavana [täältä](#).

Lisää maaseudun rahoitusta koskevaa taustatietoa ja linkkejä saa [täältä](#).

3.5. Nuoriso ja nuoret viljelijät

Väestörakenteen muutos ja maaseutualueiden väestökato ovat merkittäviä kysymyksiä useimmissa EU:n jäsenvaltioissa ja vaikuttavat huomattavasti monien maaseutualueiden taloudelliseen suoriutumiskykyyn. Siksi nuorten jääminen pysyvästi maaseutualueille kuuluu EU:n maaseudun kehittämissuunnitelman tärkeimpiin ensisijaisiin tavoitteisiin.

Nuoret viljelijät, joiden osuus EU:n aktiivisesta maatalousväestöstä on vain 6 prosenttia, ovat avainasemassa maaseudun säilyttämisessä elävänä. Nuorille viljelijöille myönnettävään EU:n tukeen sisältyy Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettava erityistoimenpide ”Nuorten viljelijöiden aloitustuki”. Tällaisen tuen avulla voidaan ratkaista niitä haasteita, joita nimenomaan nuoret viljelijät kohtaavat yrittäessään aloittaa toimintaa maatalousalalla, kannustamalla heitä jäämään asumaan ja työskentelemään maaseutualueille, luomaan uusia työllistymismahdollisuuksia ja tukemaan sellaisten palveluiden kehittämistä, joilla lisätään maaseutualueiden yleistä sosiaalista ja taloudellista elinvoimaisuutta.

Useissa EU:n jäsenvaltioissa on otettu käyttöön monenlaisia maaseutualueiden nuorille suunnattuja tukitoimia. Niitä ovat muun muassa koulutus sekä tiedonkulkua parantavien palvelujen ja tuen käyttöönotto. [Sivuston tässä osiossa](#) on tarjolla tärkeää tietoa ja aineistoa EU:n maaseutualueiden nuorille viljelijöille ja nuorisolle annettavasta tuesta:

- [Nuorisokirjastossa](#) luodaan katsaus useiden Euroopan alueella toimivien laitosten ja organisaatioiden toteuttamiin hankkeisiin ja aloitteisiin, joiden tarkoituksena on parantaa tiedonkulkua maaseutualueiden nuorille.

- [Nuorten viljelijöiden kirjastossa](#) on tarjolla tarkempaa tietoa erilaisista laitoksista ja organisaatioista sekä aloitteista ja hankkeista, jotka tarjoavat tukea nuorille eurooppalaisille viljelijöille.
- Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto (ENRD) on vuodesta 2012 tarkastellut [nuorisoa ja nuoria viljelijöitä koskevassa hankkeessa](#) parhaita tapoja parantaa nuorison ja nuorten viljelijöiden mahdollisuuksia hyötyä maaseuturahaston tuesta.

3.6. Metsätalous

Metsät ja muut puustoiset maat kattavat yli 40 prosenttia EU:n pinta-alasta. Ne tarjoavat toimeentulon miljoonille työntekijöille, yrittäjille ja metsänomistajille. Metsänomistajat ja maanviljelijät ovat EU:n maaseudun maa-alan pääasialliset hoitajat, ja heillä on merkittävä vaikutus erityisesti maaseutualueiden talouskasvuun, työpaikkoihin ja hyvinvointiin. Metsillä on monia tarkoituksellista talouteen ja ympäristöön liittyviä sekä sosiaalisia tehtäviä. Ne tuottavat myös uusiutuvia energialähteitä ja ovat mukana ilmastonmuutoksen torjuntatoimissa.

Kansallisen maaseutuverkoston metsätaloushanke

Kansallisen maaseutuverkoston metsätaloushanke käynnistettiin joulukuussa 2009. Tavoitteena oli perustaa kansallisten maaseutuverkostojen työympäristö, jonka avulla voitaisiin edistää kokemusten ja käytäntöjen vaihtoa, jotta parannettaisiin metsätaloustoimenpiteiden toteuttamista osana EU:n vuosien 2007–2013 maaseudun kehittämispolitiikkaa. Hankkeen päätarkoituksesta ja toivotuista tuloksista sovittiin työryhmän ensimmäisessä kokouksessa Brysselissä joulukuussa 2009, jolloin viidestä kansallisesta maaseutuverkostosta koostuva alustava työryhmä määrittäi tulevan yhteistyön perusteet. Kiinnostus hanketta kohtaan on sen jälkeen kasvanut, ja nykyisin mukana on yhteensä kymmenen kansallista maaseutuverkostoa.

ENRD:n yhteyspiste on osallistunut hankkeen yhteydessä suoritettavaan tutkimustyöhön ja ollut mukana laatimassa tausta-asiakirjaa [[PDF en](#)], jossa tarkasteltiin metsiin liittyvien toimenpiteiden täytäntöönpanoa tiettyjen jäsenmaiden maaseudun kehittämisohjelmissä ohjelmakaudella 2007–2013. Kansalliset maaseutuverkostot osallistuivat tutkimukseen keräämällä ja tarkastelemalla maakohtaisia tietoja. Kansalliset maaseutuverkostot ovat myös työskennelleet määrittääkseen kolme pääasiallista kohdealaa, joiden rajoissa yhteiset toimet määritetään ja käynnistetään. Kyseiset kohdealat esiteltiin yhdessä yhteisiä toimia koskevien ehdotusten kanssa kansallisten maaseutuverkostojen 10. kokouksessa, Edinburghissa syyskuussa 2010 [[PDF en](#)]. Yhteenvetoasiakirjan metsätaloushankeeseen yhteisistä toimista voi ladata seuraavasta linkistä [[PDF en](#)].

Aihepiirit ja yhteiset toimet

Yhtenä kohdealana käsitellään käytänteiden vaihtoa, joka liittyy metsien biomassan käyttöön energiantuotannossa (erityisesti lämmityksessä) paikallistasolla. Tähän aihepiiriin kuuluvia toimenpiteitä johtaa Suomen kansallinen maaseutuverkosto, ja aihetta koskeva seminaari järjestettiin 25.–27. syyskuuta 2011 Punkaharjulla. Lisätietoja seminaarista löytyy [täältä](#).

Toinen kohdeala liittyy metsien monikäyttöisyyteen (esim. metsien tuottamat julkishyödykkeet ja -palvelut). Tämän aihepiirin käsittelyn käynnisti Espanjan kansallisen maaseutuverkoston järjestämä opintovierailu lokakuussa 2010. Vierailun kohteena olivat Etelä-Espanjan dehesa-tammimetsät

Andalusiassa, jossa opintomatkalaiset tutkivat metsien tarjoamia mahdollisuuksia talouden monipuolistamiseen.

Opintovierailun tulosten [[PDF en](#)] pohjalta Vallonian maaseutuverkosto järjesti kansainvälisen seminaarin ”The Management of Environmental Public Goods” (Ympäristön julkishyödykkeiden hoito) Namurissa, Belgiassa, 18.–19. marraskuuta 2010. Lisätietoja seminaareista, yhteisistä toimista ja opintovierailuista löydät [täältä](#).

Yksityisen metsänhoidon tukea koskevan aihepiirin yhteydessä on määritelty ja tarkasteltu lukuisia erilaisia toimintamahdollisuuksia (ks. esimerkiksi Italian kansallisen maaseutuverkoston ehdotus yhteiseksi toimeksi [[PDF en](#)] tietojen saatavuuden parantamiseksi metsäalalla). Hankkeen aikana ei kuitenkaan käynnistetty konkreettisia toimia.

YK:n kansainvälisen metsävuoden 2011 yhteydessä Italian kansallinen maaseutuverkosto isännöi kesäkuussa 2011 ENRD:n tuella kansainvälistä kongressia metsävarojen nykyisestä ja tulevasta roolista maaseutualueiden sosioekonomisessa kehityksessä. Lisätietoja tuloksista saa [RomaForest2011](#) -kongressin virallisilta verkkosivuilta tai lukemalla tapahtuman yhteenvetoasiakirjan [[PDF en](#)].

Lisätietoja metsätaloudesta:

- EU Rural Review -lehti ”Forestry and rural development” (Metsätalous ja maaseudun kehittäminen, marraskuu 2011) [[PDF en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)].
- Metsätaloutta koskevassa maaseuturahaston hanke-esitteessä esitellään artikkelisarja siitä, miten maaseuturahastoa voidaan hyödyntää lukuisien erilaisten puustoisten maiden muodostamien varantojen kestävään kehittämiseen EU:ssa [[PDF en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].
- [Maaseutuyrittäjyyttä koskevaan osioon](#) sisältyy oma metsätalousoosio, josta saa muita tärkeitä tietoja toimien sisällöstä ja metsätaloushankkeista sekä muita hyödyllisiä verkkoaineistoja.
- Metsätalousoalan hankkeista saa tietoa [maaseudun kehittämisohjelmien hanketietokannasta](#).

3.7. Tieto- ja viestintäteknikka

Ohjelmakaudella 2007–2013 maaseudun kehittämissä politiikassa kiinnitettiin erityistä huomiota tieto- ja viestintäteknikkaan. Maaseuturahasto tukee monin tavoin tieto- ja viestintäteknikkayritysten, -palveluiden ja -taitojen kehittämistä ja laajakaistan rakentamista maaseutualueille. Investoinnit laitteistoihin ja ohjelmiin ovat tukikelpoisia kaikissa maaseudun kehittämissä ohjelmissa.

Tieto- ja viestintäteknikan merkitys Euroopan maaseutualueiden kehittämisessä oli ydinteemana eurooppalaisen maaseudun kehittämissä verkoston (ENRD) Brysselissä 10. helmikuuta 2011 järjestämässä seminaarissa ”ICT and rural areas: building the knowledge society at grassroots level” (TVT ja maaseutualueet: tietoyhteiskunnan rakentaminen ruohonjuuritasolla). Lisätietoja seminaarista saa [täältä](#).

Tästä [linkistä](#) voit ladata ENRD:n esitteen, jossa annetaan useita esimerkkejä maaseuturahaston tuella toteutettavista tieto- ja viestintäteknikkahankkeista.

[Maaseudun kehittämisohjelmien hanketietokannassa](#) annetaan esimerkkejä maaseudun kehittämisohjelmien avulla toteutetuista ja maaseuturahaston rahoittamista tieto- ja viestintätekniikkahankkeista. Lisätietoa saat [täältä](#).

ENRD on laatinut lyhyen esityksen maaseudun kehittämispolitiikan käsitteellisestä viitekehyksestä ja toimista, joilla tuetaan maaseutualueiden tieto- ja viestintätekniikkaa. Esitys on saatavana täältä [[PDF](#)].

Tiedotteessa ”Overview of the CAP Health Check and the European Economic Recovery Plan – Modification of the RDPs” (Katsaus YMP:n terveystarkastukseen ja Euroopan talouden elvytysuunnitelmaan – Muutoksia maaseudun kehittämisohjelmiin) esitellään maaseudun kehittämisohjelmiin EU:n yhteisen maatalouspolitiikan ”terveystarkastuksen” ja Euroopan talouden elvytysuunnitelman jälkeen tehdyt muutokset ja laajakaistainfrastruktuuriin tehtävien investointien painopisteet. Tiedote on saatavana [täältä](#).

3.8. Maaseudun ja kaupunkien yhteydet

Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) tulevaisuutta vuoden 2013 jälkeen koskevassa Euroopan komission tiedonannossa vuodelta 2010 (ladattavissa [täältä](#)) todetaan, että YMP:n ensisijaisena tavoitteena on edistää ”tasapainoista aluekehitystä maaseutualueilla kaikkialla EU:ssa: järjestämällä ihmisille mahdollisuuksia paikallistasolla, kehittämällä valmiuksia ja parantamalla paikallisia oloja sekä maaseudun ja kaupungin välisiä yhteyksiä.”

Maaseudun kehittämisen lähestymistavoissa, joilla pyritään tämänkaltaiseen tasapainoiseen aluekehitykseen, olisi hyvä ottaa huomioon muun muassa seuraavat avainkysymykset:

- kaupunkialueet ovat tärkeitä markkina- ja palvelukeskuksia maaseutuyrityksille
- Euroopan maaseutu on suosittu kaupunkiväestön keskuudessa
- kaupunkeja ympäröiviin maaseutualueisiin voi kohdistua ympäristöpaineita kaupunkien kehityksestä, suosittujen virkistysalueiden toiminnasta ja työmatkaliikenteestä.

Alueellisilla yhtenäistetyillä lähestymistavoilla voidaan saavuttaa myönteisiä tuloksia, kun niissä otetaan huomioon kaupunki- ja maaseutualueiden välisten yhteyksien moninainen dynamiikka. Tuloksilla voidaan saada aikaan kestävä alueellinen kehityksen lähestymistapoja, joissa otetaan asianmukaisesti ja tasapuolisesti huomioon sekä maaseutu- että kaupunkialueet. Lisätietoa maaseudun ja kaupunkien yhteyksistä saa [täältä](#).

3.9. Sosiaaliset näkökohdat

Maatilojen kuntouttava käyttö

Viime vuosina yhä useammat erilaiset maaseudun sidosryhmät ovat kiinnittäneet huomiota maatilojen kuntouttavaan käyttöön, ja EU:n 27 jäsenvaltiossa on lukuisia esimerkkejä maatilojen kuntouttavaan käyttöön liittyvistä toimista. Kiinnostukseen on syynä laajempi ymmärtämys maatalouden ja maaseudun tarjoamista mahdollisuuksista parantaa ihmisten sosiaalista, fyysistä ja henkistä hyvinvointia. Samanaikaisesti maatilojen kuntouttava käyttö tarjoaa myös viljelijöille uuden tilaisuuden tuottaa vaihtoehtoisia palveluja toimintansa ja monitoiminnallisen yhteiskunnallisen roolinsa laajentamiseksi ja monipuolistamiseksi. Maatalouteen liittyvien ja sosiaalisten toimien yhdistäminen voi myös tarjota viljelijöille uusia tulonlähteitä ja parantaa maatalouden julkista kuvaa.

Maatilojen kuntouttavaa käyttöä koskeva kansallisten maaseutuverkostojen yhteishanke käynnistettiin joulukuussa 2009 vastauksena Italian kansallisen maaseutuverkoston eräille muille kansallisille maaseutuverkostoille esittämään ehdotukseen nimetä ja analysoida yhteisesti ne mahdollisuudet ja esteet, joita vuosien 2007–2013 kansalliset tai alueelliset maaseudun kehittämisohjelmat kohtaavat toteuttaessaan maatilojen kuntouttavaan käyttöön/vihreään hoivaan liittyviä toimenpiteitä EU:n 27 jäsenvaltiossa. Maatilojen kuntouttavan käytön hankkeen tavoitteena oli "...tukea maaseudun kehittämisohjelmien maatilojen kuntouttavan käytön toteutuksen parantamista ja tarjota palautetta tulevalle ohjelmakaudelle kansallisella ja Euroopan tasolla". Yhteensä seitsemän kansallista maaseutuverkostoa osallistui hankkeeseen (Itävalta, Belgian Flanderit, Suomi, Irlanti, Italia, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta). Jokainen maa keräsi tietoja oman maansa maatilojen kuntouttavan käytön nykytilasta.

Tämän ensimmäisen yhteistyöhankkeen tulokset esiteltiin [\[PDF en\]](#) maaliskuussa 2010 kansallisten maaseutuverkostojen kahdeksannessa kokouksessa Roomassa (25.–26. maaliskuuta 2010). Hankkeeseen osallistuneet kansalliset maaseutuverkostot sopivat yhteisestä työohjelmasta ja sen pohjalta vuoden 2010 loppuun mennessä laadittavasta yleiskatsausasiakirjasta, johon sisältyi myös sarja tapaustutkimuksia. Yleiskatsausasiakirjan ja tapaustutkimusten tulokset esiteltiin kahdessa tärkeässä maatilojen kuntouttavaa käyttöä koskevassa konferenssissa vuonna 2010:

- Euroopan viides COST-konferenssi, jonka aiheena oli "Green Care in Agriculture" (Maatilojen kuntouttava käyttö), järjestettiin 24.–26. elokuuta 2010 Witzhausenissa, Saksassa
- "[Linking Rural Development and Social Farming](#)" (Maaseudun kehittämisen ja maatilojen kuntouttavan käytön yhteydet), jonka järjesti Flanderin kansallinen maaseutuverkosto 30. syyskuuta ja 1. lokakuuta 2010 Mechelenissä, Belgiassa.

Yleiskatsausasiakirjan lopullisen version voi ladata tästä [\[PDF en\]](#) ja kuuden eri jäsenvaltion kokoamat yhteensä 17 tapaustutkimusta tästä [\[PDF en\]](#).

Lisäksi seuraavassa [videossa](#) annetaan muutamia esimerkkejä maatilojen kuntouttavan käytön toiminnasta Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Myös [maaseudun kehittämisohjelmahankkeiden tietokannassa](#) voi tutustua eri puolilla EU:ta toteutettaviin maatilojen kuntouttavan käytön hankkeisiin, joiden aiheina ovat esimerkiksi heikommassa asemassa olevat henkilöt, koulutus, syrjäytymisvaarassa olevat henkilöt, sosiaalipalvelut, sosiaalinen syrjäytyminen ja sosiaalinen osallisuus.

Sosiaalinen osallisuus ja maaseudun köyhyys

Noin 14 prosentilla EU:n maaseutuvaltaisista alueista väestön työllisyysaste on alle puolet EU:n keskiarvosta, ja osalla alueista on alhainen BKT asukasta kohden. EU:n maaseudun kehittämispolitiikka tarjoaakin jäsenvaltioille tärkeitä keinoja, joilla edistää maaseudun työllistämistä, köyhyyden torjumista, sosiaaliseen syrjäytymiseen puuttumista ja maaseutualueiden elämänlaadun parantamista. Nämä tavoitteet ovat [Eurooppa 2020](#) -kasvustrategian mukaisia.

Eurooppa 2020 -strategiassa korostetaan sellaisten ohjelmien tukemista, joiden avulla poistetaan työmarkkinoille pääsyn ja sosiaalisen osallisuuden esteitä erityisesti heikoimmassa asemassa olevilta ryhmiltä, kuten naisilta, nuorilta, ikääntyneiltä työntekijöiltä, etnisten vähemmistöjen edustajilta ja vammaisilta. Näillä ohjelmilla muun muassa tuetaan mahdollisuuksia koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen, nykyaikaista liikenne- sekä tieto- ja viestintätekniikkainfrastruktuuria ja keskeisten

palvelujen saatavuuden parantamista. Maaseudun kehittämissuunnitelmat ovat merkittävässä asemassa osallistavamman yhteiskunnan edistämiseksi ja maaseutualueiden elinympäristöjen parantamisessa.

Lisätietoja EU:n maaseudun kehittämisestä, työllisyydestä ja sosiaalisesta osallisuudesta löytyy myös ENRD:n verkkosivuilla olevasta [EU Rural Review -lehdestä nro 6](#).

3.10. Tietämyksensiirto ja innovointi

Tutkimus, tietämyksensiirto ja innovointi ovat tärkeitä maaseudun kehittämisen vauhdittajia, ja niiden merkitys kasvaa entisestään, koska ne ovat älykkääseen, kestäväan ja osallistavaan kasvuun tähtäävän [Eurooppa 2020 -strategian](#) ytimessä. Horisontti 2020 -puiteohjelma on keskeinen väline [innovaatiounioni](#)-lippulaivahankkeen toteuttamisessa. Ohjelmakaudella 2014–2020 tietämyksensiirto ja innovointi ovat maaseudun kehittämissuunnitelman monialaisia ensisijaisia tavoitteita. Tärkeitä politiikan välineitä tämän ensisijaisen tavoitteen tukemisessa ovat [maatalouden tuottavuutta ja kestävyttä koskevat eurooppalaiset innovaatiokumppanuudet](#). Kyseisten innovaatiokumppanuuksien avulla luodaan yhteyksiä nykyisten politiikanalojen välille, tuetaan kumppaneiden välistä yhteistyötä ja tuodaan tutkijoita ja maaseudun yrityksiä lähemmäs toisiaan.

Tämän osion sisältö tukee aktiivisempien yhteyksien luomista niiden maatalousyhteisöjen jäsenten välille, jotka ovat mukana tutkimuksessa ja innovoinnissa tai ovat kiinnostuneita siitä. Esimerkiksi innovoijien, tutkijoiden, rahoittajien tai tutkimuksen loppukäyttäjien välisiä yhteyksiä voidaan vahvistaa. Osiossa annetaan tietoa muun muassa tutkimus- ja innovointihankkeisiin keskittyvistä EU:n elimistä ja aiheeseen liittyvistä tutkimuksista ja julkaisuista.

Organisaatiot

Lukuisat [instituutiot ja organisaatiot](#) ovat mukana tukemassa maaseudun kehittämiseen liittyvää innovointia EU:ssa. Niihin kuuluu Euroopan komission elimiä ja yksiköitä sekä riippumattomia, voittoa tavoittelemattomia organisaatioita ja yksityisen sektorin toimijoita. [Eurooppalaisen maaseudun kehittämissuunnitelman \(ENRD\) verkkosivustolla](#) on lisätietoa muutamien tällaisten instituutioiden ja organisaatioiden tehtävistä ja vastuualueista.

Maatalous

[Täältä](#) löydät linkkejä maatalouteen, kilpailukykyyn ja maaseudun laajempaan elinkeinoelämään, elintarvikeketjuihin ja riskinhallintaan liittyvistä instituutioista ja organisaatioista sekä hankkeista. Sivustolla on myös esimerkiksi artikkeleita, tutkimuksia ja raportteja, joiden avulla voi laajentaa tietämystä ja ymmärrystä innovoinnista. Löydät sekä tietoa [hankkeista ja aloitteista](#) että [aiheeseen liittyviä artikkeleita ja tutkimuksia](#).

Ympäristö

[Täältä](#) löydät linkkejä instituutioihin ja organisaatioihin sekä hankkeisiin ja aloitteisiin, jotka liittyvät ympäristön ja maaseudun kehittämisen, ilmastonmuutoksen, resurssitehokkuuden ja ekosysteemien hoidon kannalta merkittäviin innovaatioihin. Sivustolla tarjotaan sidosryhmille aiheeseen liittyviä asiakirjoja ja ajantasaista tietoa, kuten tutkimuksia, raportteja ja tieteellisiä artikkeleita. Löydät sekä tietoa [hankkeista ja aloitteista](#) että [aiheeseen liittyviä tutkimuksia ja artikkeleita](#).

Sosiaaliset innovaatiot

[Täältä](#) löydät linkkejä erilaisiin hankkeisiin ja aloitteisiin sekä muihin tietoihin, jotka liittyvät sosiaalisiin innovaatioihin.

Muut aihetta koskevat tietolähteet

[Täältä](#) löydät linkkejä muihin kuin ala- tai aihekohtaisiin keskeisiin asiakirjoihin ja yleisiin tietoihin, jotka koskevat tietämysensinnoa ja innovointia. Aineisto sisältää [hankkeita, aloitteita, toimintapoliittisia asiakirjoja, tutkimuksia ja artikkeleita](#) sekä [audiovisuaalista materiaalia](#).

4. Leader

Leader (*Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale*, yhteisöaloite maaseudun kehittämistä koskevien hankkeiden tukemiseksi) on paikallinen kehittämismenetelmä, jonka avulla paikalliset toimijat voivat kehittää tiettyä alaa hyödyntämällä alueensa omaa kehityspotentiaalia. Leader-lähestymistapa muodosti yhden EU:n maaseudun kehittämisselityksen neljästä toimintalinjasta ohjelmakaudella 2007–2013. Tästä osiosta löydät kaiken tarvitsemasi tiedon Leader-aloitteesta:

- [Leader-työvälineet](#)
- [Paikallisten toimintaryhmien tietokanta](#)
- [Leader-teemaryhmät](#)
- [Lisätietoja](#)
- [Media ja tapahtumat](#)
- [Valtioiden välinen yhteistyö](#)

4.1. Leader-työvälineet

[Leader-työvälineet](#) on suunnattu pääasiassa EU:n paikallisille maaseudun kehittämisen toteuttajille. Niiden tarkoituksena on selittää alhaalta-ylöspäin suuntautuvaa Leader-lähestymistapaa konkreettisin ja käytännöllisin keinoin käyttämällä apuna menetelmän 20-vuotisen historian aikana tallennettuja tekstejä, kuvia, haastatteluja, esittelyjä ja hankkeita. Työvälineet toimivat ohjekirjana vasta-alkajalle ja viiteaineistona jo pidemmälle ehtineelle maaseudun kehittämisen toteuttajalle. Voit tutustua seuraaviin osioihin verkossa:

- [Leader-lähestymistapa](#)
 - [Perustietoa Leader-aloitteesta](#)
 - [Leader-aloitteen erityispiirteet](#)
- [Leaderin täytäntöönpanon parantaminen ohjelmasolla](#)
 - [Johdanto](#)
 - [1. Kokemusten jakaminen](#)
 - [2. Leader-aloitteen tiedotuksen parantaminen](#)
 - [3. Koordinointiryhmän hyödyntäminen](#)
 - [4. Paikallisten ratkaisujen kehittäminen](#)
 - [5. Vastavuoroinen oppiminen](#)
 - [6. Leader-aloitteen uudistaminen](#)
 - [7. Innovatiiviset välineet ja menetelmät](#)
 - [8. Kokemuksista oppiminen: katse tulevaan](#)

- [Strategian suunnittelu ja toteutus](#)
 - [Strategian suunnittelu](#)
 - [Strategian toteutus](#)
- [Paikalliset toimintaryhmät](#)
 - [Paikallisen toimintaryhmän muodostaminen](#)
 - [Paikallisen toimintaryhmän perusedellytykset](#)
 - [Paikallisen toimintaryhmän rakenne](#)
 - [Hallituksen ja henkilöstön tehtävät](#)

4.2. Paikallisten toimintaryhmien tietokanta

Paikalliset toimintaryhmät ovat Leader-lähestymistavan täytäntöönpanon tukipilari. Niiden vastuulla on muun muassa paikallisten strategioiden kehittäminen, sidosryhmien verkostoitumisen tukeminen sekä yksittäisten Leader-hankkeiden arviointi ja hyväksyminen. Eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) sivustolla on tarkempaa tietoa ohjelmakaudella 2007–2013 toimineista paikallisista toimintaryhmistä:

- [Paikallisten toimintaryhmien taulukko](#)
- Paikallisten toimintaryhmien kartta [[PDF](#) [en](#)].

4.3. Leader-analyysit

Marraskuussa 2009 toimintansa aloittaneiden Leader-teemaryhmien tavoitteena on tarkastella Leader-aloitteen täytäntöönpanoa EU:ssa, määritellä esimerkkejä hyvistä käytännöistä, joiden perusteella voidaan antaa suosituksia, ja parantaa Leader-aloitteen toteutusta. Ryhmät raportoivat Leader-alakomitealle ja täydensivät tuloksillaan muita EU:n maaseudun kehittämissäpolitiikan täytäntöönpanoon ja parantamiseen liittyviä ENRD:n toimia. Kolmeen teemaryhmään kuuluu kansallisten maaseutuverkostojen, kansallisten toimintaryhmien, hallintoviranomaisten ja kansalaisjärjestöjen edustajia ja niiden yhteispuheenjohtajina toimivat kansalliset maaseutuverkostot tai eri organisaatiot. Parempia paikallisia kehittämisstrategioita käsittelevän teemaryhmän toiminta käynnistyi toukokuussa 2011. Ryhmä analysoi paikallisten kehittämisstrategioiden kahta keskeistä osatekijää – suunnittelua ja täytäntöönpanoa.

Napsauttamalla haluamaasi teemaryhmää saat lisätietoa sen tehtävästä, työstä ja edistymisestä:

- [Teemaryhmä 1 – Alhaalta ylöspäin suuntautuvan Leader-lähestymistavan toteuttaminen](#)
- [Teemaryhmä 2 – Leader-aloitteen innovatiivisen/kokeellisen luonteen säilyttäminen](#)
- [Teemaryhmä 3 – Leader-yhteistyötoimenpiteen toteuttaminen](#)
- [Teemaryhmä 4 – Paremmat paikalliset kehittämisstrategiat.](#)

4.4. Leader-kirjasto

Leader-aloite sai alkunsa yli 20 vuotta sitten ja on tänä aikana muuttanut muotoaan. Leader otettiin vuonna 1991 käyttöön kokeiluhankkeena, ja se on laajentunut menetelmälaajaksi yleiseksi lähestymistavaksi Euroopan maaseudun kehittämiseen ohjelmakaudella 2007–2013. Lisätietoa Leader II- ja Leader+-ohjelmista sekä nykyisestä Leader-ohjelmasta saa alla olevista asiakirjoista:

Leader 2007–2013

- Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston laatima maaseuturahastosta vuosina 2007–2013 rahoitettavien maaseudun kehittämisohjelmien Leader-toimintalinjan

soveltamisopas

[PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [bg](#) [cz](#) [el](#) [fi](#) [ro](#) [nl](#) [pt](#) [mt](#) [lt](#) [lv](#) [sl](#) [hu](#) [dk](#) [se](#) [ee](#) [sk](#)]

- Tiedote ”Leader-lähestymistapa – Perusopas”
[PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [bg](#) [cz](#) [el](#) [fi](#) [ro](#) [nl](#) [da](#) [et](#) [hu](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [pt](#) [sk](#) [sl](#) [sv](#)]
- Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus Leader-aloitteen toteuttamisesta ohjelmakaudella 2007–2013

Leader+

Tietoa ja asiakirjoja Leader+-yhteisöaloitteesta (2000–2006).

- [Leader+](#)
- [Leader+-arviointikertomus](#)
- [Leader+-arkisto/-kirjasto](#)

Leader II

Tietoa ja asiakirjoja Leader II -yhteisöaloitteesta (1994–1999).

- [Leader II](#)

4.5. Leader-tapahtumat*Tapahtumat*

Saat tietoa aiemmista Leader-tapahtumista [eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston \(ENRD\) tapahtumakalenterista](#).

Saat tietoa aiemmista tapahtumista alla olevista linkeistä:

- [”Co-operation 2014–2020: Building a Better Rural Future” \(Yhteistyö 2014–2020: Maaseudun paremman tulevaisuuden rakentaminen\) – Maaseudun kehittämisen verkostoitumiskonferenssi](#)
- [Leader-tapahtuma 2013: ”Building Bridges for the Future” \(Siltojen rakentaminen tulevaisuutta varten\)](#)
- [Leader-tapahtuma 2012: ”Local Development Strategies and Co-operation” \(Paikalliset kehittämisstrategiat ja yhteistyö\)](#)
- [Uusille paikallisille toimintaryhmille suunnattu tapahtuma](#)
- ”LEADER after 2013” (Leader vuoden 2013 jälkeen) -konferenssi Koszecinissä, Puolassa [PDF [en](#)]
- Ensimmäiset eurooppalaiset paikallisten tuotteiden markkinat [PDF [en](#)]
- [EU:n maaseutuyhteistyömessut 2010, Edinburgh, Skotlanti, Yhdistynyt kuningaskunta](#)

Leader-julkaisut

- Eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) julkaisut
 - EU Rural Review -lehti nro 11 – ”Leader and Cooperation” (Leader ja yhteistyö, huhtikuu 2012) [PDF [en](#)]
 - Maaseuturahaston esite: esimerkkejä hankkeiden ja muiden EU:n rahastojen välisistä yhteyksistä: [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
 - Maaseuturahaston Leader-esite: [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [ee](#)]
- Muita julkaisuja:
 - Ranska: Valtioiden välinen yhteistyö – lisäarvoa alueille, Auvergne [PDF [fr](#)]
 - Yhdistynyt kuningaskunta: ”A Common Rural Development Policy?” (Yhteinen maaseudun kehittämispolitiikka?), Carnegie UK Trust Rural Programme [PDF [en](#)]

- Yhdistynyt kuningaskunta: "Project Profiles" (Hankeprofiileja), Northumberland Uplandsin alueen paikallinen toimintaryhmä [[PDF](#) [en](#)]
- Yhdistynyt kuningaskunta: "Rural Development and the LEADER Approach in the UK and Ireland" (Maaseudun kehittäminen ja Leader-lähestymistapa Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa) [[PDF](#) [en](#)]

Leader-kuvia:

- Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto (ENRD) – kuvia
 - [Leader-seminaari uusille paikallisille toimintaryhmille](#)
 - ["LEADER after 2013" \(Leader vuoden 2013 jälkeen\) -konferenssi Koszecinissa, Puolassa](#)
- Muita kuvia:
 - [Ranska: Ensimmäiset eurooppalaiset paikallisten tuotteiden markkinat](#)
 - [Liettua: Kulttuuri- ja ruokakulttuuriperinnehanke "Panemuniai blossom", paikallisten toimintaryhmien kansainväliset messut 25.–26. toukokuuta 2012](#)

Leader-videoita:

- Eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) videot
 - ["LEADER forward" – Leader-lähestymistapa maaseudun kehittämiseen 2012](#)
 - [Video seitsemästä Leader-periaatteesta](#)
 - [Leader-tapahtuma 2012: Paikalliset kehittämisstrategiat ja yhteistyö](#)
- Muita videoita:
 - [Suomen Leader-hanke: "Amaze Me LEADER international youth adventure"](#)
 - [Liettua: Strategian toteuttaminen Kaisiadorysin paikallisessa toimintaryhmässä \(liettuaksi\)](#)
 - [Tuoretuotteiden paikallisen myynnin edistäminen](#)
 - [Ranska: Auvergne – Valtioiden välinen yhteistyö – lisäarvoa alueille](#)
 - [Alankomaat, Flevoland: dokumentti kolmesta Leader-hankeesta](#)

4.6. Valtioiden välinen yhteistyö

Valtioiden- ja alueidenvälisestä yhteistyöstä on tullut entistäkin tärkeämpää maaseudun sidosryhmille. Leader II -ohjelman (1994–1999) ja Leader+-ohjelman (2000–2006) aikana saatiin merkittävää kokemusta siitä, että yhteistyö on tehokas mekanismi, jonka avulla maaseutualueet voivat yhdessä kehittää uusia ratkaisuja yhteisiin ongelmiin. Valtioiden välinen yhteistyö ei ole pelkkää verkostoitumista. Sillä rohkaistetaan ja tuetaan paikallista toimintaryhmää toteuttamaan yhteisiä toimia muiden Leader-ryhmien kanssa, tai sellaisten ryhmien kanssa, jotka käyttävät vastaavaa lähestymistapaa toisella alueella, toisessa jäsenvaltiossa tai jopa EU:n ulkopuolisessa maassa. Valtioiden välisen yhteistyön yleistavoitteena on auttaa maaseudun toimijoita lisäämään paikallisten alueidensa mahdollisuuksia.

Valtioiden välisen yhteistyön opas

Leader-ohjelman [valtioiden välisen yhteistyön opas](#) tarjosi tehokkaan, ohjelmakauden 2007–2013 tarpeisiin räätälöidyn yhteistyövälineen. Sen tavoitteena oli kertoa selvästi yhteistyön sisällöstä ja sen tuomista hyödyistä sekä esitellä kattava, vaihe vaiheelta etenevä opas valtioiden väliseen yhteistyöhön:

- [Yleiskatsauksessa valtioiden väliseen yhteistyöhön](#) selvitetään valtioiden välisen yhteistyön käsitettä ja tuodaan esiin tehokkaan valtioiden välisen yhteistyön monet hyödyt.

- [Valtioiden välisen yhteistyön suunnittelua](#) koskevassa osiossa esitetään opas, joka perehdyttää vaihe vaiheelta valtioiden välisen yhteistyön suunnittelun monimutkaisempiin näkökohtiin.
- [Valtioiden välisen yhteistyön toteuttamista](#) koskevassa osiossa luodaan katsaus valtioiden välisten yhteistyöhankkeiden hallinnointia koskeviin yleisiin näkökohtiin toteutusvaiheessa.
- [Valtioiden välisten yhteistyöhankkeiden seuranta](#) koskevassa osiossa annetaan ohjeita valtioiden välisen yhteistyön seurantaan ja arviointiin sekä neuvoja hanketulosten julkistamisesta.

Muita tärkeitä tietoja

- Hallinnollisessa oppaassa autetaan jäsenvaltioita ja paikallisia toimintaryhmiä vuosien 2007–2013 maaseudun kehittämisohjelmiin sisältyvän, Leader-toimintalinjan mukaisen yhteistyötoimenpiteen täytäntöönpanossa [[PDF](#) [bg](#) [cz](#) [de](#) [dk](#) [ee](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fi](#) [fr](#) [hu](#) [it](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [se](#) [si](#) [sk](#)].
- Valtioiden välisiä yhteistyöhankkeita löytyy eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) [maaseudun kehittämisohjelmahankkeiden tietokannasta](#).
- Luettelo Euroopan komissiolle ilmoitetuista valtioiden välisistä yhteistyöhankkeista on saatavana seuraavasta linkistä: [[PDF](#) [en](#)].
- Tarkempaa tietoa valtioiden välistä yhteistyötä koskevista jäsenvaltioiden [säännöistä ja menettelyistä](#).

5. Verkostot ja verkostoituminen

Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto (ENRD) kokoaa yhteen lukuisat maaseudun kehittämisen toimijat, jotka ovat yhdessä sitoutuneet tukemaan ja edistämään maaseudun kehittämistä. Tästä osiosta saat lisätietoja kansallisista maaseutuverkostoista, jotka yhdistävät toisiinsa kansalliset hallintoelimet ja paikalliset järjestöt sekä aktiivisesti maaseudun kehittämisen hyväksi toimivat eurooppalaiset järjestöt. Lisäksi saat tietoa siitä, miten ENRD auttaa kehittämään niiden välistä yhteistyötä.

Pääset selaamaan tätä osiota alla olevien linkkien kautta:

- [Tietoa kansallisista maaseutuverkostoista](#)
- [Kansallisten maaseutuverkostojen ryhmät](#)
- [EU:n organisaatiot](#)
- [Euroopan kalastusalueiden verkosto \(FARNET\)](#)
- [Eurooppalainen arviointiverkosto](#)
- [Kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointivälineet](#)
- [Verkostoitumisen tuoma lisäarvo](#)
- [Kansallisten maaseutuverkostojen työvälineet](#)

5.1. Tietoja kansallisista maaseutuverkostoista

Kansalliset maaseutuverkostot kokoavat yhteen maaseudun monet eri sidosryhmät edistääkseen viestintää ja tietojenvaihtoa alueellisella, kansallisella ja Euroopan tasolla. Kansalliset maaseutuverkostot tarjoavat merkittävän yhdyselimen jäsenvaltiotasolla maaseudun kehittämiseen osallistuvien kansallisten hallintoelinten ja järjestöjen välille (mukaan lukien paikalliset toimintaryhmät). Näiden verkostojen rakenne ja organisaatio voi vaihdella, mutta kaikissa tapauksissa niiden keskeisenä tehtävänä on tukea maaseudun kehittämispolitiikan täytäntöönpanoa

ja arviointia. Kansalliset maaseutuverkostot kokoavat yhteen maaseudun monet eri sidosryhmät edistääkseen viestintää ja tietojenvaihtoa alueellisella, kansallisella ja Euroopan tasolla. Ne myös järjestävät tapahtumia, tuottavat monenlaisia viestintävälineitä ja toimivat merkittävässä roolissa hyvien käytäntöjen jakajina.

Itävalta	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Belgia	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Bulgaria	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Kroatia	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Kypros	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Tšekki	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Tanska	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Viro	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Suomi	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Ranska	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Saksa	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Kreikka	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Unkari	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Irlanti	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Italia	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Latvia	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Liettua	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Luxemburg	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Malta	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Alankomaat	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Puola	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Portugali	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Romania	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Slovakia	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Slovenia	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Espanja	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Ruotsi	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Yhdistynyt kuningaskunta	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Martinique, Guadeloupe, Guyana, Réunion (Ranska)	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Kanariansaaret (Espanja)	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>
Azorit, Madeira (Portugali)	<i>Kansallinen maaseutuverkosto</i>

5.2. Kansallisten maaseutuverkostojen ryhmät

Jokaisen jäsenvaltion kansalliset maaseutuverkostot osallistuvat säännöllisesti Euroopan tasolla järjestettyihin kokouksiin ja tapahtumiin jakaakseen kokemuksia ja tietoja. Ne ovat myös yhä enenevässä määrin muodostamassa maantieteellisiä ja aihepiirin mukaisia ryhmittymiä kehittääkseen toimintoja, lisätäkseen yhteistyötä ja edistääkseen verkostojen välistä teknistä vaihtoa ja vuoropuhelua.

Kansallisten maaseutuverkostojen aihekohtaiset aloitteet

Kansallisten maaseutuverkostojen aihekohtaiset aloitteet kokoavat yhteen kansallisia maaseutuverkostoja, joilla on yhteisiä etunäkökohtia määrättyillä maaseudun kehittämisselityksien ja ohjelmien toteutuksen aloilla.

Tällaisten aloitteiden päätarkoituksena on jakaa tietoa ja tärkeitä kokemuksia ohjelmien toteutuksesta verkoston jäsenten kesken. Etusijalla ovat ne aiheet, joilla on Euroopan laajuinen ulottuvuus ja jotka saattavat kiinnostaa eurooppalaisen maaseudun kehittämisselityksen (ENRD) sidosryhmien laajempaa yleisöä. Kansallisten maaseutuverkostojen edustajat ja jäsenvaltioiden asiantuntijat jakavat tietoja ja tapaavat seminaareissa kehittääkseen yhteisiä toimintasuunnitelmia ja toimenpiteitä ENRD:n yhteyspisteen tuella.

Lisätietoja aiemmista ja parhaillaan toteutettavista aihekohtaisista aloitteista saa seuraavista linkeistä:

- [Nuorison ja nuorten viljelijöiden portaali](#)
- [Paikallisyhteisöjen kehittämishankkeet](#)
- [Metsätalous](#)
- [Maatilojen kuntouttava käyttö](#)
- [Lähiuoka ja lyhyet toimitusketjut](#)
- [Maaseudun rahoitus](#)
- [Maaseutuyrittäjyyden portaali](#)

Maantieteelliset tietojenvaihtoryhmittymät

Makroalueellisten tietojenvaihtoryhmittymien edistäminen on eurooppalaisen maaseudun kehittämisselityksen (ENRD) hanke, jonka tarkoituksena on hyödyntää kansallisten maaseutuverkostojen monipuolisiksi todettuja aihekohtaisia ensisijaisia tavoitteita ja toimenpiteitä, teknisiä ja hallinnollisia valmiuksia, palveluvalikoimaa ja vuorovaikutustasoja. Makroalueet ovat selkeästi määriteltyjä maantieteellisiä alueita, jotka käsittävät kaksi tai useampia jäsenvaltioita joko kokonaan tai osittain. Kansallisten maaseutuverkostojen makroalueellisten ryhmien kannustamisella pyritään yleisesti

- helpottamaan tiedon lisäämistä ja aktiivisempaa tietojenvaihtoa verkostojen välillä
- kehittämään verkostojen yhteisiä makroalueellisia etuja, mukaan lukien yhteys EU:n makroaluepolitiikkaan ja muihin strategioihin
- lisäämään kansallisten maaseutuverkostojen yhteisiä toimia ja Leader-ohjelman paikallisten toimintaryhmien välistä ylikansallista yhteistyötä makroaluetasolla
- vaalimaan myönteistä ”keskinäisen oppimisen” kulttuuria naapurialueiden verkostojen välillä.

Kansallisten maaseutuverkostojen makroalueellisten tietojenvaihtoryhmittymien konsepti esiteltiin ja siitä keskusteltiin kansallisten maaseutuverkostojen 13. kokouksessa Alankomaissa 10. marraskuuta 2011. Lisätietoja saat napsauttamalla [tästä](#). Kansallisten maaseutuverkostojen tietojenvaihtoryhmittymiä on kaksi: Pohjoismaiden ja Itämeren alueen ryhmittymä ja Välimeren ryhmittymä.

Pohjoismaiden ja Itämeren alueen ryhmittymä

Pohjoismaiden ja Itämeren alueen ryhmittymä koostuu Tanskan, Ruotsin, Suomen, Viron, Latvian, Liettuan, Puolan ja Saksan kansallisista maaseutuverkostoista. Tämä aktiivinen ryhmittymä kokoontuu säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa, suunnittelee omia yhteistoimia ja on hyvin aktiivisessa roolissa maaseudun kehittämisessä Itämeren aluetta koskevassa EU:n strategiassa (EUSBSR).

Lisätietoa kansallisten maaseutuverkostojen Pohjoismaiden ja Itämeren alueen ryhmittymästä saat napsauttamalla [tästä](#).

Pohjoismaiden ja Itämeren alueen ryhmittymästä on tehty esimerkiksi seuraavat tärkeät havainnot:

- Verkostot tekevät todennäköisimmin tehokkaammin yhteistyötä ja oppivat paremmin toistensa kokemuksista, jos ne jakavat muun muassa yhteisen historian, identiteetin ja kulttuurin sekä yhteiset kiinnostuksen kohteet.
- Verkostojen välinen viestintä on suuresti tehostunut säännöllisistä (kahdesti vuodessa) järjestettävistä tapaamisista, joissa on keskitytty tiettyihin makroalueellisiin kysymyksiin, kuten yhteisten alueellisten tapahtumien suunnitteluun. Säännölliset tapaamiset on paljon helpompi järjestää, kun matkustusetäisyydet ovat lyhyet.
- On myös paljon helpompaa saada muut sidosryhmät (esimerkiksi hallintoviranomaiset, paikalliset toimintaryhmät, hankkeiden järjestäjät, kalastajien verkostot ja kalastusalan paikalliset toimintaryhmät) mukaan mielekkääseen vuoropuheluun, jos kokouksissa käsitellään määrättyjä makroalueellisia asioita.
- Hyvien naapuruussuhteiden merkitystä ei pidä aliarvioida. Kolmen Baltian maan verkostot korostivat erityisesti, kuinka tärkeää on luottaa niiden naapurivaltioiden (jotka ovat vanhoja jäsenvaltioita) kokemukseen ja mielipiteeseen. Luottamus oli erityisen tärkeää verkostoa perustettaessa ja sen kehittämisen alkuvaiheessa, mutta sen haluttiin myös jatkuvan verkostojen kehittyessä pidemmälle.
- Alueellisella yhteistyöllä voidaan tukea, vaalia, kehittää ja toteuttaa yhteisiä visioita, jotka ylittävät valtioiden ja organisaatioiden väliset rajat.

Välimeren ryhmittymä

Välimeren ryhmittymä käsittää Italian, Kreikan, Ranskan, Espanjan, Portugalin, Kyproksen ja Maltan kansalliset maaseutuverkostot. Kyseiset jäsenvaltiot pitivät Thessalonikissa 1. helmikuuta 2012 [ensimmäisen kokouksen](#), jossa jaettiin kokemuksia maaseudun kehittämisohjelman toimintalinjan 1 toimenpiteiden 123, 132 ja 133 toteuttamisesta ja keskusteltiin kussakin valtiossa saaduista kokemuksista ja EU:n tulevasta ohjelmatyöstä.

[Toinen kokous](#) pidettiin 17. lokakuuta 2012 Nikosiassa. Merkittävänä aiheena kokouksessa oli lyhyitä elintarvikeketjuja koskevan tietämyksen ja kokemusten jakaminen.

5.3. EU:n organisaatiot

Eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) tarkoituksena on aktiivisesti osallistua ja laajentaa pääsyä muihin saman alan verkostoihin mahdollisimman paljon. Erityisesti painotetaan sellaisten ennakoivien yhteyksien luomista, jotka mahdollistavat tietojenvaihdon ENRD:n ja muiden asianomaisten verkostojen toimista ja tuloksista kysymyksissä, jotka liittyvät EU:n maaseudun kehittämispoliittikan vaikuttavuuteen ja tehokkaaseen kehittämiseen.

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston maaseudun kehittämisen neuvoo-antava ryhmä

Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto on perustanut maaseudun kehittämisen neuvoo-antavan ryhmän kootakseen yhteen EU:n tason organisaatioiden edustajia, joilla on sosiaalisia, taloudellisia ja/tai ympäristöön liittyviä intressejä EU:n maaseudun kehittämistoiminnassa. Neuvoo-antavan ryhmän ansiosta Euroopan komissio saa tietää erilaisista näkemyksistä, joita eri organisaatioilla on maaseudun kehittämisestä. Komissio voi konsultoida ryhmää mistä tahansa asiasta, joka liittyy maaseudun kehittämissä politiikkaan. Neuvoo-antavan ryhmän puheenjohtaja voi myös ehdottaa neuvonpitoa ryhmän toimivallan piiriin kuuluvista aiheista.

Neuvoo-antavan ryhmän lausunnot eivät sido komissiota, mutta se suhtautuu niihin hyvin vakavasti ja ilmoittaa ryhmän jäsenille niiden johdosta toteuttamistaan toimenpiteistä. Neuvoo-antava komitea voi myös komission suostumuksella perustaa työryhmiä helpottaakseen työtään. Neuvoo-antava komitean tärkeimpiä tavoitteita edustavat

- maanviljelijät, maatalousosuuskunnat ja -järjestöt
- kauppiat
- teollisuus
- työntekijät
- kuluttajat
- ympäristöjärjestöt
- muut maaseudun sidosryhmiä edustavat järjestöt.

Tarkempaa tietoa osallistumisesta organisaatioiden toimintaan on saatavana [verkossa](#).

Eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston koordinoitukomitean jäsenjärjestöt

Seuraavat EU:n organisaatiot on valittu maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston maaseudun kehittämisen neuvoo-antavan ryhmän jäsenistä eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) koordinoitukomiteaan:

- [Euroopan alueiden liitto \(European Assembly of Regions, AER\)](#)
- [Birdlife Europe](#)
- [Euroopan kuntien ja alueiden neuvosto \(Council of European Municipalities and Regions, CCRE/CEMR\)](#)
- [Euroopan metsänomistajien liitto \(Confederation of European Forest Owners, CEFP\)](#)
- [Euroopan nuorten viljelijöiden kattojärjestö \(European Council of Young Farmers, CEJA\)](#)
- [EU-maiden tuottajajärjestöjen keskusjärjestö \(COPA\) – EU-maiden maatalouden osuustoimintajärjestöjen keskusjärjestö \(COGECA\), yhteiseltä nimeltään COPA-COGECA](#)
- [Euroopan elintarviketeollisuuden, hotelli- ja ravintola-alan, matkailun ja maatalouden työntekijöiden yhteisjärjestö \(European Federation of Food, Agriculture and Tourism Trade Unions, EFFAT\)](#)
- [ELARD-järjestö \(European LEADER Association for Rural Development\)](#)
- [Euroopan maanomistajien keskusjärjestö \(European Landowners Organisation, ELO\)](#)
- [Euroopan vuoristoalueiden yhteistyöjärjestö \(European Association for Development of Mountain Territories, EUROMONTANA\)](#)
- [PREPARE Network \(PREPARE-verkosto\)](#)
- [Rurality-Environment-Development International Association \(RED\)](#)

5.4. Euroopan kalastusalueiden verkosto (FARNET)

Euroopan kalatalousrahaston (EKTR) toimintalinjasta 4 myönnetään tukea kalastusalueiden kestäväan kehitykseen. Siitä tuetaan erityisesti toimenpiteitä talouden monipuolistamiseksi (esimerkiksi matkailu, elintarvikkeet, uusiutuva energia) ja elämänlaadun parantamiseksi kalastustoiminnan vähenemisestä kärsivillä alueilla. EKTR:n toimintalinjan 4 toteuttamisessa merkittävä innovaatio on ollut korostaa Leader-lähestymistavan kaltaista lähestymistapaa, jolla kannustetaan huomion kiinnittämistä tiettyihin aloihin ja pyritään aktivoimaan kaikkien alojen (julkinen ja yksityinen sektori, kansalaisyhteiskunta) paikallisia toimijoita tekemään yhteistyötä paikallisissa kalastusalan toimintaryhmissä yhdennettyjen paikallisten kehittämisstrategioiden suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi.

EU:n jäsenvaltioista 21 toteuttaa EKTR:n toimintalinjaa 4, ja EU:hun on tarkoitus perustaa ainakin 250 paikallista kalastusalan toimintaryhmää. Näitä ryhmiä kannustettiin vastavuoroiseen oppimiseen alueiden- ja valtioidenvälisen yhteistyön kautta. Ohjelmakaudella 2007–2013 toimintalinjan 4 julkisten investointien kokonaismäärä (EKTR ja muut maksuosuudet julkisista varoista) oli 826,6 miljoonaa euroa. Euroopan komission perustama FARNET-tukiyksikkö avustaa kalastusalueiden kestäväa kehitystä edistävien EU:n tukitoimenpiteiden toteuttamisessa, ja sen toiminta painottuu erityisesti EKTR:n toimintalinjan 4 toimenpiteisiin. FARNET-tukiyksikkö toimii kalastusalueiden verkostoitumisfoorumina ja tukee ja opastaa paikallisia kalastusalan toimintaryhmiä kehittämään ja toteuttamaan paikallisia ratkaisuja eurooppalaisten kalastusalueiden kohtaamiin haasteisiin.

Saat lisätietoa Euroopan kalastusalueiden verkoston (FARNET) työstä napsauttamalla [tästä](#).

5.5. Eurooppalainen arviointiverkosto

Eurooppalainen maaseudun kehittämisen arviointiverkosto toimii Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston alaisuudessa.

Sen tavoitteena on lisätä arvioinnin hyödyllisyyttä maaseudun kehittämisselityöryhmien suunnittelu- ja toteutusvälineenä auttamalla vuoteen 2013 jatkuneiden maaseudun kehittämisselityöryhmien arviointia koskevien hyvien käytäntöjen luomisessa ja valmiuksien lisäämisessä.

Verkosto on avoin kaikille, jotka osallistuvat maaseudun kehittämisselityöryhmien ja -toimenpiteiden arviointiin EU:ssa. Heihin kuuluvat maaseudun kehittämisen arvioijat, ohjelmajohtajat, päätöksentekijät, korkeakouluopettajat ja tutkijat sekä muut asiantuntijat. Esittelylehtisen voi ladata PDF-muodossa [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#)].

5.6. Kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointivälineet

Näiden välineiden avulla käyttäjät voivat seurata kansallisten maaseutuverkostojen tyyppisesti toteuttamien verkostoitumistoimien edistymistä ja arvioida niiden tuloksia useiden erilaisten lähestymistapojen, tekniikoiden ja käytännön työvälineiden avulla.

Itsearviointi ei ole velvollisuus, vaan vapaaehtoista toimintaa verkostojen hallinnoijille ja jäsenille, jotka haluavat saada käsityksen siitä, toimiiko heidän verkostonsa täysin ja tehokkaasti sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kansallisten maaseutuverkostojen itsearvioinnissa keskitytään pääasiassa mittaamaan ja arvioimaan verkostoitumisen tuotoksia ja tuloksia. Näin ollen se eroaa arvioinnista, joka neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 mukaan on annettava riippumattomien arvioijien tehtäväksi, jotta toimien tehokkuutta voidaan arvioida niiden tulosten ja vaikutusten perusteella sekä niiden tarpeiden perusteella, joita niillä pyritään täyttämään.

Arvioinnissa tarkastellaan varojen käyttöastetta, ohjelmatyön tehokkuutta ja vaikuttavuutta, sosioekonomisia vaikutuksia ja ympäristövaikutuksia sekä sitä, miten verkosto on edistänyt unionin tavoitteiden saavuttamista.

Itsearviointivälineisiin kuuluu viisi osiota:

- [Perustietoa itsearviointivälineistä](#): Suppea kuvaus kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointivälineiden rakenteesta, sisällöstä ja tarkoituksesta.
- [Kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointiprofiilit](#): Esimerkkejä lähestymistavasta, jonka tietyt kansalliset maaseutuverkostot ovat omaksuneet itsearviointia varten (sekä keskeiset täydentävät asiakirjat).
- [Käytännön välineitä kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointiin](#): Käytännön esimerkkejä ja neuvoja kansallisten maaseutuverkostojen nykyisistä ja mahdollisista itsearviointivälineistä.
- [Kansallisten maaseutuverkostojen itsearvioinnin laajentaminen](#): Muita mahdollisia pidemmälle kehitettyjä lähestymistapoja kansallisten maaseutuverkostojen toiminnan arviointiin.
- [Verkostojen tukiyksiköiden koulutusohjelma](#): Koulutusohjelma vertaisperiaatteella tapahtuvan vaihto- ja oppimisprosessin käynnistämiseksi.

5.7. Verkostoitumisen tuoma lisäarvo

Verkostoitumisen merkitys maaseudun kehittämissä politiikalle tunnustetaan yleisesti, ja yhä useampien tietoon perustuvien arvioiden mukaan maaseutuverkostoilla pystytään tehokkaasti saamaan sidosryhmät mukaan toimintaan ja edistämään maaseudun kehittämissä ohjelmien toteuttamista.

Kansallisten maaseutuverkostojen yhteiset toimet

Kansalliset maaseutuverkostot ovat yhdistäneet voimavaransa kehittääkseen tätä verkkoaineistoa, jossa esitellään nykyistä tietämyksen tasoa verkostoitumisen tuomasta lisäarvosta maaseudun kehittämissä politiikassa. Eurooppalaisen maaseudun kehittämissä verkoston (ENRD) ehdottamissa yhteisissä menetelmissä painotetaan a) verkostoja koskevia yhteisiä tilastotietoja ja b) verkostoja koskevia menestystarinoita. Tämän lähestymistavan tarkoituksena on luoda katsaus kansallisten maaseutuverkostojen työhön ja siihen, millainen käsitys kansallisten tukiyksiköiden hallinnoijilla on näiden toimien suhteellisesta onnistumisesta. Lisäksi [kansallisten maaseutuverkostojen itsearviointivälineet](#) antavat kyseisille verkostoille mahdollisuuden esittää ja vaihtaa tietoa monista erilaisista lähestymistavoista, tekniikoista ja käytännön työvälineistä, joita hyödynnetään edistymisen seurannassa ja verkostoitumistoimien tulosten arvioinnissa.

Verkostojen yhteinen tilastohanke

Verkostojen yhteinen tilastohanke käynnistettiin, jotta saataisiin käsitys kansallisten maaseutuverkostojen kehittämistä tuotoksista ja näiden verkostojen käyttämistä määrällisistä tuotosindikaattoreista. Hankkeeseen osallistuvilta kansallisilta maaseutuverkostoilta saatiin ensimmäiset tiedot huhtikuussa 2012. Niissä painotettiin verkostoitumisen kuudesta keskeisestä osatekijästä neljää: sidosryhmien tehokasta osallistumista verkostoviestinnän kautta, tärkeiden kokemusten ja taitotiedon vaihtoa, valmiuksien lisäämistä ja koulutusta sekä yhteistyön ja yhteisten toimien tukemista. Näissä määrällisissä tuloksissa korostuvat sidosryhmien korkea osallistumisaste ja kansallisten maaseutuverkostojen saavuttama kehitys.

Lisätietoa on saatavana alla olevista linkeistä:

- Yhteenvetoraportti verkostojen yhteisestä tilastohankkeesta (2013) [[PDF en](#)]
- Yhteenveto yhteisen tilastohankkeen tuloksista (2012) [[PDF en](#)]
- Katsaus yhteiseen tilastohankkeeseen [[PDF en](#)]

Kansallisten maaseutuverkostojen kartoitustyötä koskevat raportit

Näissä asiakirjoissa annetaan selvitys kansallisten maaseutuverkostojen kartoitustyöstä, jonka avulla kerättiin kunkin EU:n jäsenvaltion maakohtaiset tiedot. Raporteissa tutkitaan kansallisten maaseutuverkostojen erityyppisiä rakenteita ja pyritään määrittämään verkostoryhmittymiä niiden toiminnan ja niiden soveltamien menetelmien ja välineiden perusteella.

Lisätietoa on saatavana alla olevista linkeistä:

- Kansallisten maaseutuverkostojen kartoitustyön 2013 tulokset: Loppuyhteenvetoraportti [[PDF en](#)]
- Kansallisten maaseutuverkostojen kartoitustyön 2011 tulokset: Loppuyhteenvetoraportti [[PDF en](#)]

Kansallisten maaseutuverkostojen ohjelmien valmisteluasiakirja

[Eurooppalaisen arviointiverkoston](#) laatiman valmisteluasiakirjan tarkoituksena on tukea arviointia koskevaa tietojenvaihtoa, tutkia verkostojen arviointiin liittyviä haasteita ja tuoda esiin käytettyjä lähestymistapoja. Asiakirja perustuu neljän kansallisen maaseutuverkoston kokemuksiin. Asiakirjan voi ladata seuraavasta linkistä: [[PDF en](#)].

Katsaus kirjallisuuteen

Katsauksessa esitetään yhteenveto verkostoitumisen tuoman lisäarvon määritelmistä tieteellisessä kirjallisuudessa. Siinä tarkastellaan esimerkiksi sitä, miten verkostot ja verkostoituminen tuovat lisäarvoa, tämän lisäarvon kehittämisen ja ymmärtämisen esteitä ja sitä, miten verkostoitumisen hyötyjä voitaisiin mitata tehokkaammin. Kirjallisuuskatsauksen voi ladata napsauttamalla seuraavaa kuvaketta [[PDF en](#)].

Verkostoitumisen tuoma lisäarvo – Verkostoista saatuja kokemuksia

Verkostot ovat antaneet tekemästään työstä monia esimerkkejä, joista saa tarkempaa tietoa verkostoitumisen tuomasta lisäarvosta. Tietoa on annettu verkostoitumisen tuomaa lisäarvoa koskevien ”tarinoiden” muodossa. Niissä yhdistetään esimerkkejä hyvistä käytännöistä, menestystarinoita, aiheeseen liittyviä kokemuksia ja tapaustutkimuksia. tarinat on ryhmitelty tyypeittäin ja tapahtumilla saavutettujen tärkeimpien verkostoitumistulosten mukaan:

- [Sidosryhmien tehokas osallistuminen](#)
- [Yhteisistä toimintaperiaatteista sopiminen](#)
- [Käytäntöjen ja kokemusten vaihdon helpottaminen](#)
- [Kokemusten ja taitotiedon vaihto](#)
- [Valmiuksien lisääminen ja koulutus](#)
- [Yhteistyön ja yhteisten toimien tukeminen](#)

Tapaustutkimukset

- Yhdistyneen kuningaskunnan maaseutuverkostot [[PDF en](#)]
- Unkarin ja Puolan kahdenvälinen yhteistyö [[PDF en](#)]
- Alhaalta ylöspäin suuntautuva verkostoituminen Itämeren alueella [[PDF en](#)]
- Belgian Vallonian alueen itsearviointiprosessi [[PDF en](#)]

- Suomen maaseutuverkoston innovaatioleiri [[PDF en](#)]
- Nuorten ohjelmakiertue Tanskassa [[PDF en](#)]
- Aihekohtaiset seminaarit, Skotlanti [[PDF en](#)]
- Menestyneiden hankkeiden palkitseminen Virossa [[PDF en](#)]

5.8. Kansallisten maaseutuverkostojen työvälineet

Tämän verkkoaineiston tarkoituksena on käsitellä verkostojen tukiyksiköiden, hallintoviranomaisten ja kansallisten maaseutuverkostojen muiden keskeisten sidosryhmien tiedon/ohjeistuksen tarvetta maaseuturahastosta rahoitettujen maaseutuverkostojen vahvistamiseksi ja tehostamiseksi.

Verkostoitumisperiaatteet ja –käytännöt

Kansallisten maaseutuverkostojen työvälineiden tässä osiossa käsitellään verkostoitumisperiaatteita ja -käytäntöjä. Osiossa on selvityksiä, tietolaatikoita ja linkkejä aineistoihin sekä lisätietoa maaseuturahastosta rahoitettavien maaseutuverkostojen perustamisen ja toiminnan lähtökohdista ja keskeisistä kysymyksistä, jotka on täytynyt ottaa huomioon sekä edellisellä (2007–2013) että nykyisellä (2014–2020) ohjelmakaudella. Lisätietoa saa alla olevista linkeistä:

- [Verkostojen määritelmät ja moninaisuus](#)
Verkostat ja verkostoituminen ovat yleinen puheenaihe sekä työ- että yksityiselämässä. Ei ole kuitenkaan täysin selvää, mitä verkostat ja verkostoituminen oikeastaan tarkoittavat maaseudun kehittämisen ja maaseudun kehittämisselityksen yhteydessä. Seuraavissa kohdissa luodaan alustava katsaus joihinkin tärkeisiin avainkäsitteisiin, jotka koskevat verkostojen käyttöä maaseudun kehittämisselityksen välineenä, ja pyritään selventämään niitä.
 - [Maaseutuverkostat ja verkostoituminen](#)
 - [Verkostat maaseudun kehittämisselityksen välineenä](#)
 - [Maaseutuverkostojen lisäarvon osoittaminen](#)
 - [Kansallisten maaseutuverkostojen moninaiset lähestymistavat](#)
- [Verkoston perustaminen](#)
Kansallisen maaseutuverkoston perustaminen edellyttää huolellista suunnittelua, ja siihen on paras soveltaa vaiheittaista lähestymistapaa. Seuraavissa kohdissa luodaan alustava katsaus peruskäsitteisiin, keskeisiin strategisiin päätöksiin ja jatkuvaa hallinnointia koskeviin kysymyksiin:
 - [Selkeyttä käsitteisiin: verkostojen tukiyksiköt, kansalliset maaseutuverkostat ja verkostoituminen](#)
 - [Rakenne ja toimintaorganisaatio](#)
 - [Strategisen kehyksen ja toiminta-ajatuksen kehittäminen](#)
 - [Määrärahat ja rahoitus](#)
 - [Verkon hallinnointi ja toimintavaltuudet](#)
 - [Sidosryhmien osallistuminen ja edustus](#)

Kokemusten hyödyntäminen

Eurooppalaisesta maaseudun kehittämisverkostosta (ENRD) ja kansallisista maaseutuverkostoista on saatu erittäin monipuolisia ja avartavia kokemuksia ohjelmakaudella 2007–2013, ja monia tärkeitä huomioita voidaan hyödyntää ohjelmakaudella 2014–2020. Myös muista EU:n ja muiden toimijoiden rahoittamista verkostoista voidaan oppia tärkeitä asioita.

Seuraavissa kohdissa annetaan tietoa verkostoista saaduista kokemuksista:

- [Kokemuksia eurooppalaisesta maaseudun kehittämisverkostosta \(ENRD\)](#)
- [Kokemuksia kansallisista maaseutuverkostoista](#)
- [Kokemuksia muista verkostoista](#)

Kannattaa tutustua myös Leader+-ohjelman verkostoitumistoimista saatuihin kokemuksiin ja niistä aiemmin tehtyihin havaintoihin [[PDF](#) [en](#)].

Tulevat toimet

Maaseudun verkostoitumisesta on saatu myönteisiä kokemuksia. Sen avulla on saatu hyödyllistä tietoa, ideoita ja yhteyksiä. Se on myös tukenut monenlaista vaihtotoimintaa, yhteistyötä ja osaamisen kehittämistä sekä kansallisella että EU:n tasolla. Se on edistänyt uudenlaista vuoropuhelua toimien paremman toteuttamisen puolesta ja kannustanut parantamaan osallistumista toimien hallinnointiin. Kaikki tämä on saatu aikaan kohtuullisin kustannuksin.

Ohjelmakaudella 2007–2013 havaittiin kuitenkin, että kestävien yhteyksien luominen viranomaisten, organisaatioiden ja yksittäisten toimijoiden välille vie aikaa. Jotta toimijat saataisiin mukaan uusiin vuoropuhelun muotoihin, tarvitaan asianmukainen henkilöstö, tarkoitukseen soveltuvat viestintävälineet ja tehokkaat organisaatorakenteet. Vuonna 2008 perustetut eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto (ENRD), eurooppalainen maaseudun kehittämisen arviointiverkosto ja kansalliset maaseutuverkostot ovat saavuttaneet edistystä, jonka on jatkuttava ja jota on vahvistettava, jotta verkostoitumista voidaan hyödyntää maaseudun kehittämisselityksen välineenä parhaalla mahdollisella tavalla.

Maaseudun kehittämisselityksestä on lisäksi muodostumassa yhä tulossuuntautuneempi politiikanala, jossa painotetaan enemmän EU:n yhteisiä tavoitteita ja päämääriä. Tulevissa maaseudun kehittämisselityksissä on toteutettava erityisalujen toimia, jotka liittyvät esimerkiksi kaikenlaaisen maatalouden kilpailukykyyn, tilojen elinkelpoisuuteen, elintarvikeketjun organisoimiseen ja maatalouden riskienhallintaan, ekosysteemien kunnostamiseen, säilyttämiseen ja parantamiseen, tehokkaaseen veden- ja energiankäyttöön, vähähiiliseen ja ilmastonmuutosta kestävään talouteen siirtymiseen, sosiaalisen osallisuuden edistämiseen, köyhyyden torjumiseen ja maaseutualueiden talouden kehittämiseen. Näillä ohjelmilla on myös tuettava innovaatioiden ja tietämyksen siirtoa kyseisillä aloilla. Jotkut näistä aloista ovat täysin uusia ENRD:lle ja kansallisille maaseutuverkostoille.

Nämä kunnianhimoiset odotukset edellyttävät toimien toteuttajilta entistä parempaa viestintää ja yhteensovittamista kaikilla tasoilla sekä valmiutta näyttää toteen saavutetut tulokset. Verkostoituminen on siksi edelleen erittäin tärkeä toimintamuoto, ja esitettyjen ehdotusten mukaan sen roolia maaseudun kehittämisselityksen välineenä on sekä laajennettava että vahvistettava.

Tutustu tästä [verkostoitumisen näköaloihin ohjelmakaudella 2014–2020](#).

Verkostojen tukiyksikön koulutusohjelma

Ensimmäisten maaseuturahastosta rahoitettujen kansallisten maaseutuverkostojen toiminnan käynnistyttyä vuoden 2007 alussa niistä on kertynyt runsaasti tietämystä ja käytännön kokemuksia. Monet verkostot ovat menestyneet, mutta jotkut myös epäonnistuneet. Verkostoitumisen käytöstä maaseudun kehittämissä välineenä on saatu tärkeitä kokemuksia, ja niitä olisi hyödynnettävä verkostojen hallinnoinnin ja toiminnan parantamiseksi ohjelmakaudella 2014–2020.

Siksi ENRD:n yhteyspiste järjesti tammikuun ja kesäkuun 2013 välisenä aikana verkostojen tukiyksikön kokeilukoulutusohjelman käynnistääkseen vertaisoppimis- ja kokemustenvaihtoprosessin, jonka avulla verkostojen tukiyksiköt parantavat valmiuksiaan tehtäviensä ja toimiansa tehokkaaseen hoitamiseen. Vertaisperiaatteella tapahtuva oppiminen ja kokemustenvaihto edellyttävät tietämyksen, taitojen ja kokemusten hankkimista sosiaaliselta/ammattilliselta taustaltaan samankaltaisen vertaisryhmän antaman aktiivisen avun ja tuen kautta. Prosessissa ja koulutustoimissa käytetään tukena avustajaa, jonka tehtävänä on ohjata osallistujia käymään läpi useita erilaisia toimia ja oppimiskokemuksia.

Kansalliset maaseutuverkostot järjestivät kolme kokeilukoulutusmoduulia testatakseen kansallisten maaseutuverkostojen lähestymistapaa ja niiden tarvetta osallistua muihin valmiuksia lisääviin toimiin. Tarkempia tietoja kustakin moduulista saat alla olevista linkeistä:

- [Verkostojen tukiyksikön kokeilukoulutus – moduuli 1](#)
Aihe: Kansallisten maaseutuverkostojen strategiset suunnittelukysymykset
19.–20. helmikuuta 2013, Budapest, Unkari
- [Verkostojen tukiyksikön kokeilukoulutus – moduuli 2](#)
Aihe: RICA-menetelmän (Research, Ideas, Concepts, Methods) harjoittelu / Sidosryhmien osallistumisen lisääminen
14. maaliskuuta 2013, Åre, Ruotsi
- [Verkostojen tukiyksiköiden kokeilukoulutus – moduuli 3](#)
Aihe: Viestintä verkostoitumisessa
7. kesäkuuta 2013, Tomar, Portugali

Verkostojen tukiyksikön kokeilukoulutusohjelman arviointi (http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/enrd_assets/pdf/nrn-toolkit/Pilot_NSU_Training_Programme_-_FINAL_Evaluation_Report.pdf) tehtiin heinäkuussa 2013. Verkostojen tukiyksikön kokeilukoulutusohjelman arviointitulosten mukaan vertaisuuteen perustuvat koulutusmoduulit olivat erittäin onnistuneita, ja verkostojen tukiyksiköiden vastaavan toiminnan jatkaminen sai varauksettoman kannatuksen. Tämän palautteen perusteella koulutusmoduulit jatkuivat syyskuussa 2013. Lisätietoa uusista koulutusmoduuleista saa alla olevista linkeistä:

- [Verkostojen tukiyksikön koulutusmoduuli 4](#)
Aihe: Kansallisten maaseutuverkostojen resurssisuunnittelu
13. syyskuuta 2013, Gdańsk, Puola

6. Julkaisut ja media

Eurooppalaisella maaseudun kehittämisverkostolla (ENRD) on tarjottavanaan laaja valikoima julkaisuja ja viestintätuotteita, joissa esitellään maaseudun kehittämispolitiikkaa toiminnassa. Julkaisusarjoilla halutaan tiedottaa monille kohderyhmille sekä siitä, mitä Euroopan maaseudulla tapahtuu, että ENRD:n työstä, ja siksi niissä yhdistellään tutkimustuloksia, analysoidaan politiikan kehitystä, annetaan ohjeita ja suosituksia ja kerrotaan ruohonjuuritason tarinoita Euroopan maaseudusta. ENRD:n julkaisuja on yleensä saatavana kuudella kielellä (DE, EN, ES, FR, IT, PL). Niitä voi ladata [ENRD:n verkkosivuilta](#) PDF-muodossa tai tilata paperiversiona.

6.1. EU Rural Review

[EU Rural Review](#) on teemalehti, jonka aiheet ja artikkelit koskettavat kaikkia ENRD:n sidosryhmiä. Siinä käsitellään EU:n maaseudun kehittämispolitiikan ajankohtaisimpia aiheita ja annetaan runsaasti hyödyllisiä esimerkkejä kyseisen politiikan täytäntöönpanosta koko EU:ssa. [ENRD:n verkkosivustolta](#) löytyy tarkempaa tietoa kustakin numerosta, ja ne ovat ladattavissa PDF-muodossa. Rural Review on saatavana englannin, ranskan, saksan, italian, espanjan ja puolan kielellä.

Saatavana olevat numerot:

- Nro 17 – Perheviljelmät – marraskuu 2013
- Nro 16 – Tietämysensiirto ja innovointi maatalouden kehittämispolitiikassa – toukokuu 2013
- Nro 15 – Ympäristöpalvelujen tuottaminen maaseudun kehittämispolitiikan avulla – huhtikuu 2013
- Nro 14 – Verkostot ja verkostoituminen maaseudun kehittämispolitiikassa – joulukuu 2012
- Nro 13 – Maaseudun kehittämisen rahoitusvälineet: uusia mahdollisuuksia rahoituskriisistä selviytymiseen – lokakuu 2012
- Nro 12 – Lähiruoka ja lyhyet toimitusketjut – heinäkuu 2012
- Nro 11 – Leader ja yhteistyö – huhtikuu 2012
- Nro 10 – Maaseutuyrittäjyys – tammikuu 2012
- Nro 9 – Metsänhoito ja maaseudun kehittäminen – marraskuu 2011
- Nro 8 – Maataloustuotteiden laatu: EU:n maaseutualueiden menestystekijä – heinäkuu 2011
- Nro 7 – Julkishyödykkeet ja maaseudun kehittäminen – maaliskuu 2011)
- Nro 6 – Työllisyys ja sosiaalinen osallisuus – joulukuu 2010
- Nro 5 – Kilpailukyvyyn kehittäminen EU:n maa- ja metsätalous- sekä maatalouselintarvikealalla – lokakuu 2010
- Nro 4 – Maaseudun kehittäminen ja ilmastonmuutos – toukokuu 2010
- Nro 3 – Maaseutualueiden monimuotoisuus – tammikuu 2010
- Nro 2 – Luovuus ja innovointi EU:n maaseudun kehittämisessä – joulukuu 2009
- Nro 1 – Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto – lokakuu 2009

6.2. ENRD magazine

[ENRD Magazine](#) on värikäs julkaisu, joka on suunnattu kaikille eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) sidosryhmille ja maaseudun kehittämisestä Euroopan unionissa kiinnostuneille. Siinä kerrotaan ENRD:n uusimmat uutiset, esitellään kansallisia maaseutuverkostoja ja paikallisia toimintaryhmiä, julkaistaan aihekohtaisia erityisartikkeleita, laajoja taustoittavia artikkeleita erilaisista tapahtumista ja mielenkiintoisia kuvauksia maaseudun kehittämistoimista.

ENRD Magazine on saatavana englannin, ranskan, saksan, italian, espanjan ja puolan kielellä.

Saatavana olevat numerot:

- ENRD Magazine – Kesän 2013 pääartikkeli: Leader-tapahtuma 2013
- ENRD Magazine – Kevään 2013 pääartikkeli: Sosiaalinen media ja maaseudun kehittäminen
- ENRD Magazine – Talven 2012/2013 pääartikkeli: Verkostoitumisen tuoma lisäarvo
- ENRD Magazine – Syksyn 2012 pääartikkeli: Kuvia Euroopan maaseudulta – ENRD:n valokuvauskilpailu
- ENRD Magazine – Kevään/kesän 2012 pääartikkeli: Leader-tapahtuma 2012 – Paikalliset kehittämissstrategiat ja yhteistyö
- ENRD Magazine – Pilottinumeron pääartikkeli: Maaseudun kehittämisestä tiedottaminen kansalaisille

6.3. Maaseuturahaston hanke-esitteet

Maaseuturahaston toimintaa koskeva tietojenvaihto on kansallisten maaseutuverkostojen ja euroopalaisen maaseudun kehittämisverkoston (ENRD) toiminta-alaan kuuluva merkittävä näkökohta. [Maaseuturahaston hanke-esitteessä](#) kannustetaan tietojenvaihtoa antamalla esimerkkejä erityyppisistä maaseudun kehittämistoimista, joille EU on myöntänyt tukea maaseuturahaston varoista. Esitteet ovat saatavana englannin, ranskan, saksan, italian, espanjan ja puolan kielellä.

Saatavana olevat numerot:

- Sosiaalinen osallisuus
- Ympäristöpalvelut
- Euroopan maaseutualueiden nuoret viljelijät ja nuoriso
- Muut EU:n rahastot
- Metsätalous
- Elintarvikkeet
- Ympäristön kannalta kestävä kasvu
- Leader
- Tieto- ja viestintätekniikka (TVT)
- Maaseuturahasto

6.4. Aihekohtaiset julkaisut

Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto (ENRD) julkaisee säännöllisesti yksittäisiä ja [aihekohtaisia julkaisuja](#), joissa käsitellään maaseudun kehittämisspolitiikan alan ajankohtaisaiheita ja uusimpia hankkeita. Esimerkiksi lehtisessä ”Rural Development Policy in Figures” (Maaseudun kehittämisspolitiikka lukuina) annetaan tietoa maaseudun kehittämissohjelmien seurantaindikaattoreista. Muita julkaisuja ovat esimerkiksi ”Success factors for the new Rural Development Programmes” (Uusien maaseudun kehittämissohjelmien menestystekijät), YMP:n terveystarkastusta ja Euroopan talouden elvytysuunnitelmaa koskeva tiedote sekä EU:n maaseudun kehittämisspolitiikasta kertova esite.

6.5. Mediagalleria

[Audiovisuaalisessa mediagalleriassa](#) on [valokuva-albumeita](#) ja [videoita](#) Euroopan maaseutualueilta. Niissä on valokuvia kansallisten maaseutuverkostojen kokouksista, "Images of Rural Europe" -valokuvauskilpailun osanottajien visuaalisia näkemyksiä, videoita maaseuturahaston hankkeista ja ENRD:n sidosryhmien toimittamaa media-aineistoa.

7. Tapahtumat ja kokoukset

Eurooppalainen maaseudun kehittämisverkosto (ENRD) järjesti säännöllisesti [tapahtumia ja kokouksia](#) lukuisista erilaisista maaseudun kehittämiseen liittyvistä aiheista ja osallistui näihin tapahtumiin, oli mukana [messuilla](#) ja vastaanotti [vierailijoita](#) Brysselissä sijaitsevassa [yhteyspisteessään](#). Esimerkkeinä voidaan mainita muun muassa vuotuinen Leader-tapahtuma ja [kansallisille maaseutuverkostoille](#) järjestetyt [erityiskokoukset](#), [temaattiset työryhmät](#), [ENRD:n koordinoitukomitea](#) ja [Leader-alakomitea](#).

Tarkempaa tietoa ENRD:n järjestämisestä sen tuella järjestetyistä tapahtumista ja kokouksista on saatavana [verkkosivustolta](#).

8. Yhteystiedot

Eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston yhteyspiste tarjoaa Euroopan komissiolle (maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto) tukea eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston palvelujen kehittämisessä.

Yhteyspisteen kuudentena toimintavuonna (heinäkuu 2013 – heinäkuu 2014) yhteyspisteen sihteeristöä johtaa Michael Gregory. Muut sihteeristön jäsenet ovat Ilias Papageorgiou, Fiorella Giorgiani ja Oana Guth.

Tietämyksen kehittäminen/Politiikan analyysit -tiimi tukee [temaattisten työryhmien](#) ja asiantuntijakokousten toimintaa sekä tekee analyysejä ja yhteenvedoja ohjelmista. Tiimi laati myös [seurantaindikaattorit](#). Tiimiä johtaa Fabio Cossu, ja sen muut jäsenet ovat Mara Lai, Preslav Petkov, ja Alexandros Papakonstantinou.

Tietämyksen jakaminen/viestintä -tiimi kehittää ENRD:n verkkosivustoa ja sen dynaamisia työkaluja, tiedotuslinjaa, [seminaareja ja konferensseja](#), [julkaisuja](#) ja ENRD:n uutisia. Tiimiä johtaa Peter Toth, ja sen muut jäsenet ovat Pascale van Doren, Kasia Panfil, Tim Hudson, Eva Soriano, Ryoko Abe, Virginie Sarah Viaene, Ana Nechita ja Derek MGlynn.

Tietojenvaihto/verkostoituminen ja yhteistyö -tiimi tukee sidosryhmien yhteistyötä, [monikansallista yhteistyötä](#) ja [kansallisen maaseutuverkoston yhteistoimintaa](#). Edina Ocskon johtamaan tiimiin kuuluvat Ines Jordana, Elena Maccioni ja Marina Brakalova.

Verkkosivujen tiimiä johtaa Kostas Zaprís, ja sen muut jäsenet ovat Sandrine Duquenoy, Stephen Parengkuan, Yves Delangre ja Magali Stas.